

MIR I DOBRO

Glasnik Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM

MOSTAR, LIII/2, rujan 2021.

LIII/2, rujan 2021., SLUŽBENO GLASILO

Izdaje: Hercegovačka Franjevačka provincija Uznesenja BDM, Franjevačka 1, pp 153, 88 000 Mostar;

Tel (036) 333-525; Faks (036) 333-526; web: www.franjevci.info; e-mail: mostar@franjevci.info

Uredio: fra Stanko Čosić; **Odgovara:** fra Miljenko Šteko; **Lektorirala:** Irina Budimir,

Grafička priprema: Shift Brand Design; **Tisk:** Fram - Ziral; **Zaključeno:** rujan 2021.

PROVINCIJALOVA RIJEČ	
Pismo braći	4
GENERALNA UPRAVA	
Nova Uprava Reda manje braće	6
Generalni vizitator	8
Okružno pismo generalnoga vizitatora fra Mire Relote	9
IZ ŽIVOTA PROVINCije	
Blagoslov kamenog „tau“	15
Susret postulanata u Visokom	16
Svjedočanstvo mlađih kandidata	17
Svjedočanstva u župi Roško polje	18
Mladifest Chicago 2021: Susret hrvatske katoličke mладеžи u Sjevernoj Americi	19
Prezbiterško ređenje u Mostaru	20
Polaganje prvih privremenih zavjeta	22
Obnova zavjeta u Zagrebu	23
Mlada misa fra Antonia Primorca	23
Redovničko oblačenje	24
Mlada misa fra Andrije Majića	25
Mlada misa fra Marka Bandića	25
Mlada misa fra Džonia Dragića	26
Mlada misa fra Tomislava Crnogorca	26
Mlada misa fra Luke Čorića	27
Oslobađanje redovničkog i kleričkog staleža	27
Polaganje svečanih zavjeta	28
NAŠI POKOJNICI	
† fra Jure Brkić	30
† fra Serafin Hrkać	32
† fra Kornelije Kordić	34
† fra Berislav Kutle	36
† fra Ivan Kvesić	38
† fra Dinko Grbavac	40
† Preminuo Marinko Brekalo, otac našega fra Slavena Brekala	42
† Preminuo Ante Milić, otac našega fra Bože Milića	42
† Preminula Ana-Anica Tadić, majka našega fra Mate Tadića	42
† Preminuo Mile Marić, otac našega fra Ivana Marića ml..	42
† Preminuo Blago Karačić, otac našega fra Marina Karačića	42
† Preminula Slavka Romić, majka našega fra Šimuna Romića	42
IZ FRANJEVAČKOГA I REDOVNIČKOГA ŽIVOTA	
Apostolska pobudnica „Vita consecrata“ 25 godina poslije	43
IZ ŽIVOTA CRKVE U HRVATA	
XVI. susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH	45
Priopćenje s 81. redovitoga zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine	46
VATIKAN	
Krunica bez granica	48
Preminuo mons. Henryk Hoser, SAC	50
VIJESTI	
20 godina djelovanja Hrvatskog kazališta u Švicarskoj	52
Blagoslov kapele i oltara	53
Fra Marku Galiću uručena diploma	53
Tragedija jednog naroda	54
Nezaobilazno djelo za povijest američkih Hrvata	55
Miljenku Stojiću nagrada za najkraću priču o Domovinskom ratu	55
ADRESAR	
Raspored osoblja	56

Pismo braći

Draga braćo!

Posljednje dvije godine živimo u vremenu pandemije svjetskih razmjera, u vremenu čestih potresa i ostalih vremenskih neprilika. Svi pričaju i pišu o tome. U medijima svakodnevno slušamo izvješća o broju novozaraženih, umrlih, onih na respiratorima i onih stradalih od ljudskih ruku. Tko u takvoj situaciji nema vjere, taj će biti tjeskobno zabrinut za svoje zdravlje i svoj život te u potpunosti biti okupiran tim događajima.

No, hoće li se brinuti za dušu? U kojem će se trenutku dana zamisliti i zapitati koliko je tijekom dana pročitanih „vijesti“ i promišljanja bilo u svezi s dušom? Briga za dušu bit će mu u drugome ili trećem planu. A onaj koji je stvorio našu dušu i koji je široko rašireni ruku čeka u nebeskome svijetu, hoćemo li se brinuti za Njega?

Nama je ovo poziv da u ovome vremenu o Evandželu promišljamo ozbiljno, onako kako ga je izrekao sam Gospodin i kako je ozbiljno o njemu promišljao sv. Franjo. Bez ublažavanja i razvodnjavanja tumačenjem. Shvatiti njegovu jednostavnost i njegovu poruku da ljubimo Boga svakodnevno, u svakome trenutku i u svakome životnome razdoblju. Ono što Franju čini istinski velikim upravo je zbog toga što je on radikalno živio Evandželje, ili, bolje rečeno, što je naslijedovao Krista, što je ozbiljno shvatio kako kršćanin treba biti „drugi Krist“. Gospodin nam je rekao da bez Njega ne možemo ništa (usp. Iv 15, 5b). Bez njega smo izručeni svijetu na milost i nemilost. Bez njega smo obična isprazna ljuštura koja se uistinu brine o zemaljskim „problemima“, zaboravljajući svoga Gospodina, svoj put i život.

U teškome vremenu trebamo biti istinski i čvrsto nakalemjeni na Krista. Jer je u protivnome vrlo lako otpasti od istinske vjere. To kaže sam Gos-

podin: „Ako tko ne ostane u meni, bacit će se kao mladica napolje i osušit će se.“ (Iv 15, 6a)

Možemo pokušati samo zamisliti što sve mladiću može napasti u okrutnome vanjskom svijetu. Mladicu koja nema svoj korijen, svoj upor i svoju vodilju. Mladicu koja nema zaštitu, mladicu koju okružuju svakojake lažne vodilje, zasljepljuju je i ne dopuštaju joj da vidi put povratka prema svome stablu. Kao što smo mi bez Gospodina u vanjskome svijetu nezaštićeni, goli, izgubljeni. Svakim korkom u kojem ne razmišljamo o Evandželju, o Kristu, o nama kao „drugome Kristu“, udaljavamo se od svoga stabla. Udaljavamo se od Gospodina koji je naša vodilja, naša istinska ljubav, naša snaga i odgovor na svako naše pitanje.

Ne dajmo da nas tjeskobno zapljuškuje val svjetovne tjeskobe. Svijet je u tjeskobi, jer živi neispravno, bezbožno. Mora biti u tjeskobi, jer se ne želi obratiti. Mora biti u tjeskobi kada su mu dušu isključivo zaokupile svakodnevne brige, svakodnevne nepravde, svakodnevne težnje za nečim većim i boljim. A lako je svima zaboraviti ponekad da nas najveći i najbolji čeka u najvećemu kraljevstvu. Gospodin nam poručuje: „U svijetu ćete imati patnju. Ali, ohrabrite se: ja sam pobijedio svijet!“ (Iv 16, 33b)

Pred nama je godišnja svetkovina našega utemeljitelja sv. Franje Asiškoga. Samo dvije godine nakon smrti Franjo je kanoniziran, proglašen svecem. Njegov duh naslijedovanja Krista djeluje veoma snažno na obnovu Crkve, u njegovo vrijeme kao i tijekom svih ovih stoljećâ. Znak koji nam je Franjo dao svojim radikalnim naslijedovanjem Krista, neka nas u ovome vremenu potakne na razmišljanje: tko smo i kamo idemo?!

Mir vam i dobro!

Fra Miljenko, provincijal

Nova Uprava Reda manje braće

Na generalnom Kapitulu Reda manje braće u Rimu u utorak 13. srpnja za generalnoga ministra na šestogodišnji mandat izabran je o. Massimo Fussarelli.

Imenovanje je objavio pročelnik Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života kardinal João Braz de Aviz, Papin izašlanik na Kapitulu. O. Massimo Fussarelli je tako 121. nasljednik sv. Franje. Rođen je 30. ožujka 1963. u Rimu, a vječne zavjete položio je 1983. godine. Djelatan je u rimskoj župi u četvrti Trastevere, a od prošle godine obnaša službu provincijala franjevačke provincije Lazija i Abruzza. U pastoralnoj se službi posebno bavi radom sa siromašnjima. U sljedeća dva dana biraju se generalni vikar te generalni definitori Reda.

Kapitol je započeo misnim slavlјem koje je 3. srpnja u Međunarodnom kolegiju sv. Lovre Brindisijskoga franjevaca kapucina predvodio dosadašnji generalni ministar o. Michael Anthony

Perry. Među 117 sudionika su i braća iz Južnoslavenske konferencije provincijskih ministara Manje braće: generalni definitor Reda fra Ivan Sesar (Hercgovačka franjevačka provincija), provincijski ministar Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja (Split) fra Marko Mrše, provincijski ministar Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Zagreb) fra Milan Krišto, provincijski ministar Franjevačke provincije Svetoga Križa – Bosne Srebrenе (Sarajevo) fra Jozo Marinčić, provincijski ministar Slovenske franjevačke provincije Svetoga Križa (Ljubljana) fra Marjan Čuden, provincijski ministar Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Mostar) fra Miljenko Šteko, provincijski vikar Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri (Zadar) fra Tomislav Šanko te predstavnik braće laika Južnoslavenske konferencije fra Mario Zrakić (Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda, Zagreb).

Novi generalni vikar je fra

Isauro Ulises Covili Linfati. Novi generalni definitori su:

- za Afriku – fra Victor Luis Quematcha (Provincija sv. Antuna – Italija)
- za Aziju/Oceaniju – fra John Wong (Kustodija Singapura, Malezije i Bruneja)
- za Anglofonsku regiju – fra Jimmy Zammit (Sv. Pavao Apostol – Malta)
- za Ibersku regiju/Italiju/Albaniju – fra Cesare Vaiani (Provincija sv. Antuna – sjeverna Italija)
- za Slavensku regiju – fra Konrad Grzegorz Cholewa (Provincija Bezgrješnoga začeće Blažene Djevice Marije – Krakov)
- za srednju Europu – fra Albert Schmucki (Kustodija Švicarske)
- za Latinsku Ameriku 1 – fra Joaquin Echeverry (Franjevačka provincija Santa Fe – Kolumbija)
- za Latinsku Ameriku 1 – fra César Kulkamp (Provincija Bezgrješnoga začeće Blažene Djevice Marije – Brazilija)

NOVI GENERALNI MINISTAR I GENERALNI DEFINITORIJ

FR. MASSIMO FUSARELLI

Generalni ministar

Rođen: 30. ožujka 1963.
Svećani zavjeti: 8. siječnja 1989.
Provincija: Sv. Bonaventure-Italija (Lazio - Abruzzo)

FR. ISAURO ULISES COVILI LINFATI

Generalni vikar

Rođen: 22. ožujka 1961.
Svećani zavjeti: 20. ožujka 1987.
Provincija: Presveto Trojstvo- Čile

Područje Afrike

FR. VICTOR LUIS QUEMATCHA
Rođen: 27. travnja 1967.
Svećani zavjeti:
30. kolovoza 1997.
Provincija: Sv. Ante-Sjeverna Italija

Područje Azije/Oceanije

FR. JOHN WONG
Rođen: 3. srpnja 1966.
Svećani zavjeti:
29. studenog 1999.
Kustodija: Sv. Ante-Singapur,-Malezija i Brunei

Anglofono Područje

FR. JIMMY ZAMMIT
Rođen: 11. kolovoz 1955.
Svećani zavjeti:
5. studenog 1978.
Provincija: Sv. Pavla- Malta

Područje centralne Europe

FR. ALBERT SHMUCKI
Rođen: 20. srpnja 1963.
Svećani zavjeti:
17. rujna 1994.
Kustodija: Krista kralja- Švicarska

Područje Španjolske, Italije i Albanije

FR. CESARE VIANI
Rođen: 20. listopada 1954.
Svećani zavjeti:
22. travnja 1979.
Provincija: Sv. Ante-Sjeverna Italija

Slavensko područje

FR. KONRAD GRZEGOTZ CHOLEWA
Rođen: 23. srpnja 1981.
Svećani zavjeti:
4. listopada 2008.
Provincija: Bezgrešnog začeća BDM- Poljska (Krakow)

Latinoameričko područje 1

FR. JOAQUIN ECHEVERRY
Rođen: 26. veljače 1955.
Svećani zavjeti:
27. siječnja 1980.
Provincija: Sveti Vjere-Kolumbija

Latinoameričko područje 2

FR. CÉSAR KÜLKAMP
Rođen: 26. svibnja 1969.
Svećani zavjeti:
24. rujna 1993.
Provincija: Bezgrešnog začeća BDM -Brazil

Generalni vizitator

Generalni definitorij je, prema priopćenju od 24. svibnja 2021., na svome redovitom svibanjskom zasjedanju, imenovao fra Miru Relotu, člana provincije Bosne Srebrene, generalnim vizitatorom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.

 **ORDO FRATRUM MINORUM
SECRETARIATUS GENERALIS**
Coro Generale dei Frati Minori (OFM), Via S. Maria Madalina 25, 00165 Roma - Italia. Tel. +39 06681919
Tel. +39 066819128 - Fax. +39 066381292 - eMail: seggen@ofm.org

Roma, 24 maggio 2021

Caro Fr. Miljenko:

Il Signore ti dia pace!

Con la presente ti comunico che il Definitorio generale ha nominato **Fr. Miro Relota, OFM**, membro della Provincia Santa Croce – Bosnia Argentina, in Bosnia ed Erzegovina, **VISITATORE GENERALE** della tua Provincia.

Il Decreto di nomina è già stato inviato all'interessato, al quale abbiamo chiesto di confermare quanto prima al Ministro Generale l'accettazione dell'ufficio e quindi di mettersi in contatto con te per stabilire tutto quello che riguarda lo svolgimento della Visita canonica e la celebrazione del Capitolo provinciale.

A nome del Ministro Generale e del suo Definitorio esprimo a te, e alla Provincia intera, i migliori auguri perché il tempo della Visita e del Capitolo sia un'occasione propizia di revisione di vita, di rendimento di grazie al Signore per i suoi benefici e di progettazione per il futuro.

Approfitto della circostanza per porgerti i migliori auguri e salutarti fraternamente nel Signore.

Fr. Giovanni Rinelli OFM
Segretario generale

Prot. 110361 / 521-105

Fr. Miljenko Šteko, ofm
Minister Provincialis
Franjevački provincialat
Franjevačka 1, pp 153
88000 MOSTAR
BOSNIA-ERZEGOVINA

Tel.: +387 (0)36 333-575
Cell.: +387 00387 63 136 239
e-mail: mostar@franjeveci.info

Internet: <http://www.ofm.org>

Okružno pismo generalnoga vizitatora fra Mire Relote

Vizitacija i slavlje Kapitula 2022. u Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji Uznesenja BDM

Vizitacija: 5. listopada do 12. studenog 2021.
Kapitol Provincije: 25. do 29. travnja 2022., samostan sv. Petra i Pavla u Mostaru

Franjevačka Teologija
Fra Miro Relota
Aleja Bosne Srebrenе 111
71000 Sarajevo - Bosna i Hercegovina

Mobilni: 00387 63 489 715
e-mail: mirorelota@libero.it

Pr. № 02/2021

Predmet: Okružno pismo generalnoga vizitatora svoj braći

Mir i dobro!

Imenovanje generalnog vizitatora

Draga braćo,
na sjednici Generalnog definatorija našega Reda, održanoj 19. svibnja 2021. imenovan sam generalnim vizitatorom vaše provincije Uznesenja B.D. Marije te predsjedateljem predstojecćega kapitula i kapitulskoga kongresa (pr. Br.110361/S21-105, od 24. svibnja 2021.).

To sam imenovanje prihvatio, kako sam rekao i napisao našem definatoru fra Ivanu Sesaru a i samom Generalnom ministru Fra Michaelu A. Perryu, s mirom u duši i istodobno s jakim žarom u srcu i molitvom da budem na visini povjerene mi službe.

Vašu Provinciju poznajem preko fratara s kojima sam studirao u Visokom i Sarajevu, po posjetima ponekim bratstvima kako u Hercegovini tako i u Americi. Za vrijeme Domovinskoga rata više puta sam dolazio s konvojima pomoći u Mostar, ali i u Međugorje gdje sam imao priliku slaviti svetu misu i moliti za mir i zazivati Majčin blagoslov. Sigurno se netko sjeća posjete 'Iusticia et pax' iz Rima i pisma koje smo u to vrijeme uputili predsjednicima

Republika da se zaustavi rat u Hrvatskoj. Etape su bile: Rim, Torino, Ljubljana, Zagreb, Split, Međugorje, Beograd. Poznata mi je bolna povijest pobjjene braće na Širokome Brijegu i sva ostala stratišta braće iz Provincije. Znam da još uvijek tragate za istinom i za još nepronađenim zemnim ostacima svoje usmrćene braće. To govorim samo da kažem da sam svjestan da dolazim u jednu veliku i kroz cijelu povijest prokušanu i mučeničku Provinciju i zato odmah na početku zazivam zagovor Bl. Djevice Marije, Kraljice mučenika.

Svrha vizitacije

Poštovana braćo, dolazim kao brat u ime Generalne uprave iz Rima da vas zagrlim bratskim zagrljajem kako nas uči sv. Franjo, da saslušam i ako je moguće nečemu i podučim i da zajedno prosvijetljeni Duhom Svetim napravimo korak naprijed.

Ovaj bratski susret ima za cilj kao prvo da zahvalimo dragom Bogu i B.D. Mariji što nas je pozvao u ovu lijepu avanturu koja sa zove redovnički i svećenički život. Moj zadatak i želja je da u vašem svjedočenju franjevačkoga života vidim svežinu krsnih obećanja koja se žive na radostan i jednostavan način. Naša karizma kao redovnika je utemeljena na vjernosti i opsluživanju zavjeta i upravo naš redovnički poziv nije automatski poziv da budemo klerici – ređenici, nego je više poziv na jedno „svjedočanstvo zajedničkoga života“ koji je veoma potreban u našoj Crkvi. A to znači vidjeti je li među nama iskren, otvoren dijalog, bratski i to na svim razinama. Namjera je dalje da ispitamo svoj poziv i prepoznamo i ucrtamo put za sutra, kako bismo bili izvor nadahnuća, radosti i nade. To uključuje spremnost na iskreno sagledavanje stvarnosti oko nas, autentično življjenje svoga evanđeoskog identiteta i smatram veoma važnim da smo vođeni vjerom, a ne strahom pri donošenju proročkih odluka za našu budućnost. Izazov posebno uključuje integraciju vjere i milosrđa u svakodnevni bratski život i kreativnu pastoralnu skrb, koja cjelovito objedinjuje formaciju, misiju i evangelizaciju. Kao Manja braća mi smo pozvani cijeniti i imati poštovanje prema svakom ljudskom biću i nikada ne smijemo koristiti ili zlokoristiti moć koju imamo kao članovi jednoga redovničkog Reda ili još kao klerici tj. ljudi ređeni u Crkvi. Provincija ne smije „zažmiriti na jedno oko“

Generalna Uprava

i ne smije šutjeti, insistirajući uvijek na razvijanju svijesti otvorenog dijaloga među samostanima, župama, između mjesnog biskupa i naše zajednice, počevši od početne formacije do permanentne svih fratara i ne samo to nego i pravednog odnosa sto se tiče civilnog osoblja i volontera i časnih sestara koje žive i rade s nama. Moja zadaća je zajedno s vama vidjeti što je dobro i to učiniti boljim, prihvati da ima i suhih grana koje ne donose rod, ali zato sve drugo učiniti da bi dobra hercegovačka loza – Provincija rodila dobrom grožđem i vinom – fratrima za stol Gospodnj. Ukratko, pred nama je milosno vrijeme preispitivanja i zato je predstojeći Kapitul važan za život i usmjerenje Provincije kroz sljedeće trogodište i na svakom je bratu dio odgovornosti izbora onih koji će je predvoditi i nadahnjivati na tom hodu. O tim je temama govorio i naš Generalni kapitul u Rimu u mjesecu srpnju 2021. godine, a to nam sigurno mogu potvrditi bivši generalni definitor fra Ivan Sesar i provincijal fra Miljenko, a i vas pozivam da pogledate cjelokupni rad kapitularaca na mrežnoj stranici Reda manje braće. Svjestan važnosti ove službe molim braću da mi pomognu kako bi vizitacija i predstojeći Kapitul bili na dobrobit svakoga brata, Provincije i vjernoga nam stada kojem smo poslani na služenje. Nastojat ću predano i odgovorno izvršiti povjerenu mi službu zahvalan za milosni dar upoznavanja Provincije i svakoga pojedinačno. Molim zagovor sv. Oca Franje i sv. Klare kod Oca nebeskoga kako bismo svi bili pronositelji Radosne Vijesti Evanđelja.

Životopis

Fra Miro je rođen 1965. u selu Gusti Grab, općina Busovača. Sjemenište je završio u Visokom. Filozofsko teološki studij započeo je na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu, a završio u Bariju (Italija). U Italiji je 1990. godine položio svećane zavjete, te 1991. zaređen za svećenika. Dogovorom dviju Provincija nastavio je poslanje u franjevačkoj Provinciji svetoga Michaela iz Foglie obavljajući različite službe: odgojitelja, župnika, gvardijana, ekonoma samostana, definitora, duhovnika, vicepostulatora, duhovnoga asistenta FSR-a, te bio članom još nekih crkvenih vijeća. Sudjelovao je u brojnim karitativnim djelatnostima. Od 1991. do 1993. pohađao je i ekumensku teologiju na „Instituto di Teologia ecumenico-patristica – San Nicola“ u Bariju. U svoju se Provinciju Bosnu Srebrenu vratio 2015. godine, a godinu kasnije, 2016., izabran za službu

gvardijana u Fojnici. Od 2019. godine je duhovnik na Franjevačkoj bogosloviji u Sarajevu, te ispovjednik na drugim odgojnim zavodima. Dekretom od 2. travnja 2020. postao je Misionar milosrđa. U akademskoj godini 2020./2021. je i pomoćnik voditelja pastoralne đakonske godine u BiH. Generalni Definitorij našega Reda na svom zasjedanju u svibnju 2021. izabrao je fra Miru vizitatorom Provincije Uznesenja BDM, u Mostaru (Prot. 110361/S 21-105).

Dodatak

U prilogu ovog pisma nalazi se obavijest:

- Sto podliježe pregledu kod vizitacije tj. samostanske i župne knjige
- Odluka o proglašenju izmjena u provincijskim Statutima
- Predlaganje kandidata za provincijala prema SP čl. 74
- Biranje zastupnika za kapitol prema SP čl. 73
- Molitva za dobar uspjeh vizitacije i provincijskog kapitula
- Plan generalne vizitacije bratstvima
- Pripreme slavlja provincijskoga kapitula

SADRŽAJ VIZITACIJE:

Statuti predviđaju da se vizitatoru prigodom generalne vizitacije dadnu na uvid sljedeće knjige:

- 1) Knjiga vizitacije
- 2) Knjiga misnih nakana
- 3) Knjiga sv. misa za pokojnu braću, roditelje braće i dobročinitelje
- 4) Knjiga sv. misa na nakanu generalnoga i provincijalnoga ministra
- 5) Knjiga kućnoga i crkvena inventara
- 6) Knjiga primitaka i izdataka
- 7) Knjiga FSR-a
- 8) Knjiga FRAME
- 9) Knjiga „Kruha sv. Ante“
- 10) Knjiga pismohrane i ljetopisa
- 11) Nekrologij
- 12) Župne knjige (župnici)
- 13) Knjiga samostanskih kapitula
- 14) Knjige koje vode odgojni zavodi

Tom popisu za one kojih se to tiče, kao voditelja službi, vijeća, udrugu i organizacija treba dodata: statute, pravilnike o radu, ugovore o radnom odnosu ili ugovore o djelu s vanjskim suradnicima, knjige poslovanja, itd.

ODLUKA O PROGLAŠENJU IZMJENA U PROVINCIJSKIM STATUTIMA

Snagom službe provincijalnoga ministra, u suglasju s Dekretom koji potpisuje generalni ministar Reda manje braće fra Michael Anthony Perry, (prot. br. 109491/S019-20; od 20. siječnja 2020.), službeno su proglašene važećim odobrene izmjene u Provincijskim Statutima donesene na Provincijskom kapitulu 2019., kako slijedi:

Čl. 83. § 3. Dosadašnji tekst Statuta

§ 3. Provincijalni je ministar izabran ako je neki od odobrenih kandidata dobio natpolovičnu većinu svečano zavjetovane braće Provincije s pravom glasa. Izabranoga treba upitati prihvaća li izbor. I ako ga ne odbije, predsjednik kapitula izbor potvrđuje.

Čl. 83. § 3. Novi potvrđeni tekst Statuta

§ 3. Provincijalni je ministar izabran ako je neki od odobrenih kandidata dobio natpolovičnu većinu pristiglih glasovnica sve češano zavjetovane braće Provincije s pravom glasa. Izabranoga treba upitati prihvaća li izbor. I ako ga ne odbije, predsjednik kapitula izbor potvrđuje.

Ova proglašena izmjena čl 83. § 3. postaje sastavni dio naših Provincijskih Statuta.

IZBOR PROVINCIJALNOGA MINISTRA:

Statuti Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, čl. 74.:

§ 1. Kandidate za službu provincijalnoga ministra
predlažu sva svečano zavjetovana braća Provincije i to pomoću glasačkih listića, obilježenih pečatom Provincije bez potpisa (usp. GS 133 §3) na kojima se upisuje ime i prezime jednoga kandidata. Mogu biti predložena sva svečano zavjetovana braća svećenici koja su barem pet godina u svečanim zavjetima, osim onih koji se nalaze u eksklastraciji, koji borave nezakonito izvan zajednice ili kojima je zakonito oduzeto aktivno i pasivno pravo glasa u Provinciji. Ako u Provinciji ima više braće istog imena i prezimena, treba dodati oznaku: st/ariji/, ml/adji/, ili neku drugu koja pomaže u sigurnoj identifikaciji brata koji se bira. Ime i prezime kandidata treba čitko napisati, zatvoriti u omotnicu i predat predsjedniku kapitula u roku i na način kako to on odredi.

§ 2. Glasačke listice prebrojava isto povjerenstvo
kao što je to određeno u čl. 73. § 3. tih Statuta.

Predsjednik kapitula sastavi zapisnik o cjelovitom ishodu glasovanja koji se sukladno Generalnim Statutima čl. 180. § 4. ne objavljuju braći u Provinciji. Potpuni ishod glasovanja za kandidate treba odmah poslati generalnom definitoriju s molbom za odobrenje trojice kandidata između kojih će se moći birati provincijalni ministar.

§ 3. Nakon što dobije od generalnoga definitorija imena trojice kandidata za provincijalnoga ministra, predsjednik kapitula treba svim svečano zavjetovanim članovima Provincije dostaviti ovjeren pečatom Provincije, bez mogućnosti potpisa, glasački listić za izbor provincijalnoga ministra. Birati se može i na listić treba upisati ime i prezime samo jednoga od trojice kandidata koje je generalni definitorij odredio.

§ 4. Glasački listić za izbor provincijalnoga ministra, u zatvorenoj omotnici bez potpisa na kojoj piše: Glas za provincijala, trebaju stići predsjedniku kapitula do roka koji on odredi. Kada taj rok istekne, listice prebrojava isto povjerenstvo kao što je to određeno u čl. 73. § 3. tih Statuta, tako da ih ne otvara, i nakon što se o tome sastavi odgovarajući zapisnik, sve omotnice s glasačkim listicima stavi u zajedničku veliku omotnicu i nju zatvori, a preklopni dio ovjeri pečatom Provincije.

§ 5. Veliku omotnicu s glasačkim listicima, kao i zapisnik, predsjednik Kapitula čuva kod sebe do trenutka kada će na Kapitulu biti otpečaćena i kad će se pristupiti pregledanju glasačkih listića i utvrđivanju rezultata glasovanja.

Neka se u skladu sa Statutima tako provede izbor provincijalnoga ministra na Provincijskome kapitulu 2022.:

Prvi krug glasovanja – izbor kandidata za provincijala:

- Propisano popunjeni listić s imenom i prezimenom jednoga kandidata treba staviti u dostavljenu omotnicu s naznakom: *Kandidat za provincijala*. Tu omotnicu staviti u veću omotnicu već adresiranu na generalnoga vizitatora, poslati ju poštom ili dati vizitatoru na ruke.
- Glasovnica prvoga kruga: izbor kandidata za provincijala treba stići na adresu generalnoga vizitatora do 17. prosinca 2021.
- Brojenje glasova prvoga kruga bit će 18. prosinca 2021., nakon čega se kompletne liste kandidata šalje Generalnom definitoriju na odobrenje trojice kandidata.

Generalna Uprava

Drugi krug glasovanja: glasovanje za provincijala između trojice kandidata koje je odobrio Generalni definitorij:

- a) Po odobrenju i objavlјivanju imena trojice kandidata za provincijala sva će braća tijekom veljače/ožujka 2022., dobiti Statutima propisane glasačke lističe.
- b) Neka se ta faza glasovanja za provincijalnoga ministra obavi ovako:
Svaki će brat u velikoj omotnici dobiti jednu omotnicu adresiranu na generalnoga vizitatora i drugu manju s naznakom: *Glas za provincijala*, u kojoj je glasački listić.
Glasački listić treba popuniti kako propisuju Statuti, zapečatiti u omotnicu: *Glas za provincijala*, staviti u adresiranu omotnicu i poslati poštom ili predati na ruke generalnom vizitatoru.

Taj glasački listić treba stići na adresu generalnoga vizitatora do 1. travnja 2022.

Brojenje pristiglih omotnica bez otvaranja obaviti će određeno povjerenstvo 5. travnja 2022.

BIRANJE ZASTUPNIKA ZA KAPITUL

Postupak konstituiranja Provincijskoga kapitula Hercegovačke franjevačke provincije 2022. provodi se sukladno Statutima Provincije čl. 72-73.

- a) Članovi Kapitula s aktivnim pravom glasa na Kapitulu snagom službe su:
predsjednik kapitula, provincijalni ministar, provincijalni vikar, petorica definitora Provincije, tajnik Provincije, ekonom Provincije, tajnik za odgoj i obrazovanje, kustos Kustodije u SAD-u i Kanadi, provincijski koordinator za zapadnu Europu, gvardijani samostana s više od šest svećano zavjetovane braće. Na današnji dan to su gvardijani na/u: Humcu, Mostaru, Širokom Brijegu, Tomislavgradu, Zagrebu i Chicagu.
- b) Članovi Kapitula kao izabrani zastupnici Provincije, kojih mora biti jedan više od broja članova Kapitula po službi.

Metodologiju izbora zastupnika Provincije na Kapitulu propisuje članak 73. Statuta:

§ 1. *Aktivno i pasivno pravo glasa kod izbora zastupnika Provincije imaju sva svećano zavjetovana braća Provincije, izuzevši one koji su navedeni u čl. 72. ovih Statuta, koji po službi sudjeluju na Kapitulu, kao i one koji to pravo, sukladno čl. 237. GS, uživaju privremeno u nekoj drugoj provinciji*

Reda, te one koji se nalaze u eksklaustraciji ili boreve izvan zajednice kako bi iskušali svoje zvanje i kojima je zakonito oduzeto aktivno i pasivno pravo glasa u Provinciji.

§ 2. *Na glasačkom listiću, obilježenom svojim brojem i pečatom Provincije, sva braća s pravom glasa upisuju imena i prezimena desetorice zastupnika. ... Listići na kojima je označeno više od deset imena proglašavaju se nevažećima.*

§ 3. *Po isteku roka za slanje glasačkih listića glasove prebrojavaju predsjednik kapitula, njegov tajnik, najstariji definitor i još jedan brat kojega predsjednik odredi.*

§ 4. *Nakon prebrojavanja glasova, predsjednik kapitula sastavi zapisnik o ishodu glasovanja i odmah ga objavi svoj braći Provincije.*

Neka se u skladu sa Statutima ovako provedu izbori zastupnika Provincije za Provincijski kapitol:

Glasački listić s deset imena i prezimena kandidata za zastupnike Provincije na Kapitulu treba zatvoriti u omotnicu s naznakom: *Glas za zastupnike*. Tu omotnicu s glasačkim lističem staviti u veću adresiranu omotnicu. Tu omotnica možete poslati poštom ili predati osobno na ruke vizitatoru.

Krajnji rok prispijeća glasačkih listića za izbor zastupnika Provincije na Provincijskom kapitolu je 17. prosinca 2021. Statutima predviđeno četveročlanovo povjerenstvo prebrojat će pristigle glasove dana 18. prosinca 2021., a potom će se objaviti ishod glasovanja.

MOLITVA ZA USPJEH NA KAPITULU

Gospodine, koji si pozvao slugu svoga sv. Franju i učinio ga glasnikiom Velikoga kralja, upravljačem radom našeg Provincijskog kapitula:

Prosvijetli naše srce, podaj nam ispravnu vjeru, pouzdano ufanje i savršenu ljubav, smisao i spoznaju da vršimo Tvoju volju, da govorimo i činimo dobro braći i u ljubavi služimo jedni drugima na slavu Tvoju i na izgradnju našega provincijskog Bratstva.

PLAN GENERALNE VIZITACIJE HERC. FRANJ. PROV. UZNESENJA BDM 2021./2022.

ŠVICARSKA – NJEMAČKA – AUSTRIJA

Utorak	5. 10. 2021.	Ticino (fra Slaven Mijatović)
Srijeda	6. 10. 2021.	Frauenfeld (fra Mika Stojić), Singen (fra Ljubo Lebo st., fra Ivan Penavić)
Četvrtak	7. 10. 2021.	Wettingen (fra Niko Leutar), Basel (fra Petar Topić)
Petak	8. 10. 2021.	St. Gallen (fra Mićo Pinjuh), Chur (fra Vine Ledušić), Netstal (fra Ljubo Leko)
Subota	9. 10. 2021.	Zürich (fra Ivan Prusina, fra Stjepan Neimarević, fra Antonio Šakota)
Ponedjeljak	11. 10. 2021.	Luzern (fra Branko Radoš), Zug (fra Slavko Antunović)
Utorak	12. 10. 2021.	Solothurn (fra Šimun Š. Čorić)
Srijeda	13. 10. 2021.	Bern (fra Gojko Zovko), Laussanne (fra Vladimir Ereš – <i>susret u Bernu</i>)
Četvrtak	14. 10. 2021.	Augsburg, <i>zajednički susret svih navedenih frataru u Augsburgu:</i> (fra Ivan Čilić, fra Mate Logara, fra Mate Čilić, fra Ivan Leutar (Nersingen), fra Stipe Pervan, fra Robert Crnogorac (Blankenau))
Petak	15. 10. 2021.	Maria Saal (fra Franjo Vidović)

HRVATSKA

Petak	15. 10. 2021.	ZAGREB – SAMOSTAN BEZGR. ZAČEĆA BDM
Utorak	19. 10. 2021.	SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA Oštje, Topolo
Srijeda	20. 10. 2021.	OREBIĆ – SAMOSTAN UZNESENJA BDM BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM <i>Zajednički susret u samostanu Slano (nakon večere)</i>

BOSNA I HERCEGOVINA

Četvrtak	21. 10. 2021.	KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA Masna Luka
Petak	22. 10. 2021.	TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIR. I MET.
Subota	23. 10. 2021.	Tomislavgrad
Ponedjeljak	25. 10. 2021.	Seonica, Kongora, Šuica
Utorak	26. 10. 2021.	Roško Polje, Bukovica <i>Zajednički susret u samost. Tomislavgrad (nakon večere)</i>
Srijeda	27. 10. 2021.	ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM
Četvrtak	28. 10. 2021.	Široki Brijeg, Kočerin
Petak	29. 10. 2021.	Ljuti Dolac, Rasno, Izbično
Subota	30. 10. 2021.	Rakitno, Posušje, Posuški Gradac <i>Zajednički susret u samost. Široki Brijeg (nakon večere)</i>
Srijeda	3. 11. 2021.	HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE
Četvrtak	4. 11. 2021.	Humac
Petak	5. 11. 2021.	Vitina, Veljaci, Klobuk, Tihaljina,
Subota	6. 11. 2021.	Gorica, Drinovci, Ružići <i>Zajednički susret u samostanu Humac (nakon večere)</i>
Ponedjeljak	8. 11. 2021.	Međugorje
Utorak	9. 11. 2021.	Međugorje
Srijeda	10. 11. 2021.	Čerin, Čitluk, Gradnici
Četvrtak	11. 11. 2021.	MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA
Petak	12. 11. 2021.	Mostar, Goranci <i>Zajednički susret u samostanu Mostar (nakon večere)</i>
Ponedjeljak	15. 11. 2021.	Susret generalnih vizitatora s Generalnom upravom Reda
Ponedjeljak	29. 11. 2021.	Kapitul na rogožinama – Izvještaj vizitatora

Generalna Uprava

Braća u Kustodiji (SAD i Kanada): Pohod braće u Kustodiji planiran u veljači 2022.

Braću studente u Rimu, fra Branimira Novokmeta i fra Vjekoslava Milićevića pohodit će tijekom boravka u Rimu.

Napomena: Ako bude potrebno, termine pojedinih vizitacija možemo dogovorno mijenjati. Budite slobodni kontaktirati me.

PRIPREME SLAVLJA PROVINCJSKOGA KAPITULA

Već smo donijeli neke odluke u svrhu priprema slavlja Provincijskoga kapitula:

- a) Na sjednici s Definitorijem Provincije 28. 6. 2021. odlučeno je da **Provincijski kapitol Hercegovačke franjevačke provincije slavimo u Franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru od 25. do 29. travnja 2022.**
- b) Na istoj sjednici, nakon savjetovanja s Provincijalom i Definitorijem, imenovao sam fra Stanka Čosića za svoga tajnika. Hvala fra Stanku na spremnosti da prihvati tu službu.
- c) Član 73 § 3 Statuta predviđa četiri člana povjerenstva za prebrojavanje glasovnica. Po službi/ statusu trojica braće su članovi toga povjerenstva: predsjednik kapitula, njegov tajnik, najstariji definitor i još jedan brat kojega predsjednik odredi. Za člana povjerenstva za brojenje glasovnica imenujem brata fra Marka Galića.

U međuvremenu trebamo obaviti niz dodatnih priprema, za što molim razumijevanje, uključivanje i pomoć sve braće:

- a) Obaviti vizitaciju sve braće.
- b) Provesti izbor zastupnika Provincije za Provincijski kapitol 2022.
- c) Pripremiti tehnički izbor kandidata za provincijalnoga ministra i za biranje provincijalnoga ministra između trojice odobrenih kandidata.
- d) Braća kojima su povjerene razne službe trebaju pripremiti predviđena izvješća o životu i radu svojih bratstava, službi, programa i projekata i sl.
- e) Uprava provincije, savjetnici i vizitator trebaju pripremiti teme o kojima će se raspravljati i donositi odluke na Kapitulu.
- f) Ako se pokaže potrebnim i korisnim za pojedina pitanja, na Kapitol se mogu pozvati stručnjaci i iskusni ljudi kao savjetnici.

- g) Saziv Provincijskoga kapitula i imena kapitularaca, te druge bitne pojedinosti za slavlje Kapitula bit će na vrijeme objavljene cijelom bratstvu.

Neka vas Gospodin blagoslovi i neka vas čuva.
Pozdrav u Kristu i serafskom našem Ocu sv. Franji!

Sarajevo, 6. rujna 2021.
Fra Miro Relota, generalni vizitator

Blagoslov kamenog „tau“

Nakon što je nastajao kroz 7 mjeseci rada, u subotu 27. ožujka, blagoslovljen je kameni „tau“ u novicijatskom prostoru franjevačkog samostana na Humcu. Odgojitelj novaka fra Stanko Mabić kazao je kako su „tau“ u potpunosti vlastitim rukama izgradili ovogodišnji novaci, a blagoslovio ga je provincijal fra Miljenko Šteko. Treba reći kako ovu godinu novicijata skupa provode desetorica novaka Hercegovačke franjevačke provincije

i jedan novak Bosne Srebrenе, a da bi upotpunili zajedništvo, na blagoslov su pristigli i novoimenovani odgojitelj novaka Bosne Srebrenе fra Marko Ešegović te dosadašnji vršitelj te službe fra Miro Relota. Događaju su također, osim prijatelja i podupiratelja, prisustvovali i najstariji fratri provincije na čelu s humačkim gvardijanom fra Darijom Dodigom, kao i najmlađi članovi provincije – postulantи, s odgojiteljem fra Ikom Skokom. Slovo »tau« (T) u hebrejskoj i grčkoj

abecedi ima oblik križa. Kod proroka Ezekijela „tau“ je znak onih koji su pošteđeni od uništenja jer su, čineći pokoru, tugovali i plakali zbog grijeha koji su se činili u njihovom gradu. Upravo taj znak Franjo je izabrao da bude znakom njegova obraćenja i pokorničkoga života, njime je posvuda oslikavao zidove celija i potpisivao pisma što ih je odašiljao braći. Neka ovaj novački „tau“ bude i Franjin potpis u njihovim životima i putem kojim su krenuli.

Susret postulanata u Visokom

Postulanti Hercegovačke franjevačke provincije s odgojiteljem fra Ikom Skokom upriličili su posjet pojedinim samostanima i župama provincije Bosne Srebrene u slobodu, 24. travnja 2021. Postulanti su prvo posjetili samostan, crkvu i muzej u Kreševu. U kreševskom samostanu sv. Katarine dočekala su nas braća fratri na čelu s gvardijanom fra Josipom Toma-

som. Nakon bratskoga druženja uz kavu i kolače, fra Ivica Korčanin nam je ukratko predstavio povijest samostana i kulturno bogatstvo koje se čuva u ovom drevnom samostanu. Posebno nam se dojmila soba znamenitoga fra Grge Martića.

Nakon što smo razgledali samostan, uputili smo se u obližnju župu sv. Ilike proroka u Kiseljaku. Tamo nas je dočekao župnik

fra Zoran Vuković koji nam je predstavio župu i pokazao ljepote kiseljačke župne crkve. Nakon razgledavanja nastavili smo druženje u župnoj kući.

Zatim je uslijedilo ono zbog čega smo se najviše radovali, a to je susret s postulantima Bosne Srebrenе u franjevačkom samostanu sv. Bonaventure u Visokom. Dočekala su nas tri postulanta s odgojiteljem fra Josipom Ikićem. Kako je ovo prvi put susret predstavili smo se jedni drugima. Razmijenili svoje prve dojmove života u postulaturi. S njima smo obišli samostan i pomolili se u crkvi.

Nakon susreta uputili smo se na lokalitet Mile, arheološko nalazište u blizini samostana, tj. saborno mjesto bosanskih banova i kraljeva. Tu se nalaze i ostatci prvoga franjevačkog samostana i crkve sv. Nikole u kojoj je okružen prvi bosanski kralj Tvrtko I. Kotromanić. Potom je uslijedio odlazak u Sarajevo na Franjevačku teologiju. Razgledali smo teologiju i susreli se s bogoslovima i fratrima odgojiteljima i profesorima. I posljednje odredište našega putovanja bio je samostan u sv. Ivana u Konjicu gdje je dočekao gvardijan fra Ferdo Boban. Fra Ferdo nas je lijepo ugostio i pokazao nam znamenitosti samostana i crkvu. Nakon Konjica, umorni ali radosna srca, uputili smo se našem samostanu u Mostaru.

Zahvaljujemo Bogu na lijepom danu i na svim fratrima, od najmlađih do starijih, koje smo toga dana susreli i upoznali.

Danijel Milićević, postulant

Svjedočanstvo mladih kandidata

Dana 18. travnja 2021. godine, na Četvrtu Uskrsnu nedjelju, zvanu „Nedjelja Dobroga Pastira“, postulanti i novaci posjetili su župu Uznesenja BDM u Seonici. U župu su došli na poziv župnika i dekana, fra Vinka Kurevije, koji je organizator zajedno s promicateljem duhovnih zvanja, u ime provincije, fra Marinom Karačićem.

Cilj je posjeta župe predstavljanje početnih franjevačkih ustanova provincije, kao i osobna svjedočanstva o redovničkom i svećeničkom pozivu mladih kandidata.

Pučku misu u 11 sati predstavio je vikar provincije i meštar postulanata fra Iko Skoko, uz fra Iku koncelebraciji su se pridružili župnik fra Vinko i fra Ante Kelava, novak. Misu su pjevanjem uzveličale zajedničke snage postulanata i novaka pod vodstvom i dirigiranjem fra Stanka Mabića, meštra novaka. U homiliji, fra Iko naglasio je prigodnost i zahvalnost ovog susreta povodom „Nedjelje Dobroga Pastira“. Istaknuo je simboliku koju ostavlja evanđelje, kao dubok dojam na čovjeka, usporedio je dobrog pastira i onog najamnika koji ostavlja ovce pred opasnošću usmjerujući pogled na vlastite interese. Glavna je razlika između najamnika i pastira ljubav prema ovcama, tako Bog iz ljubavi prema nama daje svoga Sina, koji polaže svoj život za ovce svoje. Fra Iko je spomenuo duhovni poziv koji Gospodin upućuje mlađićima i djevojkama, i kako se odazvati na taj zov. Također je u homiliji izrazio zahvalnost Bogu i župljanima koji vjerno

mole za duhovna zvanja, ali i na onima koji su potekli iz te župe.

Po završetku svete mise uslijedila su svjedočanstva, prvi se predstavio postulant Danijel iz župe Čerin, koji je predstavio plan i program postulature te svoj doživljaj prvih koraka u samostanu. Poslije Danijela svjedočio je postulant Ante Dodig, domaćin, župljanin župe Seoni-

ca. Prvi dio programa završio je prigodnom pjesmom zajedničkoga zbora uz pratnju gitare. U drugom dijelu novak fra Lucijan Zeljko predstavio je život novicijata te istaknuo bitne odrednice života redovnika i života u samostanu općenito. Nakon toga je uslijedilo svjedočanstvo fra Ante Kelave, koji je svjedočio o svome zanimljivom duhovnom putu do svećeništva, kao i o odluci za redovništvo, točnije franjevaštvo. Ispunjene crkvene klupe i mnoštvo vjernika u dvorištu pozorno je slušalo i upijalo riječi mladih kandidata. Utječući se zagovoru Dobroga Pastira i naše nebeske Majke molili su da upućene riječi padnu na plodno tlo, u srca mlađića i djevojaka.

Nakon svete mise postulanti i novaci izišli su u dvorište ispred crkve kako bi razmijenili svoja iskustva sa župljanim. Druženje se nastavilo u župnoj kući uz ručak i ugodnu atmosferu.

fra Lucijan Zeljko

Svjedočanstva u župi Roško polje

Dana 16. svibnja 2021. godine, na sedmu uskrsnu nedjelju, postulanti i novaci posjetili su župu Svetoga Ivana Krstitelja u Roškom Polju. U župu su došli na poziv župnika fra Jozе Đoke Radoša, koji je ujedno organizator zajedno s promicateljem duhovnih zvanja, u ime provincije, fra Marinom Karačićem.

lanata i novaka pod vodstvom i dirigiranjem fra Stanka Mabića, meštra novaka. U homiliji, fra Iko je naglasio prigodnost i zahvalnost ovoga susreta i važnost molitve za duhovna zvanja. Istaknuo je simboliku koju ostavlja evanđelje, povezao je Isusovu velikosvećeničku molitvu s jedinstvom u molitvi za cijeli puk koji je u župi i raširen

Po završetku svete mise uslijedila su svjedočanstva. Prvi se predstavio postulant Davorin iz župe Cim, koji je predstavio plan i program postulature te svoj doživljaj prvih koraka u samostanu. Poslije Davorina svjedočio je postulant Ante Dodig, župljanin župe Seonica. Prvi dio programa završio je prigodnom pjesmom zajedničkoga zbora uz pratnju gitare. U drugom dijelu novak fra Nikola Kolak predstavio je život novicijata te istaknuo bitne odrednice života redovnika i života u samostanu općenito. Nakon toga uslijedilo je svjedočanstvo fra Antonija Ramljaka koji je svjedočio o svome zanimljivom duhovnom putu preko sjemeništa do novicijata, kao i o odluci za redovništvo, točnije franjevaštvo. Zadnju riječ imao je fra Rade Dragičević, najstariji član Provincije, koji je iznio bogate stvari iz riznice životnoga iskustva kroz 60 godina svećeništva i 70 godina redovništva. Fra Rade je na župi u Roškom Polju bio 10 godina i rado se prisjetio tih dana, a svoja iskustva je podijelio sa župljanim. Ispunjene crkvene klupe i mnoštvo vjernika u dvorištu pozorno je slušalo i upijalo riječi mladih kandidata. Utječući se zagovoru Dobroga pastira i naše nebeske Majke molili su da upućene riječi padnu na plodno tlo, u srca mladića i djevojaka.

Nakon svete mise postulanti i novaci izašli su u dvorište ispred crkve kako bi razmijenili svoja iskustva sa župljanim. Druženje se nastavilo u župnoj kući uz ručak i ugodnu atmosferu.

fra Antonio Ramljak, novak

Cilj posjeta župe predstavljanje je početnih franjevačkih ustanova provincije, kao i osobna svjedočanstva o redovničkom i svećeničkom pozivu mlađih kandidata.

Pučku misu u 11 sati predstavio je vikar Provincije i meštar postulanata fra Iko Skoko, a uz fra Iku koncelebraciji su se pridružili župnik fra Jozo, fra Rade Dragičević i fra Ante Kleva, novak. Misu su pjevanjem krasile zajedničke snage postu-

po dalekom svijetu. Naglasak je bio na onima koji su otišli "trbuhom za kruhom" u daleko i nepoznato. Župa je doživjela velike tragedije ratnih i poratnih ubojstava i iseljavanja. Fra Iko je spomenuo duhovni poziv koji Gospodin upućuje mlađićima i djevojkama i kako se odazvati na taj zov. Također je u homiliji izrazio zahvalnost Bogu i župljanim koji vjerno mole za duhovna zvanja, ali i na onima koji su potekli iz te župe.

Mladifest Chicago 2021: Susret hrvatske katoličke mlađeži u Sjevernoj Americi

Osmi po redu Mladifest – Susret hrvatske katoličke mlađeži Amerike i Kanade – održan je prošloga vikenda u Chicagu. Domaćin susretu koji se odvijao pod geslom „Gospodine, svi te traže (Mk 1, 37)“ bila je hrvatska župa sv. Jeronima, jedna od najstarijih i najbrojnijih hrvatskih iseljeničkih zajednica u Sjedinjenim Američkim Državama.

Mladifest Chicago trebao je izvorno biti održan prošloga ljeta, ali usred pandemije korona virusa i svega što je s njom došlo susret je morao biti pomaknut za ljeto 2021. godine. Nažalost, budući da je granica između Amerike i Kanade još uvijek zatvorena, na ovom susretu nisu mogli sudjelovati mladi hrvatski katolici iz Kanade te je ovaj susret tako okupio mlade iz 7 hrvatskih župa u SAD-u.

Mladifest je započeo u petak, 4. lipnja popodne. Svetu misu otvaranja predslavio je fra Antonio

Musa iz hrvatske župe sv. Jeronima koja je bila domaćin susreta. Susret se nastavio cjelodnevnim programom u subotu. Mladi su imali priliku čuti sjajnoga katoličkog govornika Paul J. Kima, zatim trajnog đakona Ivana Mikana i njegovu suprugu Lily, sudjelovati na radionicama po malim grupama, upoznati izabrane svece, ispovijediti se i sudjelovati u klanjanju. Toga drugoga dana svečanu svetu misu predslavio je kustos hrvatskih franjevaca u Americi i Kanadi fra Jozo Grbeš. Trećega dana program je započeo rano ujutro u crkvi sv. Jeronima gdje je sve sudionike pozdravio župnik fra Ivica Majstorović. Mladi su sudjelovali u tijelovskoj procesiji s Presvetim, a svečanu svetu misu zatvaranja predslavio je fra Lovro Šimić iz hrvatske župe sv. Ćirila i Metoda iz New Yorka. Na susretu su sudjelovali i mladi iz Hrvatske, članovi Nove Eve predvođeni don Davidom Leskovarom, SDB i fr. Filipom

Vukinom. Zajedno sa članovima zbora hrvatske katoličke mlađeži iz Chicaga Opera Christi oni su animirali cijeli susret. U nedjelju popodne mladi su imali priliku za opušteno druženje uz ručak i utakmicu hrvatske nogometne reprezentacije.

Bogu hvala na svim njegovim darovima i što nam je dao da smo se, unatoč tolikim preprekama koje u ovoj godini prate organizaciju svakog događaju, mogli okupiti u zajedništvu vjere. Osnažilo je ovo sve nas koji daleko od Domovine pokušavamo živjeti tu vjeru koju su nam prenijeli naši očevi i majke, vjeru u Isusa Krista – Spasitelja svijeta.

Mladifest Chicago završili smo moleći zajedno Ispovijest vjere Hrvata Katolika. Naša se molitva uvijek Bogu uzdiže s uvijek sličnim nakanama: Najvjernija Odvjetnice na braniku stoj: čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski Dom!

fra Antonio Musa

Prezbitersko ređenje u Mostaru

Utorak, 29. lipnja 2021., pod svetom misom u 10,00 sati u Katedrali u Mostaru mostarsko-duvanjski biskup mons. dr. Petar Palić zaredio je za svećenike desetoricu kandidata. Za Hercegovačku franjevačku provinciju zaređeni su:

- fra Marko Bandić, župa sv. Ivana Krstitelja, Ružići.
- fra Tomislav Crnogorac, župa Bezgrješnoga začeća BDM, Posušje.
- fra Luka Čorić, župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg.
- fra Džoni Dragić, župa sv. Mateja, Mostar.
- fra Andrija Majić, župa sv. Mihovila Arkandela, Drinovci.
- fra Antonio Primorac, župa sv. Ante, Humac.

Uz biskupa slavili su provincialni fra Miljenko Šteko, generalni vikar don Željko Majić, župnici rodnih župa novoređenika i oko 50 svećenika. Crkva je bila ispunjena rođbinom i vjernicima koji su prisustvom i molitvom podržali novoređenike. Sv. misu svojim pjevanjem uzveličao je katedralni zbor.

Iskrene čestitke našim novoređenicima! Bog im dao mir i ustrajnost!

Homilija biskupa mons. Petra Palića

1. Svako ređenje je poseban trenutak u životu ređenika, u životu njihovih obitelji, jedne biskupije, u životu cijele Crkve.

Svećeničko ređenje je najprije podsjetnik svima nama, braće i sestre, da smo svi mi pripadnici svetoga izabranog Božjeg naroda, zaognuti kraljevskim, sveće-

ničkim dostojanstvom. Tim je dostojanstvom Isus Krist sve nas odjenuo, da u tom dostojanstvu stojimo pred njim i prinosimo ovu žrtvu „živu i svetu“.

Međutim, Isus Krist u svojoj ljubavi između nas ljudi izabire one, koji polaganjem ruku imaju udio u njegovom svećeništvu.

Od mnoštva učenika Isus je izabrao dvanaestoricu i pozvao ih imenom. Apostoli su u prvoj Crkvi po nalogu i snagom Duha Božjega postavljali biskupe i prezbitere.

Čemu svećenici danas? Može li se danas postati svećenik, kad se ponekad osjeća da sve manje ljudi traži i treba svećenike? Tako se mnogi danas s pravom pitaju – pa i u Crkvi. Odgovor je i danas, kao i prije, jasan i nedvosmislen.

I današnji svijet treba svećenike. Isus Krist treba i želi svećenike koji će nastaviti njegovo spa-senjsko djelo za ljude. To danas

svjedoče naši ređenici, ali i svi svećenici. Isus Krist nam, doduše, ne nudi posebnu čast, nego nas poziva da budemo sluge, oni koji će umornoj braći i sestrama prati noge, izranjene od hoda bespućima ovoga svijeta, u potrazi za smislom života.

2. Dragi ređenici! Vaše svećeničko ređenje događa se na svetkovinu sv. Petra i Pavla. Jedan dan nas podsjeća na dva najveća čovjeka u kršćanskoj povijesti. Kao da kalendar nije bio dovoljno velik da bi svaki od apostola mogao imati svoj dan, kao što ga imaju drugi apostoli. Ali nije slučajnost da u jednom danu slavimo dva tako različita čovjeka. Na neki način, kao da ih želimo držati zajedno.

Obojica su židovskoga podrijetla: obojica su postali Kristovi – kršćani na različite načine; obojica su misionari i stupovi, apostoli kršćanskih zajednica; obojica imaju konkretna zanimanja –

jedan ribar, drugi izrađivač šatora; Petar će biti malo stariji od Pavla; poznato je da su obojica umrli mučeničkom smrću u Rimu, otprilike u isto vrijeme.

Petar je od početka bio apostol. On je jedan od prvih svjedoka Uskrsloga. Sve je vrlo konkretno za njega. Pavao je najprije bio poznat kao progonitelj, a potom "vidi" Isusa "samo" u viđenju – to jest, duhovno, u novom stanju svijesti. Mora se boriti da ga zovu "apostolom". Nikad nije pripadao krugu dvanaestorice. Bio je kasnije "dodan", kako sam piše.

Petar je bio palestinski Židov i živio je i razmišljao na taj način. Pavao je došao iz dijaspore, iz Tarza, bio je i grčki obrazovan i kozmopolitski orijentiran. Njegovo polje bilo je cijeli svijet. Petar je čovjek zajednice iz Jeruzalema. On je predstavljao tradiciju. Mislio je i djelovao praktično i pragmatično. Pavao je bio mislilac, teolog, osmislio je teološke teorije, mogao je oblikovati i koristiti pojmove i govorio o teološkim poslijedicama. Bio je inovator. Kršćanstvo je učinio duhovno potencijalnom svjetskom religijom i spriječio je da ostane židovska sekta.

3. Današnja Božja Riječ nam otvara veličinu te dvojice Isusovih učenika, ali i način na koji se mi danas trebamo ponašati u svojoj vjeri.

U Djelima apostolskim čuli smo o Petrovu iskustvu zatvora. Anđeo mu dolazi i kaže: Ustaj brzo i hajde za mnom!

Dragi ređenici! U ovim je riječima sažet i naš svećenički život. Svatko od vas u svome srcu čuva onaj prvi, početni susret s Isusom, kad je u dubini svoga srca čuo ne anđelov, nego Isusov glas da krene za njim. Nasljeđovanje

Isusa i svećenički život uključuje svakodnevno ustajanje iz našega osrednjeg života, iz našega grijeha, iz naših kašnjenja. Ustaj brzo – ne znači žurbu povezanu s fizičkom kondicijom, nego nutarnju žurbu koja je tipična za one koji vole, koja nas pokreće na izlaženje iz nas samih i nosi nas prema drugome. Svećenik je poslan i pozvan vjernike voditi i odgajati za Isusa Krista, ne za sebe; poslan je i pozvan odgajati ih da se bore protiv sebičnosti i da osobno dobro i zadovoljstvo ne suprotstavljaju dobru Crkvu i zajedništva. Svećenik je poslan i pozvan ne prilagođavati događaje i okolnosti svojoj volji, nego sebe i druge učiti traženju Božje volje.

Ustani i hajde za mnom znači slušaj moju riječ, razmišljaj o njoj u srcu, živi moju volju. Ako želimo slijediti Krista, moramo ustati brzo i krenuti za njim, slijediti njegov korak i paziti da ga ne izgubimo iz vida. Sve ostalo nam može pomutiti vid i dovesti nas u sljepu ulicu naše sebičnosti, našeg odnosa prema Bogu, Crkvi i prema braći i sestrama kojima smo poslani služiti.

4. Čuli smo i riječi svetoga Pavla. Apostol je na kraju svojih zemaljskih dana i već sada vidi kako se približava definitivan susret s Gospodinom, i kaže: "Idem Onome koji će me spasiti za svoje nebesko kraljevstvo." Pavao u srcu nosi veliku nadu, kršćansku, nebesku nadu. U svijetu i društvu, obojenu svjetovnošću, moramo računati da se na nas, svećenike, gleda ne samo kao na navjestitelje Radosne vijesti, nego i kao na svojevrsnu nagaznu minu, svojevrsnu opasnost i izazov za život koji žive mnogi, bez obilježja istinskoga života u punini. Pavao je živio svoj zemaljski život trošeći se bez

rezerve, ali je dobro znao da život nije sve. Svećenik je pozvan svojim životom svjedočiti da pripada onima koji žive za nebo.

5. U evanđelju smo čuli dijalog između Isusa i Petra. U jednom trenutku Isus postavlja apostolima izravno pitanje: "Što vi kažete tko sam ja?" To je pitanje koje je u prvom redu upućeno vama, dragi ređenici, ali i svima nama danas. Lako je i jednostavno reći: "Da, Isuse, ti si Gospodin". Međutim, je li doista Isus Gospodin našega života i može li se to vidjeti po načinu moga života?

Isus pita nas, Isus pita mene: Tko sam ja stvarno za tebe? I kao da smo ga čuli kako nastavlja: nije mi dovoljno da kažete: "Ti si Gospodin". Želim da mi kažete "Ti si moj Gospodin", za koga i s kim živim svaki trenutak svoga svakodnevnog postojanja.

6. Dva su temeljna znaka koja odražavaju i u kojima se ogleda naša povezanost s Uskrslim Gospodinom:

a) zajedništvo s biskupom i međusobno zajedništvo

b) liturgijsko zajedništvo

Nitko od nas Sveti red svećeništva nije proizveo sam od sebe. Darovan nam je u Crkvi po biskupima, nasljednicima apostola.

Sv. Ignacije, biskup Antiohije, koji je podnio mučeništvo 107. godine, ovako piše kršćanima u Efezu: "Dobro je da nastavite zajedno u skladu s biskupovim mišljenjem, što već i činite. Doista, vaš zbor prezbitera, po pravu slavan, dostojan Boga, skladno je sjedinjen s biskupom poput žica citre. Stoga je u vašoj slozi i u vašoj simfonijskoj ljubavi opjevan Isus Krist. Tako i vi, svatko od vas, postajete zbor, ne bi li u simfoniji sklada, uhvativši intonaciju Boga u jedinstvu, zapjevali jednim glasom" (4,1-2).

Iz života Provincije

A nakon što je preporučio Smirnjanima da "bez biskupa ne poduzimaju ništa što se tiče Crkve" (8,1), povjerava se kolegi i biskupu Polikarpu: "Prinosim svoj život za one koji su podložni biskupu, za prezbiterie i đakone. Neka i ja s njima imam dio s Bogom. Radite zajedno jedni za druge, vojujte zajedno, trčite zajedno, patite zajedno, spavajte i bdijte zajedno kao djelatnici Božji, njegovi pomoćnici i sluge. Gledajte da se svidite Onomu za kojega vojujete i od kojega primate nagradu. Neka nitko od vas ne bude deserter. Vaše krštenje neka ostane poput štita, vjera poput oklopa, ljubav poput koplja, strpljivost poput naoružanja" (6,1-2).

7. Danas na kraju obreda ređenja novi svećenici će u svoje ruke primiti darove kruha i vina uz riječi:

„Primi darove svetoga naroda koji se imaju prinijeti Bogu. Budi svjestan onoga što ćeš činiti, provodi u djelo ono što ćeš obavljati i život svoj suočili otajstvu Križa Gospodnjega.“

Dragi ređenici! Bog i Crkva danas od vas traže i na tu nakanu mole da budete sveti, odnosno autentični i da živite ono što ćete propovijedati. Božji narod, kojemu ćete biti poslani, ima pravo od vas i od svih svećenika očekivati besprijekornost života i odgovornost u vršenju službe. Ta će autentičnost svećeničkoga života biti prepoznatljiva i prepoznata u prijateljskoj riječi, strpljivosti, otvorenom pogledu, ugodnom razgovoru, u pristojnom ponašanju i dobrohotnom ophođenju s ljudima. Sve suprotno ovome je često znak nezrelosti

i neozbiljnoga i neodgovornoga prihvatanja i življena svećeničke službe.

I želim vam da budete svjesni da ni rad, ni napor, ni uspjesi i neuspjesi nisu središte svećeničkoga života i djelovanja, nego je središte samo jedno: liturgijsko slavlje u zajednici vjernika. U tom središtu i u toj zajednici je nazoran Dobri Pastir. Tu se On brine za svoju Crkvu. I iako se katkad čini da je Crkva slaba i šepava, tu, u liturgijskom zajedništvu ona živi i tu, od danas i po vašoj osobi i po vašim rukama, postaju nazočni i djelotvorni Isusova muka, smrt i njegovo uskrsnuće. Tu živi On – unatoč svim slabostima biskupa, svećenika i vjernika – pa i onda kad to ne primjećujemo. U Crkvi živi On – Isus Krist. Njemu čast i slava u vijeće vjekova. Amen.

Polaganje prvih privremenih zavjeta

Nakon završene godine novicijata, u subotu 3. srpnja 2021. pod večernjom svetom misom u 19 sati u novoj crkvi na Humcu, položit će svoje prve privremene redovničke zavjete desetorica naših novaka i jedan novak Bosne Srebrenе: fra Alen Barać (župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg), fra Franjo Brbor (župa sv. Ante, Humac), fra Ante Kelava (župa sv. Ivana Krstitelja, Roško Polje), fra Nikola Kolak (župa sv. Ilike, Veljaci), fra Ivan Lovrić (župa sv. Ane, Zagreb), fra Filip Miloš (župa sv. Kate, Grude), fra Antonio Nikolić (župa sv. Petra i Pavla, Mostar), fra Antonio Ramljak (župa Bezgrešnog za-

čeća BDM, Posušje), fra Marko Vukadin (župa Uznesenja BDM, Seonica), fra Lucijan Zeljko (župa Uznesenja BDM, Široki Brijeg) i fra Filip Jakov Šero

(župa sv. Ante, Vitez).

Zahvalni Bogu na daru mlade braće, svi smo pozvani moliti Gospodina da im daruje mir, strpljenje i ustrajnost.

Obnova zavjeta u Zagrebu

U petak, 2. srpnja 2021. godine, u samostanu Bezgrješnoga začeca BDM u Zagrebu, bogoslovi hercegovačke i zadarske provincije obnovili su svoje zavjete. Njih osamnaest obnovilo je zavjete na godinu dana, a šestorica do sveča-

nih zavjeta. Slavlju obnove zavjeta prethodila je duhovna obnova. Nakon nagovora koji je pripremio fra Zdravko Lazić, bogoslovi su imali priliku za ispovijed i klanjanje. Potom je uslijedilo euharistijsko slavlje koje je predslavio

gvardijan fra Svetozar Kraljević, koji je – kao provincijalov delegat – primio zavjete mlade braće. Koncelebrirali su fra Zdravko Lazić te odgojitelji fra Josip Serđo Ćavar i fra Franjo Vuk. Mladoj braći želimo mir i ustrajnost!

Mlada misa fra Antonia Primorca

U nedjelju, 4. srpnja 2021., u crkvi sv. Ante na Humcu, svoju mladu misu proslavio je fra Antonio Primorac. Uz mlađomisnika slavili su vikar provincije fra Iko Skoko, ostali mlađomisnici, propovjednik fra Branimir Novokmet, gvardijan fra Dario Dodig, te još tridesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je ulaznom procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Branimir je u svojoj propovijedi govorio o otajstvu euharistije i pozivu nasljedovanja Krista. Istaknuo je važnost i dar svećeništva u našem životu. Na kraju homilije propovjednik je čestitao mlađomisniku

na hrabrosti, zahvalio svima na podršci i pozvao na molitvu za duhovna zvanja.

Na završetku svete mise kratko se u ime Provincije obratio vikar fra Iko Skoko i čestitao mlađomisniku i njegovoj obitelji. U ime samostana zahvalio je gvardijan fra Dario Dodig. Mlađomisnik je na kraju zahvalio svima prisutnima i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise.

Svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor s Humca.

Zahvalni Bogu čestitamo mlađomisniku i molimo za ustrajnost!

Redovničko oblačenje

U subotu, 10. srpnja 2021., u 18 sati, u našoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, pod svetom misom u 18 sati, petorica postulanata obukli su franjevački habit i stupili u novicijat Hercegovačke franjevačke provincije. Novicijat će provesti u samostanu na Humcu. Novi novaci su: Luka Bešlić (župa Posušje), Ante Dodig (župa Seonica), Davorin Krtalić (župa Cim), Danijel Miličević (župa Čerin) i Mirko Rajić (župa Čeljevo).

Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je vikar provincije i magistar postulanata fra Iko Skoko. Uz vikara su bili generalni vizitator fra Miro Relota, magistar novaka fra Stanko Mabić, gvardijan fra Danko Perutina te

još 30 misnika. Fra Iko Skoko je u homiliji istaknuo kreposti ove generacije postulanata: „Zajedno, moram istaknuti između ostalog u ovoj generaciji postulanata njihove dvije kreposti, a „krepost je postojana i čvrsta spremnost činiti dobro“ (KKC – Kom. 378). Ova generacija postulanata se posebno isticala slušajući i primjenjujući konkretno što je sv. Franjo rekao o odnosu prema bolesnoj braći: „Ako se koji brat razboli gdje god bilo, neka ga ostala braća ne napuste dok se ne odredi jedan brat ili više njih, ako bude potrebno, da mu služe kako bi željeli da se njima služi“ (Np10). Oni su kao i ostala braća u samostanu to posvjedočila u odnosu prema

bolesnoj braći, posebno prema pok. fra Ivanu Ševi. Nadalje, sv. Franjo je savjetovao: „Neka se sva braća nastoje truditi oko dobrih djela, jer pisano je ‘uvijek radi nešto dobro, kako bi te đavao našao zaposlena’ (Np 7). Od njihovih dobrih djela tijekom postulature istaknuo bih obilazak siromašnih osoba i obitelji te dijeljenje objeda i hrane potrebnima najmanje tri puta tjedno, a kad je trebalo i cijeli tjedan.“

Liturgijskom assistencijom ravnalo je fra Marko Galić zajedno s novacima i bogoslovima. Misno slavlje svojim skladnim pjevanjem uzveličao je župni zbor Čerin. Nakon svete Mise, druženje je nastavljeno u klaustru samostana.

Mlada misa fra Andrije Majića

U nedjelju, 11. srpnja 2021., ispred župne crkve u Drinovcima, svoju mladu misu proslavio je fra Andrija Majić. Uz mladomisnika slavili su vikar provincije fra Iko Skoko, ostali mladomisnici, propovjednik fra Stanko Mabić, župnik fra Josip Mioč, te još petnaestak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je procesijom i roditeljskim blagoslovom. Župnik fra Josip zahvalio je svima i izrazio svoju radost što župa Drinovci ima priliku slaviti mladu misu. Fra Stanko Mabić je u svojoj propovijedi govorio o životu mladomisnika. Pričao je o mladosti fra Andrije Majića, o njegovoj obitelji i njegovim dolascima na molitvene susrete te o njegovom cijelom putu prema pozivu redovnika i svećenika. Propovjednik je pozvao mladomisnika na spremnost i otvorenost u svećeničkome i redovničkome životu.

Na završetku svete mise kratko se u ime Provincije obratio vikar fra Iko Skoko i čestitao mladomisniku i njegovoj obitelji. Mladomisnik je na kraju

zahvalio svim prisutnima i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise.

Svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor iz Drinovaca.

Zahvalni Bogu čestitamo mladomisniku i molimo za ustrajnost!

Mlada misa fra Marka Bandića

U nedjelju, 18. srpnja 2021., u župnoj crkvi sv. Ivana Krstitelja u Ružićima, svoju mladu misu proslavio je fra Marko Bandić. Uz mladomisnika slavili su vikar provincije fra Iko Skoko, ostali mladomisnici, propovjednik i župnik fra Tomislav Jelić i još desetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Tomislav Jelić uputio prigodnu homiliju mladomisniku. U župi Ružići posljednja mlada misa bila je prije 53 godine, zato je velika radost ponovno slaviti mladu misu u Ružićima.

Na završetku svete mise kratko se u ime Provincije obratio vikar fra Iko Skoko i čestitao mladomisniku i njegovoj obitelji. Fra Iko je rekao: „sjećam se kad je fra Marko došao u postulaturu da smo odmah zamijetili po njegovu pogledu da ima veselu i radosnu narav. Fra Marko, tu svoju crtu njeguj. Naš serafski otac sv. Franjo je u Opomenama govorio o redovniku radosnu u Gospodinu. Reče: Blago

onom redovniku koji nalazi milinu i veselje samo u presvetim riječima i djelima Gospodnjim i pomoći njih u radosti i veselju vodi ljude k ljubavi prema Bogu.“

Mladomisnik je na kraju zahvalio svim prisutnima i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise.

Svojim skladnim pjevanjem slavlje su uzveličali članovi župnoga zbora sv. Ivana Krstitelja iz Ružića i sv. Katarine Ljubuški.

Zahvalni Bogu čestitamo mladomisniku i molimo za ustrajnost!

Mlada misa fra Džonia Dragića

U nedjelju, 25. srpnja 2021., u župnoj crkvi sv. Petra i Pavla, svoju mladu misu proslavio je fra Džoni Dragić. Uz mladomisnika slavili su vikar provincije fra Iko Skoko, ostali mladomisnici, propovjednik fra Robert Pejičić, gvardijan fra Danko Perutina i još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Robert je mladomisniku uputio prigodnu homiliju. Istaknuo je da uvijek na pameti ima riječi koje je na kraju ređenja svima izrekao biskup: „Trudite se biti svećenici po Božjoj mjeri!“ Naša mjera je Bog i njegova riječ! Naše ravnalo života nisu očekivanja ljudi, pa čak ni njihova glad i njihove potrebe. Naše ravnalo je Krist!

Na završetku svete mise kratko se u ime Provincije obratio vikar fra Iko Skoko i čestitao mladomisniku i njegovoj obitelji. Fra Iko je izdvojio i pohvalio brižljivost mladomisnika oko starijih i nemoćnih fratara. Mladomisnik je na kraju zahvalio svim

prisutnima i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise. Svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličao župni zbor iz Mostara.

Zahvalni Bogu čestitamo mladomisniku i molimo za ustrajnost!

Mlada misa fra Tomislava Crnogorca

U nedjelju, 1. kolovoza 2021., u župnoj crkvi Bezgrešnoga Začeća BDM u Posušju, svoju mladu misu proslavio je fra Tomislav Crnogorac. Uz mladomisnika slavili su provincijal fra Miljenko Šteko, ostali mladomisnici, propovjednik fra Jozo Hrkać, župnik fra Mladen Vukšić i još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je procesijom. Fra Jozo Hrkać uputio prigodnu homiliju mladomisniku. Rekao je mladomisniku da jedino u osobnom

odnosu s Bogom može jasno iščitati Božju volju za svoj život, ali isto tako mora druge uvesti u jednakost osobni odnos s Bogom ako žele znati što Bog od njih traži. Uloga svećenika nije tu da govori drugima što trebaju činiti i što je za njih volja Božja. Uloga svećenika jest ljude uvoditi u zajedništvo s Bogom koji nam polako i strpljivo u otajstvu svoje ljubavi otkriva što je za naše posvećenje – što je volja Božja.

Na završetku svete mise kratko se obratio fra Miljenko i zahvalio Bogu, roditeljima, odgojiteljima i cijelom puku na molitvama. Istaknuo je radost cijele Provincije kojoj je darovan novi svećenik te poželio našem mladomisniku ustrajnost na tom putu. Mladomisnik je na kraju zahvalio svim prisutnima i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise.

Svojim skladnim pjevanjem slavlje je uzveličala klapa „Grga“.

Zahvalni Bogu čestitamo mladomisniku i molimo za ustrajnost!

Mlada misa fra Luke Čorića

U nedjelju, 8. kolovoza 2021., u crkvi Uznesenja BDM u Širokom Brijegu, svoju mladu misu proslavio je fra Luka Čorić. Uz mladomisnika slavili su provincial fra Miljenko Šteko, ostali mladomisnici, propovjednik fra Slaven Brekalo, gvardijan fra Ivan Marić ml. i još dvadesetak misnika.

Euharistijsko slavlje započelo je procesijom i roditeljskim blagoslovom. Fra Slaven je uputio prigodnu homiliju mladomisniku. „Kruh koji će ja dati tijelo je moje – za život svijeta. Ovo tijelo je u biti meso, a u duhu onog vremena označava ljudsku krhkost, lomljivost, slabost, i tko se ne hrani kruhom s euharistijskog stola, prije ili poslije doživjet će lom. A tko jede moje tijelo i piye moju krv, u meni ostaje i ja njemu, kaže Isus. Božji je

naum postati jedno sa čovjekom. Stoga cijeli Isusov govor o kruhu zapravo je govor o životu koji dolazi po polaganju svećenikovih

ruk. I to će uvijek i zauvijek biti najveće čudo u životu jednog svećenika i svakog vjernika. Kad tu ‘zašteka’ kada se prekine ta vertikala, odnos s Bogom, neće odgovarati niti horizontala, međuljudski odnosi, život kopni. Zato se uvijek treba vraćati izvori i osvještavati svoju svećeničku ulogu.“ Na završetku se svete mise kratko obratio fra Miljenko i čestitao mladomisniku, njegovim roditeljima i svima koji su pratili fra Luku na redovničkom i svećeničkom putu. Mladomisnik je na kraju zahvalio svim prisutnim i pozvao na nastavak zajedničkoga druženja nakon svete mise. Svojim skladnim pjevanjem slavlje uzveličao je župni zbor sa Širokoga Brijega.

Zahvalni Bogu čestitamo mladomisniku i molimo za ustrajnost!

Oslobađanje redovničkog i kleričkog staleža

Kongregacije za kler, dopisom od 5. svibnja 2021. godine (Prot. N. 2021/0968/S), oslobođila je Tomislava Peka redovničkog i kleričkog staleža, a time i svih prava i obveza koji proizlaze iz sakramenta sv. reda i redovničkih obveza.

Ista Kongregacija, dopisom od 26. srpnja 2021. godine (Prot. N. 2021/2474/S), oslobođila je Tihomira Bazinu redovničkog i kleričkog staleža, a time i svih prava i obveza koji proizlaze iz sakramenta sv. reda i redovničkih obveza.

Također prema dopisu od 9. kolovoza 2021. godine (Prot. N. 46193/2021), Sveta Stolica je oslobođila Emanuela Mihaela Leticu redovničkog staleža, a time i svih prava i obveza koji proizlaze iz redovništva.

Polaganje svečanih zavjeta

U subotu, 4. rujna 2021., u crkvi sv. Jakova apostola u Međugorju, pod večernjom sv. misom u 18,00 sati, sljedeća braća Hercegovačke franjevačke provincije položili su svečane zavjete: fra Ivan Crnogorac (župa Bezgrešnog Začeća BDM – Posušje), fra Fran Čorić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac), fra Marko Galić (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg), fra Marin Mikulić (župa sv. Petra i Pavla – Kočerin), fra Ivan Slišković (župa Uznesenja BDM – Široki Brijeg) i fra Slaven Tomić (župa sv. Ante Padovanskog – Humac).

Svečanozavjetovanici su od Boga i Crkve zatražili "da

zavjetujući Pravilo i život u Redu manje braće mogu slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista sveto djelujući do smrti". Misno slavlje predvodio je provincial hercegovačkih franjevaca fra Miljenko Šteko. U koncelebraciji su bili župnik fra Marinko Šakota, magistar hercegovačkih bogoslova fra Serđo Ćavar, generalni vizitator fra Miro Relota, vikar provincije fra Iko Skoko i još pedesetak svećenika. Misno slavlje svojim pjevanjem uzveličali su naši bogoslovi i novaci. U liturgiji su služili naši bogoslovi.

Nakon prigodne homilije uslijedio je obred zavjetovanja, gdje

su braća položila svoje doživotne zavjete poslušnosti, siromaštva i čistoće, predajući se potpuno našemu Bratstvu.

Čestitamo braći i neka ih sveti Franjo Asiški zagovara.

Provincialov nagovor prigodom svečanih Zavjeta

Braćo i sestre, dragi naši kandidati za svečane zavjete: fra Ivane, fra Fran, fra Marko, fra Marine, fra Ivane i fra Slavene!

Šestorica ovih mladića pristupaju svečanim zavjetima., a mi s psalmistom ponavljamo: „Ovo je dan što ga učini Gospodin: kličimo i radujmo se u njemu!“ (Ps 118, 24) Ovo je doista velik dan

za sve nas: za vas, dragi kandidati, za vašu rodbinu i prijatelje, za našu Provinciju i Red, za našu krajevnu i opću Crkvu. Velik je, iznad svega, po djelima koja sam Gospodin kani izvesti po vama u narednim desetljećima.

Vi večeras dajete promišljen i konačan pristanak Gospodinu da se može poslužiti vama bilo kada i u bilo kojem dijelu svijeta kao onima koji će na franjevački način unositi u svijet sol i svjetlo Evandelja.

Zahvaljujem vašim roditeljima što su vas rodili i darovali našoj Provinciji i Crkvi. Zahvaljujem vama što ste izabrali služiti Bogu u našoj Zajednici. A najviše zahvaljujem dragome Bogu što nas je sve stvorio, pozvao nas u stado svoga Sina i doveo nas do ovoga svečanoga dana.

No, ovaj dan nije došao preko noći. Gospodin je izdaleka pripremao ovaj dan. Bog, bogat milosrđem (Ef 2,4), stvara ljude iz ljubavi i obdaruje ih raznim darovima, svakoga u obilnoj mjeri, a onda ih – u skladu s tim darovima – poziva u određena zvanja. Zvanja su mnoga i različita. Nismo svi dobili iste darove, nismo svi pozvani u isto zvanje, ali svaki poziv u bilo koje zvanje istovremeno je i poziv na naslijedovanje Krista i poziv na svetost. Različiti su naši životni putovi, ali po Božjem planu, nebo je zajedničko odredište te konačna i prava domovina svih nas.

Vi ste, draga mlada braćo, već nekoliko godina molitvom i razmatranjem iščitavali iz darova kojima vas je Bog obdario i osluškivali unutarnji Božji zov, da biste doznali što Bog želi od vas. Nakon dugog promišljanja, i uz pomoć iskusnih članova

naše zajednice koji su vas vodili, zaključili ste da vas Bog zove u redovnički stalež, da On želi da vi svoj život poklonite njemu u Redu sv. Franje, konkretno u našoj franjevačkoj provinciji. Večeras ste ovdje kako biste pred Crkvom, po zavjetima siromaštva, poslušnosti i čistoće, svečano i doživotno zapečatili svoj pristanak na Božji plan. Nitko od nas ne zna što ga čeka sutra tamo kamo ga Bog zove. Duhovno zvanje nije područje znanja nego područje vjere.

Svaki odziv na Božji zov zakoračaj je u nepoznato, ali je uvijek i zakoračaj u dobru, usrećujuću budućnost. To nam jamči neizmjerna Božja ljubav kojom smo stvoreni i koja nas želi privesti cilju za koji smo stvoreni.

Nama nije dano zaviriti u budućnost i doznati koliko će ona biti za nas laka ili teška i što će sve providnost Božja od nas tražiti, ali iz vjere znamo pouzdano sljedeće:

Tko god je kršten, kršten je u cijelogra Krista, uronjen je u cijelu njegovu stvarnost i sudbinu i treba računati s tim da ga u životu može zapasti sve što je zapalo našega Gospodina.

Kršćanstvo nije samo idilično propovijedanje po cvjetnim proplancima i obroncima naših Galileja, nego ponekad i teško agonisano događanje, ali za nas uvijek spasonosno i puno uskršnjuća. Sve što u Crkvi nastaje, raste i djeluje, dolazi iz muke i smrti, ali je prebogato uskršnjućem, govorio je pokojni poljski kardinal Stefan Wyszyński, koji će za tjedan dana biti proglašen blaženim (12. rujna 2021.).

Nisu za nas ozbiljna ugroza bolesti, potresi, požari i poplave, jer čovjek kao smrtno biće mora

i tako i tako od nečega umrijeti. Prava ugroza je ako ne uzmemmo Evandelje ozbiljno, onako kako ga je ozbiljno uzimao sv. Franjo. Bez ublažavanja i razvodnjavanja tumačenjem! Samo to jamči naš opstanak na pravom putu. Gospodin nam je rekao da bez njega ne možemo ništa (usp. Iv 15, 5b). Bez njega smo izručeni svijetu na milost i nemilost. A s njime možemo činiti i čuda.

U današnjem prvom misnom čitanju čuli smo snažne riječi proroka Izaije: „Recite preplašnim srcima: ‘Budite jaki, ne bojte se! Evo Boga vašega, odmazda dolazi, Božja naplata, on sam hita da vas spasi!’“ Izaija govori s dvaju snažnih uporišta: Kao vjernik ispravno čita znakove vremena, a kao Božji prorok ima viziju budućnosti. Bog uvijek dolazi pravovremeno spasiti.

Draga mlada braćo: ovaj dan činite ogroman i dragocjen dočasnički korak prema Kraljevstvu Božjem. Snažno zakoračujete prema svome cilju. Želio bih da vam ova sv. misa pod kojom polažete vječne zavjete ostane u trajnom sjećanju. Da vam to bude u neku ruku najrascijetniji dan u proljeću vašeg redovništva. A ovo mjesto milosti, mira i pomirenja, uz zagovor Kraljice mira, neka vam ostane u trajnom sjećanju kao mjesto bistrog izvora vaše redovničke rijeke. Ovdje se uvijek možete navratiti te početnim mlađenackim zanosom osvježiti svoje prvotno oduševljenje za Krista i hrabro ići dalje. Amen.

† fra Jure Brkić

U subotu, 10. travnja 2021., u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, okrijepljen sv. sakramen-tima, u Gospodinu je preminuo njegov sluga svećenik i naš brat fra Jure Brkić u 74. godini života, 55. godini redovništva i 48. godini svećeništva.

Sv. misa zadužnica slavila se u samostanskoj crkvi sv. Ante na Humcu, u nedjelju 11. travnja 2021. u 15,00. Misno slavlje pred-vudio je provincijal fra Miljenko Šteko. Koncelebrirali su don Željko Majić, gvardijan fra Dario Dodig i oko pedeset svećenika. Prigodnu homiliju uputio je provincijal. Don Željko je pri koncu euharistijskoga slavlja u ime biskupije izrazio sućut, a gvardijan je pročitao fra Jurin životopis. Sprovodne obrede i ukop na Novom groblju na Humcu predvo-dio je provincijal fra Miljenko.

Fra Jure Brkić je rođen u D. Hamzićima, župa Čerin, 30. travnja 1947. od roditelja Marka i Mare r. Ševo. Osnovnu školu pohađa u Čerinu. Srednju školu pohađa u sjemeništu u Visokom od 1962. do 1966. Novicijat je završio u franjevačkom samosta-nu na Humcu. Filozofsko-teološ-ki studij započeo je u Visokom 1967., nastavio na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu i na Sveu-čilištu u Schwazu, Würzburgu i Grazu gdje je završio u 1974. Pastoralnu službu započinje kao župni vikar u Seonici od 1974. do 1977. i u Posušju od 1977. do 1983. Potom je obnašao službu župnika u Kongori do 1988. Pri završetku te dužnosti preuzima službu župnog vikara i kasnije župnika u Čitluku do 2000. Nakon te službe preuzima župu

Tihaljina do 2010. Od 2010. go-dine živi i djeluje kao župni vikar na Humcu do svoje smrti.

Provincijalova homilija

Dives in Misericordia (Bogat milosrđem) je druga enciklika blagopokojnoga i svetoga pape Ivana Pavla II., objavljena 30. studenoga 1980. godine. Ona govori o Božjem milosrđu, a osnovnu potku čini evandeoska prispodoba o Izgubljenom sinu. U ovoj je enciklici Papa podsjetio da sama pravednost nije dostat-na, potrebno je milosrđe; Prva kanonizacija u novom trećem tisućljeću, 2000. godine, svjesno i programski odnosila se na temu milosrđa. Radi se o proglašenju svetom poljske sestre i mističarke Faustine Kowalske. Ova jedno-stavna sestra u svojim je zapisima nadišla apstraktno-metafizički nauk o Božjim svojstvima, te je posve u biblijskom smislu Božje milosrđe označila kao najveće i najviše Božje svojstvo, naziva-jući ga jednostavno božanskom savršenošću. Za posljednjeg posjeta svojoj poljskoj domovini, 17. kolovoza 2002. papa je svijet svečano posvetio božanskom milosrđu. Tim povodom naložio je Crkvi da svijetu dalje preno-si nadu milosrđa. A na poticaj sestre Faustine, nedjelju poslije Uskrsa, „Bijelu nedjelju“, ovu nedjelju, proglašio je nedjeljom milosrđa. Mnogi su shvatili kao znak providnosti kada je ovaj papa pozvan u Očev dom u predvečerje nedjelje milosrđa, 2. travnja 2005. (Usp. W. Kasper)

U ovoj nedjelji milosrđa, sla-veći ovaj najuzvišeniji sakrament presvete euharistije, spomen-čin

Gospodnje smrti i uskrsnuća, u kojoj se ovjekovjećuje žrtva križa, Božje milosrđe molimo za ovu jednostavnu franjevačku dušu koja je pozvana u Očev dom. Fra Juru Brkića, koji je svoju Provin-ciju i franjevački red volio kao svoju dušu. Krenuo je on iz svojih Hamzića kao dijete, dječak, djetinjim zanosom zagledan u sv. Franju. Prošao sve potrebne eta-pe franjevačkog odgoja i školova-nja, te stigao u svoju Hercegovinu na Njivu Gospodnju. Sjećam se dobro njegove prve službe u Seonici. Kako sam ga upoznao tada, kao da je ostao do kraja. Nosio je raspjevanu franjevačku dušu svuda kamo je kročio. Htio je narodu za kojeg je bio zadužen dati sve što je mogao. Udovoljiti mu na svakom koraku. Bio je jedan od onih hercegovačkih franjevaca koji je toliko volio pričati, ali njegova priča nije bila gruba i nezgodna, već je širila raspoloženje, radoš, izazivala iskren i dobrohotan osmijeh.

Fra Jure je zadnjih godina imao teških dijagnoza, no stalno je bio na raspolaganju u svom samostanu, i nije propuštao zajedničke samostanske točke. Vjerujemo da mu je teško pala izolacija. Da je zadnjim odblje-cima svoje svijesti tugovao za bratstvom, za druženjem. Ova bolest, koja ga je pokosila, kao da mu je zlobno uzela ono fra Juri najdraže: Biti blizu braće i uviјek s njima. Morao je u bol-nicu. Jedna osoba u njegovoj bo-lesničkoj sobi na Covid odjelu u Mostaru svjedočila je njegovim posljednjim izdisajima. Svjedo-čila o trenutku njegove uronje-nosti u veliku i tešku tjeskobu,

u agoniju prije bolne i polagane smrti, vjerojatno u osjećaju da je popuno napušten. Ta osoba ga uspjela zagrliti, stisnuti mu ruku i reći: „Poveli Vas anđeli tamo gdje i pripadate“! Molila za nje-ga. Umro je pribran, smiren, veli-ta osoba. Bila je to jučerašnja proljetna noć, pred osvit zore, zore koja je svojom blagom svje-tlošću izgledala poput poziva na novi život.

I evo danas, na Drugu uskrsnu nedjelju, kao da naš fra Jure sa svetim Tomom apostolom, nakon što mu je Gospodin dopustio da

vidi i dotakne rane na njegovim rukama i njegov otvoren i bok, pada na koljena pred svoga Spa-sitelja i veli mu pune duše i srca, s onim svojim blagim osmijehom: Bog moj i sve moje! Sve je svoje boli pomiješao s Isusovim, svoje rane s Njegovim, svoj život s Njegovim.

Dragi fra Jure Brkiću, teku mi mislima toliki Tvoji susreti s braćom, s pukom Božnjim. U ime svih njih i čitave naše Provincije želim Ti reći hvala za svih tih 55 godina tvoga redovništva, za svih tih 48 godina tvoga svećeniš-

tva. Za sve tvoje svete mise, sve podijeljene svete sakramente, sve nadahnute propovijedi kojima si štitio i tumačio našu vjeru, tješio i uzdizao naš puk. Hvala Ti za nepodijeljenu ljubav prema našem bratstvu, mjesnoj i sveko-likoj Crkvi.

Iskrena sućut Tvojoj obitelji, braći fratriba u samostanu sv. Ante na Humcu, cijeloj našoj Provinciji. Ostaješ nam u dragom sjećanju do našeg skorog viđenja u vječnosti kamo si samo malo prije nas krenuo.

Počivao u miru Božjem!

† fra Serafin Hrkać

U utorak, 13. travnja 2021., u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, okrijepljen sv. sakramentima, u Gospodinu je preminuo njezin sluga svećenik i naš brat fra Serafin Hrkać u 79. godini života, 61. godini redovništva i 55. godini svećeništva.

Sv. misa zadušnica slavila se u crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu, u srijedu 14. travnja 2021. u 14,00. Misno slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko. Koncelebrirali su don Željko Majić, gvardijan fra Ivan Marić ml. i oko 60 svećenika. Prigodnu homiliju uputio je provincijal. Don Željko je pri koncu euharistijskoga slavlja u ime biskupije izrazio sućut, a gvardijan je pročitao fra Serafinov životopis. Sprovodne obrede i ukop na groblju Mekovac predvodio je provincijal fra Miljenko.

Fra Serafin je rođen 18. kolovoza 1942. godine u Izbičnu u obitelji Hrkać od roditelja Franje i Janje r. Bondža. Osnovnu školu pohađa u Izbičnu i Crnču od 1949. do 1953, te na Širokom Brijegu do 1957. godine. Upisuje franjevačko sjemenište i klasičnu gimnaziju u Sinju gdje boravi dvije školske godine, te nastavlja u Dubrovniku gdje je maturirao 1961. godine. Franjevački habit oblači na Humcu 16. srpnja 1960. Filozofsko-teološki studij započinje u Visokom kroz dvije akademske godine. Studij nastavlja u Sarajevu do 1966. godine. Iste godine prima svete redove đakonata i svećeništva u Sarajevu. Diplomu filozofsko-teološkog fakulteta stjeće u Rimu 1967. godine na Papinskom učilištu Antonianumu. U Rimu iste godine započinje studij klasične

filologije na Papinskom institutu Altioris Latinitatis koji završava 20. rujna 1971. godine i postiže licencijat iz klasika i obje stare književnosti ocjenom *magna cum laude*. Godine 1971. započinje profесorsku službu grčkoga, latinskoga, logike i povijesti filozofije u Splitu, na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji na Poljudu do lipnja 1973. godine. Preuzima mjesto profesora grčkoga i latinskoga jezika u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu u Visokom. U tim vremenima dovršava i braći doktorat na Institutu Altioris Latinitatis pri papinskom sveučilištu Salesiana najvišom ocjenom *summa cum laude* 1. lipnja 1976. godine. Godine 1988. vraća se na Široki Brijeg za duhovnoga pomoćnika. Istodobno predaje klasike i talijanski jezik u franjevačkom Novicijatu i sjemeništu na Humcu.

Godine 1992. započinje predavati latinski jezik na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Mostaru, a 1994. predaje filozofiju odgoja, etiku i filozofiju religije na

Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Godine 1997. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu postiže doktorat iz filozofije. Godine 1998. imenovan u povjerenstvo za vrednovanje nastavnoga programa na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Godine 1999. postaje voditelj odjela na novoutemeljenom studiju filozofije, a 2000. redoviti član Hrvatskoga društva za znanost i umjetnost. Godine 2001. pročelnik odjela na novoutemeljenom studiju latinskoga jezika Sveučilišta u Mostaru. Godine 2002. postao dopisnim, a 2008. redovitim članom Akademije nauka i umjetnosti BiH u odjeljenju humanističkih znanosti. Od 2005. ravnatelj Instituta za latinitet Sveučilišta u Mostaru, član uredništva provincijskoga stručnog časopisa Hercegovina franciscana i urednik znanstvenih izdanja provincijske izdavačke kuće Ziral. Godine 2014. dobio javno priznanje, Zlatnu plaketu, tada općine Široki Brijeg. Godine

2016. promaknut je u zvanje profesora emeritusa. Do svoje smrti živi i djeluje u samostanu Široki Brijeg.

Provincijalova homilija

Poštovana obitelji Hrkać, generalni vikar naših biskupija, oče gvardijane, bračo u svećeništvu i redovništvu, časne sestre, predstavnici akademske zajednice, bračo i sestre!

Najopsežniji spis sv. Franje, Nepotvrđeno pravilo – kojem ove godine pada osamstota obljetnica, završava neobičnim odlomkom, odnosno dugom molitvom i pozivom na molitvu. Iako to nije bio običaj u drugim zakonodavnim tekstovima, Franjo ga dodaje vjerojatno kao završnicu ustroja evanđeoskog života što ga je predložio prvoj okupljenoj braći. U šestome broju molitve on piše: „I ponizno radi twoje ljubavi molimo slavnu Majku, preblaženu Mariju vazdu Djevicu, blaženoga Mihaela, Gabrijela i Rafaela i sve korove blaženih serafina...“ Iz Franjina serafskoga iskustva na La Verni kad je dobio rane, i oslanjajući se na prve životopise, franjevački se red poistovjećuje nazivljem serafski red, a sam Franjo nazvan je serafskim ocem.

Dok mi još uvijek maštamo o tim nebeskim korovima serafina, dragi naš fra Serafine, vjerujemo da ih Ti sada već poznaješ i spoznaješ u njima serafsku tajnu svoga imena i života obilježena tim imenom.

Vijest o smrti uvijek nekako oduzme dah, učini da dušom poteče tuga. Tako je bilo i jučer u jutro na vijest o Tvojoj smrti. Osobito stoga što smo se drugačije nadali. I još uvijek ponavljamo s onim učenicima na putu u Emaus, mi smo se nadali da ćeš pregrmiti

bolesti i još biti s nama u zemaljskom radu i maštanju. Naime, informacije koje su nam stizale iz bolnice nisu ukazivale na skorašnji ovozemni rastanak s Tobom. Tim više je još tužnije s jučerašnjim svitanjem odjeknula vijest da si preminuo.

Tekla je fra Serafinova 79. godina života, 61. godina redovništva i 55. godina svećeništva. Tamo od davne i teške ratne 1942. godine ugledao je u Izbičnu svjetlo ovoga svijeta. U ozračju skromne i pobožne obitelji svoga oca Franje i Majke Janje, rastao je sa svojom braćom Grgom, Miljenkom, Jagom i Mladenom. Otac Franjo zarađivao je rudarski kruh sa sedam kora. Znalo se njihovo mjesto u crkvi, a majka je svaku večer predvodila molitve – tako je fra Serafinov brat fra Mladen često govorio o obitelji. Iz toga ozračja i on je nakon Serafina krenuo ovim putem.

Fra Serafin je pokazao iznimnu nadarenost, pa ga uprava Provincije šalje u Rim na studij klasične filologije. Sve je završio s izvrsnim uspjehom. Cijeli je svoj vijek predavao grčki i latinski u sjemeništima na Poljudu, a na osobit način u Visokom. Na tisuće je sjemeništara od njega naučilo prve latinske i prve grčke riječi, prve filozofske pojmove. Većina nas koji smo u ovih pola stoljeća stasali u našoj Zajednici, bili smo fra Serafinovi učenici. Od sjemeništa, novicijata, a zadnjih godina i postulature.

Uvijek je bio predan svome pozivu, pouzdan, i uvijek ispunjavao sve ono što je bilo postavljeno kao zadatak. Iako prvim dojmom gorostas, bio je sramežljiv i samozatajan. Redovito je bivao duboko negdje iz pozadine, daleko od prvih mjesta i prvih redova. Uvijek skriven, a uvijek se znalo za

njega i njegovo djelo. S drugim našim fratrima radio je na vrijednim spisima sv. Franje i sv. Klare, preveo ih na hrvatski, učinio dostupnima najširim vjerničkim krugovima. Prevodio toliku druga djela, sastavljao rječnike, na Sveučilištu utemeljio studiranje latinskog, te iza sebe ostavio vrijednu skupinu mladih profesora koji će nastaviti njegovo djelo. Posebno je vrednovao naše bivše sjemeništarse i bogoslove, koji su u svjetovnom pozivu čuvali vrednote Evanđelja i s njima mnogostruko surađivao. Jedan od njih mi je sinoć poslao prekrasno svjedočanstvo.

Pored svih titula – dvostruki doktor znanosti, akademik znanstvenik svjetskoga formata, naš fra Serafin je tiho prolazio ovim životom. Tek kad pogledaš njegovu bibliografiju spoznaš koliko je u tišini, u miru svoje sobe i knjižnice prevodio, pisao i svima nudio. Uvjereni smo da se svom Gospodinu vratio s dvostrukom umnoženim talentima. I da je čuo reći: Slugo, dobri i vjerni, u malom si bio vjeran, povjerit će ti velike stvari. Dodi u moje kraljevstvo.

Dragi fra Serafine, obol koji si dao našoj provincijskoj zajednici je velik. Stoga i ja ovdje u ime naše Provincije želim reći veliko hvala za sve što si učinio!

Izričem iskrenu sućut Tvojoj braći Miljenku i Grgi i njihovim obiteljima, obitelji Tvoga pokojnog brata Jage, svoj rodbini. Iskrena sućut Franjevačkom samostanu na čelu s ocem gvardijanom i svim fratrima, časnim sestrama, Sveučilišnoj zajednici i svima vama koji ste na bilo koji način bili povezani s pokojnikom.

Fra Serafine, neka Ti Gospodin oprosti sve nesavršenosti i bude milosrdan. Počivaj Božjim mirom u našem Mekovcu s ostalom braćom i sa svojim rođenim bratom fra Mladom Hrkaćem.

Počivao u miru Božjem!

† fra Kornelije Kordić

U četvrtak 22. travnja 2021., u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, okrijepljen sv. sakramen-tima, u Gospodinu je preminuo njegov sluga svećenik i naš brat fra Kornelije Kordić u 85. godini života, 68. godini redovništva i 59. godini svećeništva.

Sv. misa zadušnica slavila se na groblju Podadvor u Čitluku, u petak 23. travnja 2021. u 14,00. Misno slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko. Koncelebrirali su župnik fra Miro

Šego i 42 svećenika. Prigodnu homiliju uputio je provincijal. Župnik se pri koncu euhari-stijskoga slavlja oprostio od fra Kornelija i pročitao njegov životopis. Sprovodne obrede i ukop na groblju Podadvor predvodio je provincijal fra Miljenko.

Fra Kornelije je rođen 27. studenoga 1936. na Vionici, župa Međugorje. Osnovnu školu pohađao je u Bijakovićima, a srednju školu u Splitu i Visokom. Filo-zofsko-teološki studij pohađao

je u Sarajevu od 1956. do 1963. godine. Franjevački habit obukao je u Kraljevoj Sutjesci 14. srpnja 1953. Svečane zavjete položio je 8. prosinca 1957. u Sarajevu. Red prezbiterata primio je 19. kolovoza 1962. na Humcu.

Pastoralnu službu počeo je kao župni vikar na Humcu 1963. godine. Nakon te službe postaje župnik u Grudama od 1966. do 1968. godine. Preuzima službu župnoga vikara na Širokom Brijegu do 1978. godine, gdje

također vodi brigu o najnužnijem dušobrižništvu na potrebnim mjestima. Nastavlja kao župni vikar na Humcu do 1982. godine. Te godine postaje gvardijan u Mostaru gdje djeluje do 1988. godine. Nakon službe gvardijana i župnika preuzima župu Goranci gdje djeluje do 1993. godine. Potom dolazi u Čitluk gdje djeluje i živi do svoje smrti.

Provincijalova homilija

U Evandjelu smo čuli odlomak o blaženstvima iz Isusova govora na gori. Matej u svome Evandjelu s Isusovim Blaženstvima započinje Isusovu Propovijed na gori. Naznaka mjesta, na kojem je Isus održao taj glasoviti govor, „na gori” odnosi se na goru ponad Genezaretskoga jezera, a podsjeća i na jednu drugu goru – na brdo Sion, na kojem su izabranome narodu dane zapovijedi koje su nam prenesene kao Deset Božjih zapovijedi.

Tijekom govora na gori Isus neprestano doziva u pamet ono što je nekoć izrečeno na Sionu: „Čuli ste..., i onda dodaje: a ja vam kažem...” vi živite i djelujte ovako... I ako to budemo živjeli: „Bit ćemo utješeni... Bit ćemo siti... Boga ćemo gledati... Naše će biti kraljevstvo nebesko.”

No prije toga uvijek dodaje i teške stvarnosti – siromaštvo, glad, žed, progonjenost zbog pravednosti...

Mnogo se toga zemnoga što spominje ovaj evandeoski ulomak ispunilo na našemu fra Korneliju. No, fra Kornelije se nije predavao, jer je, kako mi je više puta svjedočio, osjećao nutarnju ispravnost, te sve skupljao u progušanim su-

zama i svojim neprospavanim noćima. Kad su toliki trebali kruha, odjeće i obuće, iznašao je načina pomoći im. Sa svojim je sestrama redovnicama, pok. Josipom i Kornelijom, gotovo do zadnjega daha svoga života, bio sirotinji od pomoći. Kao i mnogim starim, iznemoglim i ostavljenim.

Od svoje sedamnaeste godine nosio je franjevački habit. Punih šezdeset i osam godina. Skoro šezdeset godina slavio je svete mise kao svećenik. Već iz krila svoje obitelji na Vionici nosio je taj gen svećeništva i redovništva. U velikoj obitelji svojih roditelja, od najmanjih nogu dječak Grgo je osjetio poziv i na njega se oda-zvao. A primjer je imao i u svom stricu fra Ratimiru. Fra Kornelije je svoj poziv volio. Svakodnevno ga je izgradivao. Nije bilo dana u kom ne bi nešto čitao, nešto pi-sao, nešto spremao, druge poticao da se ovo ili ono treba neizostavno uraditi.

Volio je osobito ovo svoje Brotnjo i dao mu nekoliko zbornika koji ga ljubavlju zalijevaju, otkrivaјu njegovu prošlost, iznose je mlađima na svjetlost dana i govorе: Budi svjestan kome pripadaš i odakle si ponikao.

Htio bih ovdje spomenuti i činjenicu da: na svim mjestima gdje je fra Kornelije djelovao nicalo su crkve, kapele, vjeronaučne dvorane. Pamtit će ga po tim gradnjama mnogi...

Oče fra Kornelije, ne možemo se oteti dojmu da si mogao još koju godinu poživjeti. Ali ova nevidljiva bolest je bila jača. Ostat ćeš upisan u srcima tolikih kojima si pomogao, ali najvažnija je tvoja neizbrisiva upisanost u

Božji dlan koji te je darovao ovoj zemlji te s bremenom godina, umorna i bolesna primio jučer natrag!

Crkva vjeruje u uskrsnuće i život vječni, stoga konačni sud o svakome životu prepušta Bogu koji je puna istina, savršena pravda i beskrajna ljubav. Neka Ti Gospodin bude milosrdan i udjeli vječni pokoj.

Počivao u miru Božjem!

† fra Berislav Kutle

U ponedjeljak, 26. travnja 2021., u samostanu Široki Brijeg, okrijepljen sv. sakramentima, u Gospodinu je preminuo njegov sluga svećenik i naš brat fra Berislav Kutle u 80. godini života, 59. godini redovništva i 52. godini

svećeništva. Sv. misa zadušnica slavila se u samostanskoj crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu, u utorak 27. travnja 2021. u 15,00. Misno slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko. Koncelebrirali

su gvardijan fra Ivan Marić ml., vikar provincije fra Iko Skoko i 43 svećenika. Prigodnu homiliju uputio je provincijal. Gvardijan je pri koncu euharistijskoga slavlja pročitao dopise sućuti i životopis pokojnoga fra Berisla-

va. Sprovodne obrede i ukop na groblju Mekovac predvodio je provincijal fra Miljenko.

Fra Berislav je rođen 9. prosinca 1941. u Mokrom, župa Široki Brijeg od roditelja Bože i Mile r. Zlopaša. Kršten je 9. prosinca 1941. u Širokom Brijegu. Osnovnu školu pohađa u Mokrom i u Širokom Brijegu. Srednju školu završio je u Dubrovniku. Filozofsko-teološki studij pohađa u Visokom, Sarajevu i u Grazu od 1965. do 1970. godine. Franjevački habit obukao je 14. srpnja 1962. godine. Svećane zavjete položio je 15. srpnja 1968. na Humcu. Svećenički red primio je 18. svibnja 1969. u Sarajevu.

Svećeničku službu započinje kao župni vikar u župi Bukovica 1971. godine. Nakon godinu dana preuzima službu župnog vikara na Humcu i ostaje do 1974. Iste godine odlazi u Zürich kao misionar za Hrvate u Švicarskoj. U Baselu preuzima službu voditelja misije 1975. i ostaje do 1984. godine. Vraća se u Hercegovinu i preuzima službu župnika u Ružićima i na Čerinu do 1991. godine. Nakon župničke službe ponovno se vraća u Švicarsku i djeluje u Baselu kao misionar do 2005. godine. Te godine dolazi u samostan Široki Brijeg gdje djeluje i živi do svoje smrti.

Fra Petar Topić, u osobno ime i u ime svih vjernika Hrvatske kat. misije Basel iz Švicarske

Draga braće fratri, draga braće i sestre pokojnoga fra Berislava, dragi vjernici!

Uskrsno vrijeme u kojem se nalazimo omogućuje nam da pogledamo dalje od smrti, da pogledamo u Božju i našu

vječnost; otvorenu i darovanu nama svima u Kristu i po Kristu. Dok su se mnogi vjernici u ovih proteklih 12 mjeseci morali zbog korone virusa oprostiti od nekoga tko im je bio važan u životu: od oca ili majke, djeda ili bake, muža ili žene, brata ili sestre ili čak od sina ili kćeri, dragi fra Berislave, vjernici Hrvatske katoličke misije Basel želi se od Tebe danas oprostiti kao od oca i majke, kao od brata i sestre, kao od sina i kćeri, od nekoga tko je bio jako važan u životu vjernika misije Basel; jer si mnogima bio bližnji, pogotovo onda kada im je bilo najteže, kada su morali napustiti svoje domove ratom zahvaćene i potražiti sklonište daleko od kuće, a ti si im bio uskrsno svjetlo u njihovoj tmini i tuđini. Na poseban način želimo i Bogu i Tebi zahvaliti za tvoju svećeničku predanost i darovanost u misiji Basel. Mnogo je lijepih uspomena koje vjernike povezuju s Tobom: misna slavlja, krštenja, vjenčanja, pričesti i krizme, sakrament bolesničkoga pomazanja, duhovni razgovori, sprovodi...

Danas je Tvoj sprovod, dragi fra Berislave. Hvala Ti za sve duhovne darove i za vrijeme koje si darovao i ukazao svakom čovjeku u Hrvatskoj kat. misiji Basel. U nadi u ponovni susret s Bogom i s Tobom, u nadi i vjeri u uskrsnuće, još jedanput, dragi fra Berislave, velika Ti hvala na tvojoj svećeničkoj i ljudskoj dobroti i ljubavi koju si uvijek darivao i iskazivao povjerenim dušama, a subraći i mojoj i tvojoj, fratrima, kao i tvojoj braći i sestrama po krvi i svoj rodbini i vjernicima iskrena kršćanska sućut.

Počivao u miru Božjem!

† fra Ivan Kvesić

U petak, 28. svibnja 2021., u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, okrijepljen sv. sakramen-tima, u Gospodinu je preminuo njegov sluga svećenik i naš brat FRA IVAN KVESIĆ u 84. godini života, 65. godini redovništva i 57. godini svećeništva.

Sv. misa zadušnica slavila se u samostanskoj crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu, u subotu 29. svibnja 2021. u 13,30 sati. Misno slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko. Koncelebrirali su gvardijan fra Ivan Marić ml. vikar biskupije don Željko Majić i 40 svećenika, te dva đakona. Prigodnu homiliju uputio je provincijal. Gvardijan je pri koncu euharistijskoga slavlja pročitao dopise sućuti i životopis pokojnog fra Ivana. Sprovodne obrede i ukop na groblju Mekovac predvodio je provincijal fra Miljenko.

Fra Ivan Kvesić rođen je 18. listopada 1937. godine u obitelji Stjepana Kvesića i Anice r. Kordić. U Rasnu pohađa osnovnu školu. Nižu gimnaziju upisuje na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom 1949. godine. Zatim višu gimnaziju polazi u Splitu do 1955. godine. Nastavlja ponovno u Visokom do jednu školsku godinu, te biva nakon trećeg razreda u Kraljevoj Sutjesci primljen u Novicijat franjevačkoga reda 14. srpnja 1956. Jednostavne zavjete polaže 15. srpnja 1957. te nastavlja klasičnu gimnaziju i maturira 1958. u Visokom, gdje nastavlja filozofsko-teološki studij kroz dvije akademske godine. Studij nastavlja u Sarajevu. Doživotne zavjete u Redu manje braće obećava 12. srpnja 1962. godine na

Humcu. Za svećenika je zaređen 2. kolovoza 1964. godine na Širokom Brijegu po rukama biskupa Petra Čule. Dana 30. kolovoza iste godine slavio je mladu misu u Rasnu. Na filozofsko-teološkom studiju u Sarajevu diplomirao je 1965. godine.

Godine 1965. je u Mostaru na službi duhovnoga pomoćnika do lipnja 1969. godine. Službu župnika obavlja u Seonici od 1969. do 1977. godine. Nakon toga jednu godinu je duhovni pomoćnik u Tihaljini, dvije godine u Blagaju. Godine 1980. postaje gvardijan, župnik i dekan u Slanom u našem samostanu i u župi sv. Jeronima. Godine 1988. preuzima službu duhov-

noga pomoćnika na Humcu. U Ružićima je na službi župnika deset godina, od 1990. do 2000. godine. Nakon toga je imenovan župnim upraviteljem u svojoj rodnoj župi u Rasnu do 2007. godine. Zatim odlazi u Veljake kao župni vikar, jednu godinu u Klobuk, te ponovno u Veljake. Dana 24. kolovoza 2014. u Rasnu slavi zlatnu misu – pedesetu obljetnicu svećeništva. Godine 2017. u rujnu dolazi na Široki Brijeg u svoj matični samostan i svetište širokobriješke Gospe gdje djeluje i živi do svoje smrti.

Provincijalova homilia

Evangelje po Mateju, kao što vam je vjerojatno poznato, završava se

ovim Isusovim riječima: „Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učite ih da vrše sve što sam vam zapovjedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta.“ (Mt 28,18-20)

Dragi fra Ivane Kvesiću, ove evanđeoske riječi izgovaram u zahvalnosti Tebi, koji si ovaj sakrament krštenja, ustanovljen od Isusa Krista, kao župnik u Seonici, i meni podijelio. A po krštenju, tom neizbrisivom biljegu, svi postajemo članovima Božjega naroda ili Crkve.

Sakramente si zdušno služio kroz svih ovih 57 svećeničkih

godina. I veliku si želju gajio da ćeš još moći, sve dok nisi jučer ranim jutrom, u bolnici na Bijelom Brijegu, krenuo put vječnosti. Umoran od bolesti i patnji. Jobovski strpljiv i izdržljiv.

Fra Ivan Kvesić koji je cijeli svoj život bio aktivan, pokretljiv i svugdje, gdje su ga zvala njegove obveze i dužnosti stizao, odjednom više ne može, na maski je i kisiku, trpi nesnosne bolove. Tjednima u krevetu, jedva je čekao doći ovdje svome samostanu i svojoj braći. I onda, nakon kratka boravka ovdje, mora ponovno u bolnicu na operaciju. Nakon izvedene operacije, kad se činilo bolje, sve je za nekoliko dana krenulo po zlu. Fra Ivana sam posjetio dan prije u bolnici. Nije više bio svjestan, ili samo u polusvijesti. Podijelio sam mu odrješenje, pomolio se i zauvijek ga ponio u svom sjećanju.

Fra Ivan pripada onoj generaciji naših fratara u Hercegovini, koji su mnoge stvari započeli s gole ledine. Ništa oni nisu imali osim vjere i dobre volje. Sve je bilo protiv njih osim Božje milosti i našega puka. I oni su se bacili na pastoralni rad u svojoj neizmjernoj vjeri i pouzdanju, i za svoj puk bili dan i noć na raspolaganju. Učili su tipkati na strojopise, učili izvlačiti na malim strojevima letke i župne listice, učili voziti motore, čitali građevinske planove, gradili crkve, vjeronaučne dvorane, kapele, ograđivali groblja, tipkali mladima maturske i diplomske radove, svakodnevno držali vjeronauk.

Tu trebamo tražiti našega fra Ivana. Zaigranoga, zadihanoga, u zanosu, neumornoga. Malo je tko imao tako dobar sluh i glas i lijepo pjevao, tako lijep rukopis i lijepo pisao. Malo je tko od naših

fratara poput Njega volio Hercegovinu, osobito Polja i brdovite predjele. Nije propuštao blagoslove polja po blidinjskim vrletima na svim onim malim grobljima, pa onda u Vučipolu, Seonici i drugdje, a nakon toga bi ostao u veselju s pukom i svojim prijateljima.

I njegova je sestra krenula zovom duhovnoga zvanja, koje je kao i fra Ivanovo klijalo u dobroj obitelji svojih roditelja Stjepana i Anice. Iz toga staništa ponio je fra Ivan duh pobožnosti i vjere.

Od 1964. godine, 30. kolovoza., kad je slavio mladu misu, do 24. kolovoza 2014., kad je na istome mjestu, u svom rodnom Rasnu, proslavio i svoju zlatnu misu, fra Ivan je prošao Hercegovinom sijući Riječ Božju. I u našem je samostanu u Slanom bio dobrim duhom svoj braći koja su se pod njegovim okriljem odmarala. Od Mostara, gdje je kao vedri i mladi kapelan djelovao, preko prve župničke službe u Seonici, pa sve do Veljaka i konačno Širokoga Brijega, fra Ivan je svugdje ostavljao svoj prepoznatljivi pečat, i svugdje je živjela samo ljubav i sloga, svugdje su za fra Ivanom ostajali prijatelji, a on je išao drugamo upoznati nove i s njima živjeti služeći svome Bogu, nadahnut svetim Franjom.

Dragi fra Ivane, hvala Ti. Odmoris se od svih napora i patnji. Počivaj u miru i neka Ti Gospodin bude milosrdan za svaku Tvoju ljudsku slabost i nesavršenost. Iskrena sućut Tvojoj obitelji, i rodbini. Iskrena sućut Franjevačkom samostanu na Širokom Brijegu i gvardijanu fra Ivanu za smrt njihovoga fra Ivana.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

† fra Dinko Grbavac

U četvrtak, 10. lipnja 2021., u Gospodinu je preminuo nje-
gov sluga svećenik i naš brat
fra Dinko Grbavac, misionar u
Singen-Villingenu. Preminuo je
u 49. godini života, 30. godini
redovništva i 23. godini sveće-
ništva.

Sv. misa zadušnica slavila se u
crkvi sv. Ante na Humcu, u uto-
rak 15. lipnja 2021. u 16,00. Mi-
sno slavlje predvodio je provinci-
jal fra Miljenko. Koncelebrirali su
vlč. Tomislav Markić, gvardijan

fra Dario Dodig, 71 svećenika
i 4 đakona. Prigodnu homiliju
uputio je provincijal. Pri koncu
euharistijskoga slavlja gvardijan
je procitao životopis pokojnoga
fra Dinka. Svoju iskrenu sućut
uputili su nadbiskup Freiburga
Štefan Burger, biskup Petar Palić,
župnici i dekan s kojima je fra
Dinko surađivao. Oproštajni
govor izrekli su ravnatelj hrvatske
inozemne pastve vlč. Tomislav
Markić, u ime naših fratara u
Njemačkoj fra Robert Crnogo-

rac, predsjednik misijskog vijeća
Bože Bešlić i Iva Zovko u ime
mladih sa Širokog Brijega. Spro-
vodne obrede i ukop na Novom
groblju na Humcu predvodio je
provincijal fra Miljenko.

Fra Dinko Grbavac rođio se 10.
travnja 1973. u Ljubuškom. Rod-
no mjesto Grab, župa Veljaci, od
roditelja Berta i Lenke r. Skoko.

Osnovnu školu pohađao u
Grabu i Vitini od 1983. do 1987.
Srednju sjemenišnu kod isusova-
ca u Dubrovniku 1987. do 1991.

Franjevački habit obukao na Humcu 15. srpnja 1991. gdje ostaje godinu dana u novicijatu. Potom odlazi na filozofsko teološki studij u Zagreb kod otaca isusovaca na Jordanovcu 1992. do 1998. Vječne zavjete položio u Mostaru 17. rujna 1996., đakonat primio 1997. u Zagrebu i zaređen za svećenika 27. lipnja 1998.

Prvu službu duhovnoga pomoćnika obnašao je na Širokom Brijegu od 1998. do 2001. Potom kratko odlazi na ispomoć u misiju Augsburg i München, a onda je određen za misionara kao duhovni pomoćnik u Zürichu u Švicarskoj 2003. do 2005. Za voditelja HKM u Singen-Villingenu određen je od 2005. gdje živi i djeluje do svoje smrti.

Provincijalova homilija

Na strah Lazarovih sestara Marije i Marte, da su u njegovoj odsutnosti bespomoćno izručene smrti, iznesen s blagim prizvukom prijekora, Isus odgovara izrekom koja ima karakter objave: "Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada."

Ova veoma snažna Isusova riječ znači prije svega da je sam Isus u svojoj osobi "uskrsnuće i život". Njom se jasno kaže da su "uskrsnuće i život" utjelovljene u Isusovoj osobi i kao takve trajno nazočne u povijesti spasenja. I svatko tko se s vjerom obraća Isusu, već sada dobiva udjela u njegovu uskrsnuću i njegovu životu. Iz toga slijedi da će onaj tko vjeruje u Isusa živjeti makar morao i umrijeti. Od smrti, istina, nije pošteđen nitko, ni Isus koji je po svojoj ljudskoj naravi naš brat. Međutim, protiv očaja od smrti stoji Isusovo obećanje: "Tko u

mene vjeruje, ako i umre, živjet će!" U Isusovu rječniku život znači biti u životnom zajedništvu s njim, Isusom, Kristom, Bogom.

Braćo i sestre! Svi mi i dalje, unatoč iskustvu koje donosi evanđelje o Lazarovu čudesnom uskrišenju, moramo živjeti sa smrću. Zemaljsko-ljudska smrt ostaje i dalje najtežom stranicom ispisana života ovdje na zemlji.

Ne kaže se uzalud: „život kratak, a smrt stalna“. Njoj se ne zna dan, ni čas! Ovo su riječi koje su se toliko puta potvrdile, i koje smo toliko puta gorko iskusili. Kao i sada u prigodi iznenadne smrti našega brata fra Dinka Grbavca.

Naša je zajednica zadnjih godinu i pol izgubila mnogo svojih članova. Ukopi su bili naša svakodnevница, a časoslov za naše pokojne češći možda nego ikada poslije 1945. godine.

Hrvatska katolička misija Singen – Villingen će i te kako očutjeti da je umro njihov misionar fra Dinko. I svi oni to već znaju, i svi tuže za svojim svećenikom koji im je danonoćno, iz nedjelje u nedjelju bio na raspolaganju i tješio ih Božjom riječju. I onda je krenuo u Hrvatsku, opet pastoralno motiviran, na jedno vjenčanje, planirajući se usput i kratko odmoriti, pa se opet vratiti u Misiju i spremiti prvu pričest ove subote. No umjesto toga kratkoga odmora, događa se srčani zastoj, odnosno iznenadna smrt od srčanoga udara, kako su liječnici Opće bolnice Zadar i potvrdili. Šok i nevjericu.

Uz onu spomenutu, da je život kratak, a smrt stalna, ima i druga: „najteže je kad roditelj ukopava svoju djecu“. A to se, evo, događa kroz fra Dinkovu smrt. Pričao mi je fra Dinkov brat, a potvr-

dili i njegovi roditelji, da je fra Dinko kao mali imao težak udes, pao s traktora, pa bio u komi, na operacijama, i kad je došao sebi, jednostavno je izjavio:

- Ja želim biti fratar!

I tu je svoju želju ostvario. Kratko je bio u Provinciji, na Širokom Brijegu, a ostalo je vrijeme svoga relativno kratkoga života proveo u Švicarskoj, pa potom u misiji Singen – Villingen.

Dragi roditelji, Berto i Lenka, draga braća fra Dinkova Ivane i Stanko, obitelji Grbavac! Uz zahvalu za vašega sina, brata, rođaka fra Dinka, za sve ono dobro što je on učinio u našoj zajednici, i u zajednici Kristove Crkve, dijelimo i istu bol zbog prerane smrti. U isto vrijeme, u ime Hercegovačke franjevačke provincije, izričem vam iskrenu i duboku sućut. I da utjehu nađete u vjeri kojom ste i svoga sina odgajali.

Fra Dinko, hvala Ti za sav trud na njivi Gospodnjoj naše Provincije i Crkve. Nosio si mnoge trudove, napore, nedoumice i strahove koje svi u životu imamo.

Molimo za Tebe i Tvoju vječnost, imajući pred očima snažno Isusovo obećanje iz današnjega Evanđelja: „Onaj tko vjeruje u Isusa, ako i umre, živjet će“. Neka Ti Gospodin bude milosrdan sudac.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine.

† Preminuo Marinko Brekalo, otac našega fra Slavena Brekala

U srijedu 14. travnja 2021. godine, u 80. godini života, preminuo je Marinko Brekalo, otac našega fra Slavena.

Sveta misa slavila se u četvrtak 15. travnja 2021. godine u 15 sati u franjevačkoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru. Ukopni obredi bili su nakon svete mise na groblju sv. Leopolda Bogdana Mandića u Raštanima.

Počivao u miru Božjem!

† Preminuo Ante Milić, otac našega fra Bože Milića

U četvrtak 6. svibnja 2021. godine, u 84. godini života, preminuo je Ante Milić (rođ. 1937.), otac našega fra Bože.

Ukopni obredi bili su na groblju Karaula u petak 7. svibnja 2021. godine u 15 sati, a potom se slavila sveta misa zadušnica u samostanskoj crkvi u Duvnu.

Počivao u miru Božjem!

† Preminula Ana-Anica Tadić, majka našega fra Mate Tadića

U srijedu 23. lipnja 2021. godine, u 67. godini života, preminula je Ana-Anica Tadić r. Ćavar, majka našega fra Mate.

Ukopni obredi bili su na mjesnom groblju na Kolu u četvrtak, 24. lipnja t.g., u 16 sati.

Poslije ukopnih obreda slijedila je sveta misa zadušnica u spomen bazilici u Tomislavgradu.

Počivala u miru Božjem!

† Preminuo Blago Karačić, otac našega fra Marina Karačića

U utorak, 3. kolovoza 2021. godine, u 72. godini života, preminuo je Blago Karačić, otac našega fra Marina. Sveta misa slavila se u četvrtak, 5. kolovoza 2021. godine, u 17 sati u crkvi Uznesenja BDM na Širokom Brijegu. Nakon svete mise ukopni obredi bili su na Karačića groblju u Gornjem Crnču. Obitelj prima sućut u mrtvačnici od 16 sati. Počivao u miru Božjem!

† Preminula Slavka Romić, majka našega fra Šimuna Romića

U nedjelju, 8. kolovoza 2021. godine, u 85. godini života, preminula je Slavka Romić, majka našega fra Šimuna.

Sprovodni obredi bili su u utorak 10. kolovoza 2021., u 15 sati u Pleternici.

Počivala u miru Božjem!

Apostolska pobudnica „Vita consecrata“ 25 godina poslige

Našoj braći i sestrama u posvećenom životu, neprestano zahvaljujemo za vas „zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: u njemu se obogatiste u svemu“ i „pozva vas u zajedništvo Sina svojega Isusa Krista, Gospodina našega“ (1 Kor 1,4,9). U ovom dramatičnom trenutku suojećamo sa svim ljudima „u nevolji i postojanosti“ (usp. Otk 1,9), ne samo zbog pandemije, već ponajviše zbog njezinih posljedica s kojima se suočavamo u svakodnevnim događanjima u Crkvenoj zajednici i civilnom društvu. Posvećene osobe pozvane su buditi nadu u svim ljudima.

Ne želimo da prođe neopažena 25. obljetnica (25. ožujka 1996.) objave Apostolske pobudnice sv. Ivana Pavla II. „Vita consecrata“, plod rada IX. skupštine biskupske sinode koja se održala u listopadu 1994. U pobudnici su biskupi više puta potvrdili da „posvećeni život stoji u samome srcu Crkve kao bitni dio njezinog poslanja (...) Dragocjen i neophodan dar za sadašnjost kao i za budućnost naroda Božjeg“ (Vita consecrata, 3).

Ovom prigodom izričemo zahvalnu molitvu pred Bogom koristeći riječi pape Franje: „Gospodine, moje spasenje dolazi od tebe: moje ruke nisu prazne, ispunjene su tvojom milošću. Znati prepoznati milost je početni korak“ (Homilija, 1. veljače 2020.). Pogledati u prošlost i ponovno iščitati vlastitu povijest znači u njoj vidjeti obećani Božji dar, ne samo svojim vlastitim očima, već „pogledom vjernika“ (VC, br. 1), znajući da „otajstvo Kraljevstva Božjeg već djeluje u povijesti, ali i iščekuje svoje potpuno ostvarenje na nebesima“ (VC, br. 1).

Pred Bogom za svijet

Apostolska pobudnica „Vita consecrata“ biva objavljena u vremenu nesigurnosti, u društvu velike promjenjivosti, nestabilnih identiteta i vrlo krhkih pripadnosti. Iznenadjuje nas, stoga, sigurnost kojom je izražen identitet posvećenoga života, „ikona preobraženog Krista“ (VC, br. 14) koja otkriva slavu i lice Očevo u blistavom svjetlu Duha Svetoga. Posvećeni život kao confessio Trinitas (ispovijest vjere u Presveto Trojstvo). Time se zapravo ne želi samo dati čvrsti temelj identitetu posvećenoga života, koliko se više želi dati jedan originalan način gledanja na taj

identitet koji obuhvaća božansko i ljudsko, ukazujući na onu otajstvenu i sjajnu povezanost između uzdignuća i razvlašćivanja, između transcendentnih visina i kenotičkoga uranjanja u periferije ljudskosti, između kontemplirajuće ljepote i bolnoga siromaštva kojemu se služi. Dragocjene posljedice proizlaze iz ove plodonosne spoznaje.

Snaga odnosa

„Vita consecrata“ se temelji na ideji odnosa, odnosa koji proizlazi iz i po otajstvu Boga i trojstvenoga zajedništva. Spasenje koje dolazi preko života onih koji se daju za druge. Svjedočanstvo ne pojedinača, već bratstva koje živi i cijeni ono što propovijeda. Svetost koja je zajednička, ne svetost savršenih samotnjaka, već siromašnih grešnika koji međusobno dijele i daruju si milosrđe i razumijevanje svaki dan. Posveta koja se ne protivi vrijednostima svijeta i sveopćoj želji za srećom, već koje, dapače, svima svjedoči kako je život u čistoći, siromaštvu i poslušnosti ispunjen velikom snagom koja ljudskost dovodi do punine. To je istinski ‘eko-sustav’ ljudske naravi, koji daje smisao i ravnotežu životu, sklad i slobodu u odnosu prema stvarima, štiti od svih zlostavljanja, stvara bratstvo, daruje ljepotu... Može se zapaziti da je posvećeni život danas ‘siromašniji’ nego u prijašnja vremena, ali živi – po milosti – puno više u odnosu sa Crkvom i svijetom, s vjernicima i nevjernicima, s patnicima i napuštenima.

Iz franjevačkoga i redovničkoga života

Osjećaji Sina

Poseban pogled na dimenziju odnosa dosije svoj vrhunac kada dokument govorí o temi odgoja (formacije). Nije u pitanju bilo kakav odnos, već onaj koji vodi pojedinca do postizanja istih osjećaja kao kod poslušnoga Sina, trpećega Sluge, nevinoga Jaganjca.

To nije po sebi neki novi element, uvezši u obzir prošlost u kojoj se usmjeravalo na odnos s Kristom kroz nasljedovanje, suobličenje i suošjećanje, ali se ovdje donosi ipak nešto više i nešto novo, što proizlazi iz Riječi (Fil 2,5). Riječ je o odnosu koji je toliko snažan i dubok da otkriva u čovjeku iste osjećaje kao u Sinu, koji je slika i utjelovljenje Očeve osjećajnosti. Mi kršćani vjerujemo naime u Boga osjećajnoga: čuje vapaje potlačenih i sluša molbe udovice; trpi s čovjekom i za čovjeka. Želimo vjerovati da posvećeni život, sa svojim mnogostrukim karizmama, predstavlja upravo takvu osjećajnost. Može se reći da svaka družba (institut) svojom karizmom naglašava jedan od božanskih osjećaja. Upravo zbog toga, u pobudnici, odgoj je predstavljen kao proces koji vodi u tome smjeru: imati iste osjećaje, emocije, doživljaje, čežnje, kriterije izbora, snove, očekivanja i strasti, kao u Sinu – Sluzi – Jaganjcu.

To je vrlo uzvišen projekt koji zadihvajuće spaja (integrira) duhovne i antropološke dimenzije. Projekt koji bi mogao preobraziti ideju odgoja (formacije) i njezinih sadržaja, metoda i vremenskih okvira. To bi mogao biti integrirani odgoj (formacija), utemeljen na stijeni vjećne ljubavi koja oslobađa, formirajući integrirane osobe koje znaju evangelizirati svoje osjećaje, voljeti Boga ljud-

skim srcem i voljeti čovječanstvo božanskim srcem. To je odgoj (formacija) koji traje cijeli život. To je također velika spoznaja koju velikim dijelom tek trebamo razumjeti, a još više ju je potrebno zaživjeti.

Očaravajuća ljepota

Ako je Bog ljepota, a Gospodin Isus „najljepši od ljudskih sinova“, onda je lijepo biti Njemu posvećena osoba. Posvećena osoba pozvana je biti svjedokom ljepote. U svijetu koji riskira da utone u uznemirujuću brutalnost, „via pulchritudinis“ čini se jednim putem da se do istine dođe ili ju se učini vjerodostojnom i privlačnom. Posvećene osobe moraju u sebi, ali i u ljudima svoga vremena, iznova probuditi privlačnost prema lijepome i istinitome.

Lijepo, dakle a ne samo hrabro i istinito, mora biti svjedočanstvo, kao i riječ koju darivamo, jer je lijepo Lice koje naviještamo. Lijepo mora biti i ono što radimo i kako radimo. Lijepo je bratstvo i ozračje koje se udiše u zajednici. Lijepi su hram i liturgija gdje su svi pozvani, jer je lijepo moliti i pjevati hvale Svevišnjemu i dopustiti njegovoj Riječi da nas vodi. Lijepo je biti zajedno u Njegovo ime, raditi zajedno, iako je ponekad i zahtjevno.

Lijepo je naše djevičanstvo koje ljubi Njegovim srcem, naše siromaštvo koje ima samo Njega za bogatstvo, naša poslušnost njegovoj spasenjskoj volji, kao i međusobna poslušnost po kojoj tražimo samo Njega. Lijepo je imati slobodno srce koje prihvata patnike kako bi im pokazali (su) osjećajnost Vjećnoga. Lijepo mora biti čak i okruženje, u jednostavnosti i trezvenoj kreativnosti: samostan, stol koji je posložen..., da

sve prostorije odišu ukusom, kako bi sve u zajednici odražavalo prisutnost i usredotočenost na Boga. Uzvišena ljepota, sakrament otajstvene ljepote Vjećnoga. Tako je Petar uskliknuo na Taboru gledajući plamsaje svjetla i slave.

„Vita consecrata“ je zasigurno obilježila iskustvo i spoznaje posvećenih osoba tijekom svih ovih proteklih godina. Uvjereni smo da „Vita consecrata“ treba i nadalje biti smjerokaz, uz dokumente Učiteljstva i Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života koji su produbljivali njezine temeljne odrednice. Uvjereni smo da pobudnica može i dalje hraniti stvaralačku vjernost posvećenih osoba, koja je zaglavni kamen posvećenoga života u trećem tisućljeću. Odgovaranje na izazove koji dolaze iz Crkve i današnjega društva zahtjeva rast u evandeoskoj vjerodostojnosti. „Ne možemo – potiče papa Franjo – ostati zarobljeni nostalgijom za prošlošću ili se ograničiti na ponavljanje zastarjelih obrazaca, kao ni svakodnevnih zanovijetanja. Potrebna nam je strpljivost i hrabrost kako bismo napredovali, istražili nove puteve i odgovorili na poticaje Duha Svetoga. I da sve to činimo u poniznosti i jednostavnosti, bez velike promidžbe i publiciteta.“ (Homilija, 2. veljače 2021.)

S povjerenjem se utječemo Mariji moleći za posvećene osobe kako bi mogle „svjedočiti preobraženim životom, hodeći radosno, u zajedništvu sa svom braćom i sestrama, prema nebeskoj domovini i svjetlu koje ne poznaje zalaza“ (VC, br. 112). Koristimo se prilikom kako bi vas pozdravili i zaželjeli vam svako dobro u Gospodinu, koji je Sve za nas posvećene osobe.

Vatikan, 25. ožujka 2021., Svetkovina Navještenja Gospodinova

João Braz kard. de Aviz, prefekt; José Rodríguez Carballo, OFM, nadbiskup tajnik

XVI. susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH

Šesnaesti susret biskupa Biskupske konferencije BiH s članovima Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica BiH održan je, 21. travnja 2021. u prostorijama Nadbiskupskoga ordinarijata vrhbosanskog u Sarajevu. Predsjedao je nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH, a sudjelovala su i ostala tri člana Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine.

Na zasjedanju su također sudjelovali predsjednik redovničke Konferencije fra Jozo Marinčić, provincijal Franjevačke provincije Bosne Srebrenе, i četrnaest članova i članica Konferencija među kojima jedan provincijal i četiri provincijalne glavarice. Svojim molitvama susret su pratile članice klauzurnih zajednica sestara Bezgrješne Kraljice Karmela u Sarajevu i Samostana sv. Klare u Breštovskom.

U uvodnom dijelu susreta kardinal Puljić zahvalio je svima što su, unatoč aktualnoj pandemiji, svojim sudjelovanjem i na taj način pokazali zajedništvo cijele Crkve u Bosni i Hercegovini u skladu s različitim karizmama i poslanjem koje gaje brojne redovničke zajednice u zemlji koja prolazi kroz teške kušnje. Podsjetio da je Sveti Otac u Godini sv. Josipa cijeloj Crkvi stavio za uzor zaručnika Blažene Djevice Marije, sveca posebnoga Božjeg povjerenja čijoj je brizi povjerio svoga Sina i Bezgrješnu Djevicu Mariju. Istaknuo je da su svi oni

koji su posvećeni svetim redom ili svetim zavjetima također osobe posebnoga Božjeg povjerenja poslane svojim životom i djelovanjem svjedočiti i naviještati Krista uskrsloga.

Sudionici susreta saslušali su osvrт na tijek svoga prošloga susreta održanoga 6. studenog 2020. na istom mjestu. Tom prigodom su, nakon uvodnoga izlaganja o apostolskom pismu pape Franje od 19. ožujka 2019. *Communis vita* (Zajedništvo života) i o novom pravilu za redovnički život koji je stupio na snagu 10. travnja 2019., razmjenili razmišljanja o osobnoj odgovornosti redovnika i redovnica kao i njihovih poglavara u obdržavanju redovničkih pravila o zajedničkom životu i o odgoju za zajedništvo te o nužnosti trajnoga zrenja u vjeri i ugra-

divanja u zajednicu. Biskupi, provincijalni poglavari i poglavarice te predstavnici redovničkih zajednica koje svoje sjedište imaju izvan Bosne i Hercegovine sa zanimanjem su saslušali izlaganje kardinala Puljića na temu zajedništva. Rečeno je da je zajedništvo na različitim razinama u Crkvi dinamična stvarnost i da je svaki član ili članica pozvan ugrađivati se u svoju zajednicu i u cijelu Crkvu u skladu s evanđeljem Isusa Krista i pravilima vlastite zajednice. Istaknuto je da nijedna crkvena zajednica nije svrha samoj sebi nego da su pozvane biti evanđeoske zajednice osoba koje su izabrale Krista za svoga vodу. Ukažao je potrebu istinske poniznosti, pravednosti, zahvalnosti, praštanje i traženja oproštenja te otvorenoga dijaloga u prihvaćanju drugoga kao obo-

gačenja i u trenutcima različitih razmišljanja.

U plodnoj diskusiji ukazano je na vrijednost svakoga člana u zajedničkom služenju pred Gospodinom. Istaknuta je važnost obiteljskoga zajedništva u vremenu raslojavanja na različitim razinama. Izneseni su i pojedini konkretni primjeri snaženja redovničkoga zajedništva kroz pojedine projekte koji uključuju angažman svih članova. Poseban naglasak stavljen je na molitvu i razmišljanje o Božjoj riječi kao bitnim elementima izgradnje

zajednice u duhovnoj stvarnosti. Spomenuta je blagodat modernih sredstava komunikacije koji omogućuju povezanost i u trenutcima tjelesne udaljenosti, ali i na njihovu opasnost u trenutcima kada se zaboravlja na nužnost izgradnje zajedništva s osobama s kojima se dijeli svakodnevica i vlastita karizma. Bilo je riječi i o potrebi trajnoga usklađivanja ostvarenja vlastite karizme unutar redovničke zajednice s poslanjem Katoličke Crkve u njezinoj cjelovitosti. U tom duhu istaknuto je da je redovnički život dar

Crkvi jer je nastao u Crkvi i živi za Crkvu.

Predstavnici svih redovničkih zajednica, koje su početkom ožujka 2021. godine posjetili đakoni iz svih biskupija i obje franjevačke provincije u BiH u okviru Đakonske pastoralne godine, izrazili su zahvalnost organizatorima za lijepe i plodne susrete s budućim svećenicima koji su na taj način upoznali različite karizme širom Bosne i Hercegovine.

Sarajevo, 21. travnja 2021.,
Tajništvo BK BiH

Priopćenje s 81. redovitoga zasjedanja Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine

13. i 14. srpnja 2021. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci

Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine, 13. i 14. srpnja 2021. u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci održala je svoje 81. redovito zasjedanje pod predsjedanjem nadbiskupa metropolita vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića, predsjednika BK BiH. Sudjelovali su i ostali članovi BK BiH te mons. Željko Majić, izaslanik biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja trebinjsko-mrkanskoga mons. Petra Palića, koji je odsutan zbog zdravstvenih razloga kao i apostolski vizitator za župu Međugorje mons. Henryk Hoser. Izaslanik Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije mons. Milan Stipić, vladika križevački,

i mons. Franc Šuštar, pomoćni biskup ljubljanski, prenijeli su pastirima biskupijskih zajednica u Bosni i Hercegovini izraze blizine te ih ukratko upoznali s najvažnijim crkvenim događanjima u posljednje vrijeme u svojim zemljama. U prvom dijelu zasjedanja sudjelovao je savjetnik Apostolske nuncijature u BiH mons. Amaury Medina Blanco.

Biskupi su prihvatali prijedlog novoga saziva Pedagoškoga vijeća katoličkih škola za Europu čiji će petogodišnji mandat započeti u rujnu 2021. godine. Također su dali potrebne smjernice za usklađivanje pojedinih akata koji reguliraju rad katoličkoga školstva u BiH.

Biskupi su prihvatali Izvješće Nadzornoga vijeća Caritasa Bosne i Hercegovine o djelovanju

Caritasa BiH u 2020. godini.

Također su upoznati s aktivnostima Caritasa BiH tijekom prošle 2020. godine kao i s činjenicom da je sve manje zanimanje inozemnih partnera i donatora za financiranje aktivnosti karitativnoga djelovanja u BiH. Tijekom plodne diskusije bilo je riječi o konkretnim poteškoćama s kojima se u svom radu susreću dijecezanski Caritasi i Caritas BiH čije djelovanje na socijalnom planu često nije dovoljno vrjednovano niti broje institucije vlasti ne daju potrebnu potporu. Članovi Biskupske konferencije BiH dali su i potrebne smjernice za što bolju koordinaciju djelovanja spomenutih Caritasa kao i za čuvanje dostojanstva tih institucija koje imaju posebnu važnost za biskupijske zajednice i društvo

uopće u Bosni i Hercegovini. I ovom su prigodom zahvalili svim karitativnim djelatnicima koji savjesno obavljaju povjerenu im zadaću, a posebno volonterima i svima koji daju potporu karitativnom djelovanju u ovoj zemlji u kojoj mnogi još uvijek trpe posljedice nedavnoga rata i brojnih nepravdi.

Nakon što su saslušali izlaganje na temu apostolata duhovnih zvanja, sudionici zasjedanja su se najprije osvrnuli na rad biskupijskih djelâ za zvanja. Zahvalili su svima koji promiču ili se aktivno uključuju u taj blagoslovljeni način zauzimanja za buđenje duhovnih zvanja kod mlađih da se odvaze slijediti Krista u svećeništvu ili redovništvu. Biskupi potiču sve obiteljske, župne, redovničke i sve druge zajednice da, uz brojne sadašnje molitvene inicijative na tom planu, još žarče i osobno i kao zajednica mole Gospodara žetve da pošalje radnika u žetu svoju. Posebno potiču mlade obitelji da se ne boje otvoriti životu rađanjem djece koja su najveći blagoslov i Crkvi i naruđu. Potiču sve da tim obiteljima budu istinska potpora. Suglasni su da su za pastoral zvanja nužni: temeljita molitva, pastoral obitelji i radosno svjedočenja Evangelja. Potiču sve koji rade na buđenju i praćenju duhovnih zvanja na još bolju suradnju između obitelji, župa i odgojnih crkvenih institucija. Pozivaju sve one, koji su se odazvali Kristovu pozivu, da sveto i radosno žive svoje svećeništvo i redovništvo te svojim životom budu radosni navjestitelji Evangelja i svjedoci Krista koji je Put, Istina i Život.

Nakon što su upoznati s tijekom priprave i održavanja Prve

Sinode Vrhbosanske nadbiskupije pod gesлом: Sve obnoviti u Kristu (usp. Ef 1,10), biskupi su razmotrili smjernice Tajništva Sinode iz Rima kojima se želi ostvariti otvorena i iskrena razmjena između toga središnjeg tijela i partikularnih Crkava širom svijeta u sinodskom hodu. U skladu s tim smjernicama, u nedjelju, 17. listopada 2021. uključit će se i sve biskupijske zajednice u Bosni i Hercegovini u molitvenu pripravu za sljedeću Biskupsku sinodu koja će se održati u listopadu 2023. godine na temu: „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“.

Biskupi pozivaju sve članove svojih biskupijskih zajednica kojima je to moguće, a posebno one koji obilježavaju 25., 50. ili 60. obljetnicu braka da u nedjelju 25. srpnja 2021. dođu u crkvu Svetе Obitelji na Kupresu te sudjeluju na proslavi 4. Obljetnog dana u Bosni i Hercegovini. Također pozivaju sve župne i druge crkvene zajednice da te nedjelje obilježe 1. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba koristeći materijale Dikasterija za laike, obitelj i život objavljene na mrežnoj stranici Katoličke tiskovne agencije BK BiH i na biskupijskim i drugim crkvenim mrežnim stranicama s ciljem uključivanja djedova, baka i starijih osoba u obiteljsko okruženje.

Biskupi zahvaljuju svima koji aktivno u dušobrižništvu sudjeluju u obilježavanju Godine sv. Josipa i Godine Božje Riječi te potiču i sve ostale da to učine u skladu s pastoralnim smjernicama i svojim mogućnostima.

Prihvaćen je prijedlog Caritasa da Biskupska konferencija BiH

bude pokrovitelj jednodnevnog susreta predstavnika crkvenih ustanova iz BiH, koje rade s djecom, mlađima i ranjivim skupinama.

Nakon što su upoznati sa započetim projektom Europskoga centra Banjolučke biskupije u bivšem trapističkom samostanu Marija Zvijezda, biskupi i ovom prigodom pozivaju mjerodavne vlasti na povrat imovine svima kojima je ona oduzeta u vremenu nakon Drugoga svjetskog rata, a posebno one imovine koja je bespravno otuđena mnogima u ovoj zemlji. Također pozivaju predstavnike vlasti na donošenje zakona kojima će se ispravljati brojne nepravde i neće se stvarati nove koje bi mogle biti uzrok budućih nesporazuma i mogućih sukoba imajući na umu da je samo mir utemeljen na pravdi dugotrajan i na dobro svih građana ove zemlje.

Na blagdan sv. Bonaventure, nebeskoga zaštitnika Banjolučke biskupije i naslovnika katedrale, 15. srpnja bit će euharistijsko slavlje u katedrali u 10 sati. Predsjedat će kardinal Puljić, a prigodnu propovijed uputit će biskup Komarica.

Biskupi su, 13. srpnja 2021. u dvorani Biskupskega ordinarijata nazočili premijernom prikazivanju dokumentarnog filma Udruge Nazaret pod naslovom: „Stradanje župe Barlovci u vremenu od 1992. do 1995. godine“.

Također će, 14. srpnja 2021. u katedrali sv. Bonaventure u Banjoj Luci poslušati koncert na orguljama u izvedbi orguljaša zagrebačke katedrale Nevena Kraljića.

Banja Luka, 14. srpnja 2021.,
Tajništvo BK BiH

Krunica bez granica

Alessandro De Carolis;
Ariana Anić – Vatikan /

Svibanj započinje molitvenim maratonom posvećenom Gospi, koji je, po želji pape Franje, organiziralo Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije. U toj će se inicijativi povezati marijanska svetišta u svijetu, moleći Gospu da oslobodi čovječanstvo zla pandemije. Među njima je i svetište Kraljice mira u Međugorju.

Na poticaj pape Franje u svibnju započinje marijanski molitveni maraton u okviru kojega će se svakoga dana, u 18 sati po rimskom vremenu, u 30 svetišta

na pet kontinenata, moliti krunica za kraj pandemije. Molitva će se izravno prenositi u cijelom svijetu, a maraton će inaugurirati papa Franjo molitvom pred slikom Gospe od pomoći, u 18 sati u bazilici svetoga Petra. On će ga i zaključiti, 31. svibnja, isto tako molitvom u bazilici u 18 sati.

Prošle su se godine marijanska svetišta u svijetu, u poslijepodnevnim satima 30. svibnja, povezala s Rimom kako bi svi zajedno molili krunicu s Papom koji je bio ispred Lurdske spilje u Vatikanskim vrtovima. Ove je godine molitva višeglasna, na najrazličitijim jezicima – od Južne Koreje do Brazila, od Syd-

neyja do Washingtona, prolazeći glasovitim svetištima, od Fatime, preko Częstochowe, Loreta, **Međugorja** pa do Norfolka u Engleskoj, u kojem se nalazi jedna od najstarijih kapela posvećenih štovanju Majke Božje. Nju je Henrik VIII. dao srušiti, ali je u XIX. stoljeću obnovljena te joj je 2016. godine Papa udijelio naslov bazilike. Ta će svetišta, kao i ostala, dati oblik i sadržaj naslovu izabranom za tu inicijativu koju je organiziralo Papinsko vijeće za promicanje nove evangelizacije, a koji glasi „Crkva se svesrdno moljaše Bogu“.

Taj poziv na zajedništvo želi pokušati ostvariti stalnu molitvu,

raspoređenu po svijetu – pojašnjava se iz dikasterija kojemu je na čelu nadbiskup Rino Fisichella. Svako je svetište u svijetu pozvano moliti na način i na jeziku na kojemu se obično izražava lokalna tradicija, kako bi se izmolio povratak u društveni život, na rad i na brojne ljudske aktivnosti koje su obustavljene zbog pandemije bolesti COVID-19.

U skladu s prošlogodišnjim običajem pape Franje na početku mise u izravnom prijenosu iz Doma svete Marte – „župe“ koju je Papa otvorio kada su zbog lockdowna zatvorene sve ostale – svaka molitva krunice bit će posvećena jednoj ili više kategorija ljudi koje su najviše pogodene koronavirusom.

Započet će se s molitvom za preminule od bolesti COVID-19, a nastaviti spominjući se liječnika, zdravstvenoga osoblja, siromašnih i nezaposlenih, starijih osoba i zatvorenika, beskućnika i svih koji su trpjeli i koji su još uvjek pogodeni tom tragedijom. Kontemplirati zajedno Kristovo lice i srce Marije, naše Majke, učinit će nas još više ujedinjenima kao duhovna obitelj i pomoći će nam nadvladati tu kušnju – napisao je papa Franjo u pismu upućenom vjernicima u svibnju prošle godine.

Raspored svetišta:

1. Nostra Signora di Walsingham Inghilterra Europa Per i defunti
2. Jesus the Saviour and Mother Mary (Elele) Nigeria Africa Per coloro che non hanno potuto salutare i propri cari
3. Madonna di Częstochowa Polonia Europa Per i contagiati e i malati
4. Basilica dell'Annunciazione (Nazareth) Israele Asia Per le donne in attesa e i nascituri
5. Beata Vergine del Rosario (Namyang) Corea del Sud Asia Per i bambini e gli adolescenti
6. Nostra Signora d'Aparecida (San Paolo) Brasile America Per i giovani
7. Our Lady of Peace and Good Voyage (Antipolo) Filippine Asia Per le famiglie
8. Nostra Signora di Luján Argentina America Per gli operatori della comunicazione
9. Santa Casa di Loreto Italia Europa Per gli anziani
10. Nostra Signora di Knock Irlanda Europa Per le persone con disabilità
11. Vergine dei Poveri (Banneux) Belgio Europa Per i poveri, i senza tetto e le persone in difficoltà economica
12. Notre Dame d'Afrique (Algeri) Algeria Africa Per le persone sole e per coloro che hanno perso la speranza
13. Beata Vergine del Rosario (Fatima) Portogallo Europa Per i carcerati
14. Nostra Signora della Salute (Vailankanni) India Asia Per gli scienziati e gli istituti di ricerca medica
- 15. Madonna Regina della Pace (Medjugorje) Bosnia Europa Per i migranti**
16. St. Mary's Cathedral (Sydney) Australia Oceania Per le vittime della violenza e della tratta umana
17. Immaculate Conception (Washington) USA America Per i responsabili delle nazioni e degli organismi internazionali
18. Nostra Signora di Lourdes Francia Europa Per i medici e gli infermieri
19. Meryem Ana (Efeso) Turchia Asia Per le popolazioni in guerra e la pace nel mondo
20. Nuestra Señora de la Caridad del Cobre Cuba America Per i farmacisti e il personale sanitario
21. Madonna di Nagasaki Giappone Asia Per gli operatori socioassistenziali
22. Nuestra Señora de Montserrat Spagna Europa Per i volontari
23. Notre Dame du Cap (Trois Rivières) Canada America Per le forze dell'ordine, i militari e i pompieri
24. Shrine of Our Lady of Lourdes at Nyaunglebin Myanmar Asia Per coloro che garantiscono i servizi essenziali
25. Santuario Nazionale Madonna Ta' Pinu Malta Europa Per gli insegnanti, gli studenti e gli educatori
26. Nostra Signora di Guadalupe Messico America Per i lavoratori e gli imprenditori
27. Madre di Dio (Zarvanytsia) Ucraina Europa Per i disoccupati
28. Madonna Nera di Altötting Germania Europa Per il papa, i vescovi, i presbiteri, i diaconi
29. Nostra Signora del Libano (Harissa) Libano Asia Per le persone consurate
30. Beata Vergine del Santo Rosario di Pompei Italia Europa Per la Chiesa
31. Giardini Vaticani SCV Europa Per la fine della pandemia e la ripresa della vita sociale e lavorativa

Preminuo mons. Henryk Hoser, SAC

U petak, 13. kolovoza 2021., preminuo je Apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje mons. Henryk Hoser. Nadbiskup Hoser je u posljednje vrijeme bio hospitaliziran na intenzivnome kardiološkom odjelu bolnice u Varšavi (Poljska), gdje je i preminuo.

Papa Franjo imenovao je 31. svibnja 2018. godine nadbiskupa Henryka Hosera, umirovljenoga biskupa Varšave – Praga u Poljskoj, apostolskim vizitatorom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme i *ad nutum Sanctae Sedis*. Služba koja je uslijedila nakon misije posebnoga izaslanika Svete Stolice za župu Međugorje, koja je bila povjerena nadbiskupu Hoseru od 11. veljače 2017. godine.

Mons. Henryk Hoser je rođen u Varšavi (Poljska) 27. studenoga 1942. godine. Član je Družbe katoličkoga apostolata (Palotinci). U mladosti je studirao medicinu, te jedno vrijeme radio kao liječnik i asistent na medicinskoj Akademiji. Godine 1969. pristupio je palotincima, a 16. lipnja 1974. zaređen je za svećenika. U Parizu potom uči francuski jezik, te pohađa tečaj iz tropске medicine, da bi se već 1975. zaputio kao misionar u Ruandu. Uz plodan misionarski rad, mons. Hoser obavljao je službu i Apostolskoga vizitatora u Ruandi, sudjelovao na posebnoj sinodi o Africi, te služio i kao provincijal novoosnovane palotinske provincije u Ruandi i Zairu, a bio je i predsjednikom tamošnje Konferencije viših redovničkih poglavara. Po povratku u Europu, od 1996. godine provincijal je francuske palotin-

ske provincije, a od 2004. godine rektor ureda svoje zajednice u Bruxellesu. Dana 22. siječnja 2005. imenovan je naslovnim biskupom Tepelte i postaje pridruženim tajnikom Kongregacije za evangelizaciju naroda i predsjednikom Papinskih misijskih djela. Biskupsko ređenje bilo je u Rimu 19. ožujka 2005. Papa Benedikt XVI. imenovao ga je 24. svibnja 2008. nadbiskupom Varšave-Praga u Poljskoj. Pri poljskoj je biskupskoj konferenciji obnašao različite dužnosti, a bio je i član Biskupske sinode o

obitelji 2015. godine. Sveti Otac, papa Franjo, ga je 11. veljače 2017. godine imenovao Posebnim izaslanikom Svete Stolice za Međugorje, a 31. svibnja 2018. apostolskim vizitatorom za župu Međugorje, na neodređeno vrijeme i *ad nutum Sanctae Sedis*.

U četvrtak 26. kolovoza 2021., u međugorskoj župnoj crkvi sv. Jakova Ap., slavila se misa zadašnica za nadbiskupa Henryka Hoseru.

Fra Miljenko Šteko, provincial Hercegovačke franjevačke provincije pred početak mise

zadušnice za nadbiskupa Hosera rekao je:

„Dragi fra Marinko, draga subraćo, župljani župe Međugorje, hodočasnici, braćo i sestre u Kristu!

Kao redovnički poglavar franjevačke zajednice kojoj je povjerena pastoralna skrb za ovu Župu, srdačno pozdravljam najprije predsjednika naše BK BiH, uzoritog kardinala Vinka Puljića; našega mjesnog biskupa mons. Petra Palića, ostale nazočne biskupe, te svu braću misnike koji su došli suslaviti s apostolskim nuncijem mons. Luigijem Pezzutom na ovoj sv. Misi zadušnici za pok. mons. Henryka Hosera, Apostolskoga vizitatora s posebnom ulogom za župu Međugorje.

Nadbiskup Hoser je otišao u Vječnost, u petak, 13. kolovoza 2021. godine, nečujnim korakom. Dogorio je poput svjeće kojoj se sav vosak pretvorio u svjetlost.

Prepun životnoga i profesionalnoga iskustva, stigao je u Međugorje i postao jedan od nas. Sa svojim blagim osmijehom i odlučnošću čovjeka koji zna zašto je tu, neizmjerno pobožan Gospu, bio nam je sigurno utočište nakon tolikih godina neizvještosti. Produžena ruka svetoga oca Franje u Međugorju.

Nakon što je otišao kratko posjetiti svoju domovinu Poljsku, dogodila se ova pandemijska bolest i boravak se produžio. Sanjao je povratak u Međugorje. No, Bog je rekao da mu dođe u vječna prostranstva svjetlosti i mira. Otrgnuo se od grane ovozemnosti poput dozrele voćke kojoj je došlo vrijeme da padne s drveta i daruje se u punini svoje zrelosti za vječnost.

Dragi nadbiskupe Hoser! Usred ljudske žalosti zbog rastanka s

Vama, ni za trenutak nas ne napušta ona drugačija radost, zbog budućega susreta u Očevu domu. A krš koji vas je prigrlio i zavolio, nastavit će odzvanjati onu drevnu Mater Dei, ora pro nobis, dok oči s nadom gledaju u kameniti obzor i raskoš zalazećega sunca, dok prsti žuljavi i dalje prevrću krunicu po rukama, dok se jutrima širi miris novoga dana. I vas ćemo se uvijek zahvalno sjetiti.

Sretni smo da smo Vas imali, da ste bili s nama. Molimo Boga da Vam, uz zagovor Kraljice mira, podari mir u svojoj vječnosti. Zauvijek ostajete upisani u naša srca, naše živote i naše Međugorje“.

Svetu misu je predslavio apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto u koncelebraciji s biskupom mostarsko-duvanjskim Petrom Palićem, nadbiskupom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem te još dvojicom biskupa i 95 svećenika.

Na misi su bili i brojni župljani i hodočasnici kako bi zahvalili Bogu za nadbiskupa Hoseru koji je mnogo učinio za župu Međugorje od 2017. godine. O njegovim zaslugama u svojoj homiliji govorio je nuncij Pezzuto koji je nadbiskupa Hoseru upoznao još dok je bio misionar u Ruandi, a mons. Pezzuto u to vrijeme kako je rekao bio mladi tajnik u tamošnjoj Apostolskoj nuncijaturi. Osvrnuo se na neke dijelove njegove biografije, a potom izdvojio „vrijedan doprinos koji je mons. Hoser dao ovdje, u Međugorju, u svojoj trogodišnjoj službi, najprije kao posebni izaslanik Svetе Stolice, a zatim i kao apostolski vizitator s posebnom ulogom za župu Međugorje, s poslanjem pastoralnog karaktera“.

„Izgrađuje nas njegov sveće-

nički život, kojega je živio kao čovjek pravedan, u biblijskom smislu, duboko svjestan svoje stvarnosti svećenika Boga Svevišnjega. U ovoj prigodi, želim naglasiti njegovu vidljivu marijansku pobožnost, koja ga je učinila posve posvećenim fenomenu Međugorja i ostvarenju pastoralnog traga kojega je papa Franjo želio dati ovome mjestu”, kazao je mons. Pazzuto pozvavši potom “cijeli liturgijski skup da izradi duboku zahvalnost Bogu koji je poslao mons. Hoseru u Međugorje, njegovoj redovničkoj obitelji (palotincima), njegovoj rodnoj obitelji, kao i franjevcima koji su ga prihvatali”.

“Posebno zahvaljujem fra Perici Ostojiću, koji je surađivao s mons. Hoserom tijekom posljednje tri godine, kao njegov tajnik. Sigurni smo da je mons. Hoser u Raju dočekala Djevica Marija, kojoj je ovdje u Međugorju posebno služio, promičući štovanje i pobožnost Gospi u kristološkom i kristocentričnom svjetlu. Stoga povjeravamo Mons. Hoseru Kraljici Mira i Božjega milosrđa”, zaključio je apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto svoju homiliju na misi zadušnici za mons. Henryka Hoseru u Međugorju.

Na kraju misnog slavlja nazočnima kardinalu, nadbiskupu i biskupima zahvalio je međugorski župnik fra Marinko Šakota.

“Hvala papi Franji što nam je poslao nadbiskupa Hoseru, a hvala i mons. Hoseru za sve što je učinio za Međugorje, a to što je učinio jako je puno i od velike važnosti”, kazao je fra Marinko na kraju misnoga slavlja

Pokoj vječni daruj mu Gospodine. I svjetlost vječna neka mu svijetli!

20 godina djelovanja Hrvatskog kazališta u Švicarskoj

Hrvatsko kazalište u Švicarskoj, koje kontinuirano djeluje pri HKM Solothurn ove godine upravo u uskrsno vrijeme slavi 20. obljetnicu svoga djelovanja.

To je amatersko kazalište, ali koje redovito, uz svoje snage, angažira i profesionalce na polju glume, glazbe, scenografije i režije. Kroz to vrijeme niz njihovih izvedba snimljene su kao tv-drame ili mjuzikli, a više ih je bilo prikazano na različitim tv-pustajama. Nastupaju u hrvatskim zajednicama po Švicarskoj i Njemačkoj. Kroz tih dvadeset godina stavili su na program oko pedeset (50) predstava većinom sakralnoga karaktera, ali i niza onih iz hrvatske kulturne i povjesne baštine. Bile su to drame, mjuzikli, operete, kratki igrokazi, kako oni za djecu tako oni za odrasle. Najpoznatije su im izvedbe dva mjuzikla „Slučaj Galilejac“ i „Jedna žena – Priča o ljubavi Kraljice mira“. Oba su snimljena i kao tv-filmovi, a „Jedan žena“, u kojoj glume, pjeva i pleše više od pet stotina sudionika, prevedena je na desetak jezika.

Ove svoje jubilarne godine, unatoč ograničenjima zbog koronavirusa, Hrvatsko kazalište u Švicarskoj uspjelo je postaviti na scenu svoju novu predstavu:

priredilo je i stavilo na svoj program glazbeno-dramsko skazanje „BEČKA UROTA“, za koju je tekst

i glazbu napisao Šimun Šito Čorić. U njemu glume njegove isprobane glumice i glumci, u scenografiji i režiji pomogli su švicarski dотični profesionalci, a na snimljenim muzičkim dionicama sviraju i pjevaju poznati glazbenici iz domovine i iz Švicarske.

Originalne kostime za tu predstavu, garderobu onoga vremena, osiguralo je Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba. Sad je ta predstava našla svoj put i do televizijskih ekrana, jer je snimljena i kao dramski tv-film.

„BEČKA UROTA“ je posvećena hrvatskim junacima Petru Zrinskom i Franu Krsti Frankopanu te njihovim obiteljima, a prigodom ovogodišnje 350. obljetnice njihova smaknuća u Bečkom Novom Mjestu 30. travnja 1671. godine. Zadesila ih je ta sudbina jer su njih dvojica samo snovali kako bi došli do osnovnih pravica za hrvatski narod i njegovu samostalnost. Na prijevaru i podlo pozvani su pred cara Leopolda I. u Beč na najavljenu pomirbu i dogовор, a onda su ih austrijske habsburške vlasti odmah bacile u tamnicu, osudili na smrt i pogubili, na opće zgražanje čitave Europe. Odmah su vojno prisvojili i opljačkali sve njihove posjede, pa je tako veliki dio Hrvatske došao izravno pod vlasništvo Beča. Habsburgovci su potom, nastavljajući se služiti i zločinima, ciljano potpuno isko-

rijenili i mušku i žensku lozu te dvije vodeće hrvatske obitelji te tako za buduća stoljeća obezgavili hrvatski narod.

Bio je to kraj dviju vodećih hrvatskih, neki su tada pisali kao mletački poslanik, i “najuglednijih europskih obitelji živućeg svijeta”. Osobito su Zrinski bili cijenjeni, jer je oko 60 potkraljeva i banova dao njihov rod u Hrvatskoj.

Nevjerojatno je da i danas na mjestu smaknuća Zrinskoga i Frankopana u Bečkom Novom Mjestu stoji kamena ploča sa sramotnim natpisom, da su bili „slijepci i častohlepči“, jer se nisu držali vjernosti jednom ograničenom i nasilnom vladaru, a kojemu se najprije tu napismeno zahtjeva vjernost, pa tek onda vjernost Bogu.

Hrvatski svjetski kongres već je lani to aktualizirao pred austrijskim vlastima, ali i pred hrvatskim vlastima i ustanova, te zatražio da se ta sramotna ploča konačno skloni u muzej, a podigne prikladan natpis i spomenik ovoj dvojici hrvatskih mučenika i njihovim obiteljima. Ponudili su pri tome i svoju financijsku pomoć. Nadat nam se, da će austrijske i hrvatske vlasti barem prigodom ovogodišnje obljetnice te goleme hrvatske nacionalne tragedije pri tome nešto učiniti primjereno našem vremenu i poimanjima te ispraviti tu stoljetnu nepravdu.

Blagoslov kapele i oltara

Široki Brijeg/Dobrkovići – 9.5.2021. Na šestu nedjelju Uskrsa u Dobrkovićima bila je svečanost blagoslova obnovljene kapele na groblju kod filijalne crkve sv. Nikole Tavelića i novoga kamenog oltara. Širokobriješki gvardijan fra Ivan Marić predvodio je obred blagoslova polja i rada ljudskih ruku nakon čega je uslijedio obred blagoslova kapele i oltara. Uz potrebitne ovlasti blagoslov je učinio provincijal naše Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM dr. fra Miljenko Šteko. U nadahnutoj homiliji provincijal je sadržajno govorio o važnosti blagoslova mjesta gdje se vjernici okupljuju oko stola Gospodnjega na spomen Kristove žrtve, te u duhu evanđeoske poruke Isusova govora i zapovijedi ljubavi uputio ohrabrujuće i izgrađujuće misli okupljenom puku. Na kraju misnoga slavlja čestitajući Majčin dan prisutnim majkama, uputio

je posebnu molitvu za one koji-ma srce čezne za majčinstvom, te udijelio prigodni svečani blagoslov iz Rimskog pontifikala.

Novo groblje u kojem se nalazi kapele utemeljeno je 1912. godine. Godine 1971. je sagrađena kapela, a uz veliku pomoć dobročinitelja ove godine uspješno je potpuno obnovljena grobljanska

kapelica. Vjernici su okupljeni u velikom broju sa živim zanimanjem molitvom sudjelovali u obredu blagoslova. Umor od priprema koje su prethodile ovom danu radosti za čitavo mjesto ustupile su mjesto zadovoljstvu učinjenim, te ugodnim susretima za obiteljskim stolom. (fra Ivan Marić ml.)

Fra Marku Galiću uručena diploma

U subotu, 22. svibnja 2021. na zagrebačkim Remetama održana je svečana promocija novih diplomanata, polaznika sustavnoga studija duhovnosti. Među sedam diplomanata našao se i naš fra Marko Galić. Svečanost je vodio prof. dr. Franjo Podgorelec, predstojnik studija.

Fra Marko je kroz dvije godine svoga boravka u Zagrebu pohađao navedeni studij. Uz položene

ispite napisao je i završni rad pod naslovom: „Liturgijska duhovnost u životu svetoga Franje Asiškoga“. Sustavni studij duhovnosti studij je za osobne potrebe u smislu cjeloživotnoga obrazovanja. Svrha mu je u Crkvi i društvu praktično, sustavno i znanstveno utemeljeno promicati kako življenu tako i teorijsko-znanstvenu duhovnost.

Fra Marku iskreno čestitamo!

Tragedija jednog naroda

Božidar Benković,

Tragedija jednog naroda, Mostar, 2021., str. 296.

Priredili: Robert Jolić i Ante Marić.

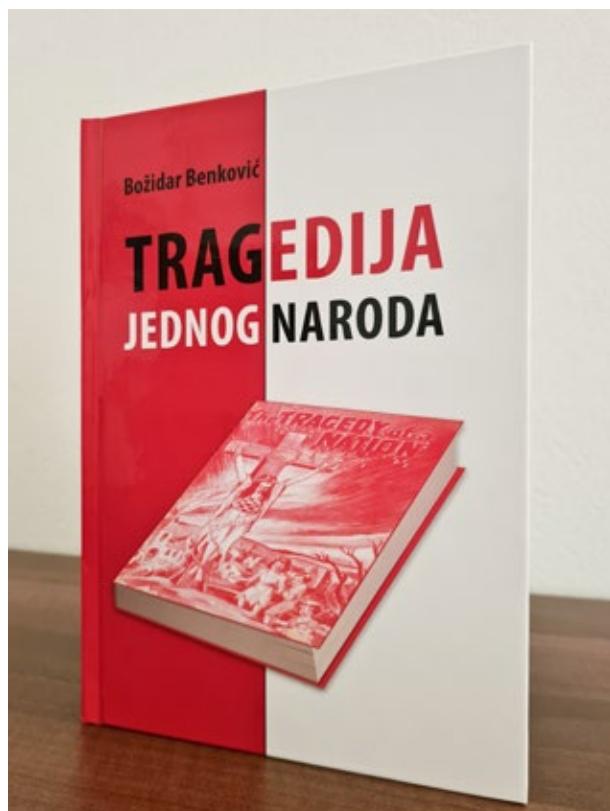
Nakladnički niz RECIPE, knjiga 25.

Izišla je knjiga fra Božidara (Boška) Benkovića, izvorno objavljena na engleskom jeziku 1946., sada kao reprint-izdanje s hrvatskim prijevodom (*The Tragedy of a Nation - Tragedija jednog naroda*), uz tekstove istoga autora objavljivane u nastavcima u *Danici*, tjedniku hrvatskih franjevaca u Chicagu, te opširnim fra Boškovim životopisom (R. Jolić) i izborom fotografija.

Američki Hrvat fra Božidar (Theodore) Benković, rođen u Steeltonu u saveznoj državi Pensylvaniji krajem 1916., došao je u domovinu svojih roditelja kao bogoslov, član Hrvatskog franjevačkog komisarijata u Americi, 1938. godine, kako bi što bolje naučio hrvatski jezik, povijest i mentalitet hrvatskoga naroda, da bi se potom, po svećeničkom ređenju, mogao u Americi na što kvalitetniji način posvetiti pastoralu među američkim Hrvatima. Teološki je studij završio na Franjevačkoj bogoslovlji u Mostaru. Kako se zbog rata više nije mogao vratiti u Ameriku, ostao je i kao svećenik djelovati u Hercegovini, a potom je sredinom 1944. zbog bolesti poslan na liječenje u Zagreb, gdje je dočekao i svršetak rata. Tako je i osobno mogao svjedočiti užasnim zločinima koji su se događali i tijekom rata i osobito po njegovu svršetku, a osobito nad razoružanim hrvatskim vojnicima i civilima, među kojima su bile i stotine svećenika koje su brutalno pobili partizani pod Titovim vodstvom. Brojni od njih bili su hercegovački franjevci – fra Božidarovi prijatelji: bogoslovi, profesori i drugi članovi Provincije. Fra Božidar se uspio spasiti, što je u prvome redu mogao zahvaliti činjenici da je bio američki državljanin. No slike užasa nije mogao zaboraviti. Stoga je odmah po povratku u Ameriku počeo u

franjevačkoj *Danici* (Chicago) objavljivati serijal o povijesti hrvatskoga naroda, a osobito o zbivanjima tijekom i po svršetku rata. Uskoro je, u rujnu 1946., objavio i knjigu na engleskom jeziku *The Tragedy of a Nation*, koja je trebala američkoj javnosti pokazati pravo stanje stvari i neugasanu želju hrvatskoga naroda za slobodnom i samostalnom državom. Ovdje se ponovno objavljaju i izvornik knjige na engleskom jeziku, sada i s prijevodom na hrvatski jezik, kao i serijal objavljen u *Danici*, dakako s velikim fra Božidarovim životopisom. Ne treba uopće sumnjati da su i fra Božidarovi tekstovi – kao i brojna druga izdanja hrvatskih franjevaca u Americi, ali i bezbrojnih drugih Hrvata u domovini i inozemstvu – u konačnici doveli do slobodne i samostalne Republike Hrvatske nakon gotovo 50 godina jugokomunističke diktature, obilježene neprestanim progonima slobodnomislećih Hrvata, kao i Katoličke crkve u hrvatskom narodu.

Ovu iznimno zanimljivu studiju možete nabaviti kod fra Ante Marića, knjižničara Franjevačke knjižnice u Mostaru i odgovornog urednika nakladničkog niza RECIPE.

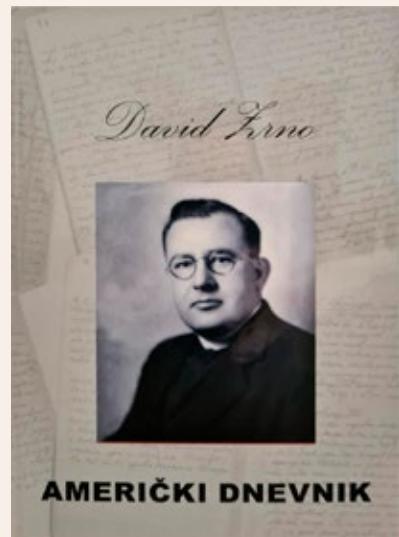
Nezaobilazno djelo za povijest američkih Hrvata

Dr. fra David ZRNO, Američki dnevnik, RECIPE, knjiga 24, Mostar, 2021., str. 360.

Priredio: Robert Jolić.

Katolička crkva u Hrvata nastoji već od kraja 19. stoljeća pratiti hrvatske iseljenike u Sjedinjenim Američkim Državama te osnivati hrvatske župe za njih – župe koje su u tom dalekom svijetu do danas ostale ne samo crkvene ustanove, nego i dio stare domovine. Prva hrvatska župa osnovana je u Pittsburghu 1895. godine. Nakon toga osnovane su i brojne druge. Neke postoje do danas. No beskrajna američka prostranstva, u kojima je živio veći ili manji broj hrvatskih iseljenika, ostala su kroz čitavo to vrijeme „nepokrivena“, dakle bez hrvatskih župa. Tu je prazninu, uz nekolicinu drugih hrvatskih misionara, nastojao „popuniti“ i dr. fra David Zrno, rodom Duvnjak, član Hercegovačke franjevačke provincije: on je, počevši od 1930., putovao

tisućama kilometara ne bi li dospio do bezbrojnih hrvatskih kolonija diljem Amerike (dijelom i Kanade), koje su živjele daleko od hrvatskih župa i svećenika te im držao misije, slavio s njima svete mise i nastojao ih sačuvati za Katoličku crkvu i hrvatski narod. O tome je vodio opširan Dnevnik, koji je danas izvanredno svjedočanstvo o stanju hrvatskoga naroda u Americi i Kanadi u tim desetljećima. Fra David je, makar je u početku planirano ostati samo godinu, dvije, u Americi ostao čitavi svoj aktivni život, a od 1935. do 1949. godine, u najkritičnijim vremenima u povijesti hrvatskoga naroda u domovini, bio je komisar (poglavar) hrvatskih franjevaca u Americi te je za Komisarijat, hrvatske iseljenike u Americi, kao i za Crkvu i hrvatski narod u domovini učinio iznimna djela – o kojima se dijelom govorи i u ovoj knjizi. Veliki fra Davidov životopis napisao je

dr. fra Robert Jolić te tekst njegova Dnevnika popratio s gotovo 300 bilježaka. Na kraju je donio i kratki prikaz povijesti hrvatskih župa u Americi, koje se spominju u Dnevniku, kao i kratke životopise hrvatskih svećenika u Americi, koje također spominje fra David u svome Dnevniku.

Miljenku Stojiću nagrada za najkraću priču o Domovinskom ratu

Na I. natječaju za najkraću priču o hrvatskom obrambenom Domovinskom ratu, kojeg je organizirala Udruga hrvatskih branitelja Domovinskog rata 91. (UHBDR91.), sudjelovao je iznimno veliki broj autora, poglavito iz Hrvatske i BiH. Prosudbeni sud (D. Đurašin, M. Ivančan, J. Palada, M. Pavković i I. Dolenc) najboljom je proglašio priču poznatoga hrvatskog književnika Denisa Perićića (Varaždin), s nazivom „Obadva“, kojem će biti dodijeljena prigodna

plaketa UHBDR91 – „Da se ne zaboravi“. Drugo mjesto pripalo je priči „Ni traga“ Tomislava Marijana Bilosnića (Zadar), a treće Miljenku Stojiću (Široki Brijeg) za priču „Njihova granata...“. Žiri je osobito pohvalio radove čak 17 autora: Ane Bogdanić (Zagreb), Tanje Bjelobrajdić (Vukovar), Gorana Peraice (Dubrovnik), Tamare Bilankov (Split), Zdravka Odorčića (Zagreb), Fabijana Lovrića (Knin), Diane Rosandić Živković (Rijeka), Marte Bačić

(Njemačka), Nikole Šimića Tonina (Draga-Pakoštane) Jelene Smerdelj (Karlovac), Robija Selana (Labin), Slavka Vranjkovića (Nuštar), Pere Pavlovića (Neum), Andželka Brkića (Koprivnica), Drage Šaravanje (Zagreb), Ivane Bojčić (Zagreb) i Zdenke Čorkalo (Split). Natječaj je nadahnut najkraćom pričom na svijetu koju je svojedobno navodno napisao Ernest Hemingway, a sastojala se od svega šest riječi. Izabrane priče bit će do kraja godine tiskane u posebnoj publikaciji.

Adresar

Raspored osoblja

PROVINCIJALAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
www.franjevci.info
mostar@franjevci.info

PROVINCIJAL

fra Miljenko Šteko

VIKAR PROVINCIIJE

fra Iko Skoko

DEFINITORI

fra Dragan Ružić
fra Mladen Vukšić
fra Ljubo Kurtović
fra Sretan Čurčić
fra Ivan Landeka ml.

SLUŽBE

TAJNIK

fra Stanko Čosić

EKONOM

fra Ljubo Lebo st.

IZASLANIK ZA BRAĆU U ŠVICARSKOJ

fra Ivan Prusina

TAJNIK ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović

TAJNIK ZA FORMACIJU I STUDIJE

fra Ivan Landeka ml.

MODERATOR TRAJNE FORMACIJE

fra Iko Skoko

ODGOJITELJ POSTULANATA I SKRB ZA SJEMENIŠTARCE

fra Iko Skoko

POMOĆNI ODGOJITELJ POSTULANATA

fra Filip Sučić

ODGOJITELJ NOVAKA

fra Stanko Mabić

POMOĆNI ODGOJITELJ NOVAKA

fra Nikola Jurišić

ODGOJITELJ BRAĆE S JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA

fra Josip Serđo Ćavar

POMOĆNI ODGOJITELJ BRAĆE S JEDNOSTAVNIM ZAVJETIMA

fra Franjo Vuk
fra Svetozar Kraljević

POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Iko Skoko

VICE POVJERENIK ZA SVETU ZEMLJU

fra Milan Lončar

DUHOVNI ASISTENT OFS-A

fra Ivan Landeka ml.

DUHOVNI ASISTENT FRAME

fra Marin Karačić

PROMICATELJ DUHOVNIH ZVANJA

fra Marin Karačić

VICEPOSTULATURA

"FRA LEO PETROVIĆ I 65-ORICA SUBRĀĆE"
fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

VIJEĆA

VIJEĆE ZA DUHOVNOST

fra Ivan Marić ml., pročelnik
Članovi Vijeća: Gvardijani

TAJNIŠTVO ZA EVANGELIZACIJU I MISIJE

fra Ljubo Kurtović, tajnik i promicatelj evangelizacije
Članovi Vijeća: Župnici župa povjerenih Provinciji
i fra Filip Sučić

TAJNIŠTVO ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE

fra Ivan Landeka ml., tajnik
Članovi: Svi odgojitelji, moderator trajne formacije
i promicatelj duhovnih zvanja

VIJEĆE ZA EKONOMIJU

fra Ljubo Lebo st., pročelnik
Članovi: Provincijski i samostanski ekonomi

**VIJEĆE ZA INFORMIRANJE,
KULTURNO-ZNANSTVENU I
IZDAVAČKU DJELATNOST**

fra Iko Skoko, pročelnik
fra Ante Marić
fra Robert Jolić
fra Miljenko Mića Stojić
fra Frano Musić

**VIJEĆE ZA KARITATIVNU I
SOCIJALNU DJELATNOST**

fra Dragan Ružić, pročelnik
fra Iko Skoko
fra Jozo Radoš
fra Nikola Rosančić
fra Sretan Čurčić
fra Augustin Čordaš

**VIJEĆE ZA KULTURNO-POVIJESNU
BAŠTINU, GRADITELJSTVO I SAKRALNU
UMJETNOST**

fra Sretan Čurčić, pročelnik
Gvardijani provincije i gvardijani u Slanome i u
Dubravi,
potrebeni stručnjaci iz područja liturgije, arhitektu-
re, građevinarstva, sakralne umjetnosti i konzerva-
torija

**VIJEĆE ZA PRAVDU, MIR I SKRB
ZA SVE STVORENO**

fra Mladen Vukšić, pročelnik
fra Stanko Mabić
fra Ante Bekavac
fra Anthony Burnside
fra Mario Knezović
fra Jozo Hrkać

**VIJEĆE ZA PASTORALNU SKRB NA
PROMICANJU DUHOVNIH ZVANJA**

fra Marin Karačić, pročelnik
Duhovni asistenti Frame

USTANOVE

MIR I DOBRO, službeno glasilo

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-525
faks: (036) 333-526
mostar@franjevci.info
www.franjevci.info

Odgovorni urednik
fra Miljenko Šteko, provincial

Glavni urednik
fra Stanko Čosić, tajnik Provincije

EKONOMAT

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

Ekonom
fra Ljubo Lebo st.

ARHIV

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 333-488
faks: (036) 333-489

Arhivar
fra Filip Sučić

Pomoćnik arhivara za fototeku
fra Ante Tomas

KNJIŽNICA

Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 334-237
fraknjmo@gmail.com

Knjižničar
fra Ante Marić

BOGOSLOVI

Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel./faks: +387-1-29-11-931 www.fra3.net

Magistar bogoslova
fra Josip Serđo Ćavar

Pomoćni magistar bogoslova
fra Franjo Vuk
fra Svetozar Kraljević

NOVICIJAT

Trg sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-583
novicijat@franjevci.info

Odgojitelj novaka
fra Stanko Mabić

Adresar

Pomoćni odgojitelj novaka
fra Nikola Jurišić

POSTULATURA
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
postulatura@franjevci.info

Odgojitelj postulanata
fra Iko Skoko

Pomoćni odgojitelj postulanata
fra Filip Sučić

SJEMENIŠTE
FRANJEVAČKA KLASIČNA GIMNAZIJA
Bosne Srebrenе 4
71 300 VISOKO
tel.: (032) 738-723
faks: (032) 735-753
www.fkg.edu.ba
fkg.visoko@gmail.com

Zadužen za sjemeništare
fra Iko Skoko

**VICEPOSTULATURA "FRA LEO PETROVIĆ I
65-ORICA SUBRAĆE"**
Kardinala Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: 039-700-325; fax: 039-700-326
mostar@pobijeni.info
www.pobijeni.info
fra Miljenko Mića Stojić, vicepostulator

FONDOVI

FOND SOLIDARNOSTI
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

FOND ZA ODGOJ FRATARΑ
Franjevačka 1, pp 153
88 000 Mostar
tel./faks: (036) 323-223
ekonomat.hfp@gmail.com

Pomoć bližnjemu

1. MAJČINO SELO

Ustanova za predškolski odgoj i socijalnu skrb
88 266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 653-000
faks: (036) 653-020
vita@tel.net.ba
www.mothersvillage.org

Upravno vijeće
fra Branimir Musa, predsjednik
fra Dario Dodig
fra Iko Skoko
Mario Žilić
Jadranka Miloš

Ravnatelj
fra Dragan Ružić

2. MILOSRDNI OTAC

Udruga za pomoć u rehabilitaciji ovisnika
Kralja Tomislava 100
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651567
motac@tel.net.ba
www.milosrdni-otac.com/

Predsjednik udruge
fra Dragan Ružić

3. MEĐUGORJE MIR – MAJČINO SELO

Kralja Tomislava 69
88266 Bijakovići-Međugorje
tel.: (036) 651 704,
medjugorje.caritas@tel.net.ba

Predsjednik udruge
fra Dragan Ružić

Tiskarstvo

FRAM-ZIRAL
Put za Aluminij bb
88 000 Mostar
tel.: (036) 351-281
faks: (036) 352-657
fram@fram.ba, www.fram.ba

NAŠA OGNJIŠTA
Trg fra Mije Čuića 1
80240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-859
faks: (034) 352-808
nasa.ognjista@tel.net.ba

Ravnatelj i glavni urednik
fra Gabrijel Mioč

KULTURA

HRVATSKA FRANJEVAČKA ARHEOLOŠKA ZBIRKA "SV. STJEPANA PRVOMUČENIKA"
88 345 Sovići
tel./faks: (039) 670-294

Ravnatelj
fra Ante Marić

Kustos
fra Vinko Mikulić

FRANJEVAČKI MUZEJ
"U KUĆI OCA MOJEGA"
Trg fra Grge Martića 1, 88 240 Posušje
tel: (039) 685 – 295

Ravnatelj: fra Milan Lončar

GALERIJA "MAJKA"
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

MUZEJ
Trg Sv. Ante 1
88 320 Ljubuški-Humac
tel./faks: (039) 832-581; 835-000

Ravnatelj: fra Dario Dodig

FRANJEVAČKI MUZEJ TOMISLAVGRAD
Trg Mije Čuića 2
80 240 Tomislavgrad

Ravnatelj: fra Sretan Ćurčić

FRANJEVAČKI MUZEJ I
GALERIJA ŠIROKI BRIJEG
Kardinala Al. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel/faks: (039) 702-922; 705-816
franjevacka.galerija@gmail.com
www.fmg-sb.com

Ravnatelj: fra Ivan Marić ml.

BRAĆA U DOMOVINI

Bosna i Hercegovina

1. HUMAC – SAMOSTAN SV. ANTE
Trg Sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992
www.humac.ba; info@franjevci-humac.info

Uprava
fra Dario Dodig, gvardijan
fra Ljubo Kurtović, sam. vikar
fra Ljubo Kurtović, ekonom

Župa sv. Ante
Trg sv. Ante 1.
88 320 Ljubuški-Humac
tel.: (039) 833-000; 830-970
faks: (039) 830-992

Bratstvo

fra Dario Dodig
gvardijan
dodigidario@gmail.com

fra Ljubo Kurtović
definitor, župnik, sam. vikar, ekonom
ljkurtovic96@gmail.com

fra Stanko Mabić
odgojitelj novaka, ž. vikar
stanko.mabic@tel.net.ba

fra Radoslav Dragičević
ž. vikar

fra Žarko Ilić
de familia
krsni.zavicaj@tel.net.ba

fra Ferdo Majić
de familia

fra Rade Vukšić
de familia
andrija.vuksic@bluewin.ch

fra Andrija Nikić
de familia
nikic.andrija@tel.net.ba

Adresar

fra Vlado Lončar
de familia
vlado.loncar2@gmail.com

fra Marko Dragičević
ž. vikar
marko.dragicevic1947@gmail.com

fra Vlado Buntić
de familia

fra Tomislav Sablje
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
tomislavsablje@gmail.com

fra Marin Karačić
ž. vikar, područni asistent Frame
marin.karacic@gmail.com

fra Nikola Jurišić
župni vikar, pomoćni odgojitelj novaka
njurisic992@gmail.com

fra Marko Bandić
ž. vikar
marko90bandic@gmail.com

fra Andrija Majić
ž. vikar
andrija.majic36@gmail.com

fra Franjo Markić
fra.franjo.markic@gmail.com
kandidat za đakonat

Kuće i župe samostanskog okružja

1. DRINOVCI - Župa sv. Mihovila Arkandela
88 344 Drinovci
tel.: (039) 672-425; faks: (039) 672-572

fra Josip Mioč
župni upravitelj, duh. asistent OFS-a i Frame
josipmiocsljajo@gmail.com

fra Velimir Bagavac
ž. vikar
velimirbagavac@yahoo.com

2. GORICA - Župa sv. Stjepana
88 345 Sovići
tel.: (039) 670-294
zupni.ured.gorica@gmail.com

fra Stipe Marković
župnik, duh. asistent OFS-a
markovicstipe52@gmail.com

fra Nikola Spužević
ž. vikar, duh. asistent Frame
nikola.spuzevic@tel.net.ba

fra Vinko Mikulić
kustos Hrvatske arh. zbirke u Gorici

3. KLOBUK – Župa sv. Marka
88 324 Klobuk
tel./faks: (039) 845-096

fra Robert Jolić
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
rjolic@tel.net.ba

4. RUŽIĆI – Župa sv. Ivana Krstitelja
88 347 Ružići
tel.: (039) 674-291
www.zupa-ruzici.com

fra Tomislav Jelić
ž. upravitelj, duh. asistent Frame
ftj.too@gmail.com

5. TIHALJINA – Župa Bezgrješnog začeća BDM
88 348 Tihaljina
tel.: (039) 673-004

fra Branimir Musa
župnik, dekan, duh. asistent Frame
branemusa@net.hr

6. VELJACI – Župa sv. Ilijе Proroka
88 326 Vitina
tel.: (039) 841-801
zupni.ured.veljaci@tel.net.ba

fra Goran Čorluka
župni upravitelj, duhovni asistent Frame
corluka1@gmail.com

fra Ivan Boras
župni vikar
fraivanboras@gmail.com

fra Ivan Matijašević
ž. vikar

7. VITINA – Župa sv. Paškala
88 326 Vitina
tel./faks: (039) 841-890

fra Željko Grubišić
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
zeljko.grubisic@tel.net.ba

fra Petar Ljubičić
ž. vikar
fra.petar@gmail.com

2. KONJIC – SAMOSTAN SV. IVANA KRSTITELJA
Omladinska 1.
88 400 Konjic
tel./faks: (036) 730-653

Uprava
fra Ferdo Boban, gvardijan
fra Vlatko Soldo, župni upravitelj, sam. vikar

Župa sv. Ivana Krstitelja
Omladinska 1.
88 400 Konjic
zukonjic@gmail.com
tel./faks: (036) 730-653

Bratstvo

fra Ferdo Boban
gvardijan
ferdoboban46@gmail.com

fra Vlatko Soldo
župni upravitelj, sam. vikar, ekonom
vlatko.soldo@tel.net.ba

3. MOSTAR – SAMOSTAN SV. PETRA I PAVLA
Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 327-348

Uprava
fra Danko Perutina, gvardijan
fra Bože Milić, sam. vikar
fra Ante Marić, ekonom

Župa sv. Petra i Pavla
Franjevačka 1., pp 153
88 000 Mostar
tel.: (036) 319-688
faks: (036) 334-231
www.apostolskiprvaci.info
zupasvpetaipavla@gmail.com

Bratstvo

fra Miljenko Šteko
provincijal
miljenko.steko@medjugorje.hr

fra Danko Perutina
gvardijan
dperutina@gmail.com

fra Bože Milić
župnik, sam. vikar, duh. asistent OFS-a
boze.milic@gmail.com

fra Iko Skoko
provincijski vikar, ž. vikar, odgojitelj postulanata i
sjemeništaraca
iko.skoko@tel.net.ba

fra Mijo Križanac
časni brat

fra Ivan Bebek
de familia

fra Filip Sučić
ž. vikar, arhivar, pomoćni odgojitelj postulanata
filip.pilesucic@gmail.com

fra Ljubo Lebo st.
provincijski ekonom, ž. vikar

fra Ante Marić
sam. ekonom, ž. vikar, provincijski knjižničar
fraante.maric@tel.net.ba

fra Ante Tomas
pomoćnik arhivara za fototeku
ante.tomas@gmail.com

fra Marko Jurič
ž. vikar

fra Ante Kelava
ž.vikar
ante.kelava1@gmail.com

fra Stanko Čosić
tajnik provincije, ž. vikar
stenx84@gmail.com

fra Marko Galić
časni brat, krojač provincije
galicmarko13@gmail.com

Adresar

fra Tomislav Crnogorac

ž. vikar

tomo.crnogorac30@gmail.com

fra Ivan Slišković

ivan.sljia@gmail.com

kandidat za đakonat

fra Alen Barać

časni brat

Kuće i župe samostanskog okružja

1. ČERIN – Župa sv. Stjepana

88 265 Čerin

tel./faks: (036) 652-139

zupni.ured-cerin@tel.net.ba

fra Hrvoje Miletić

župni upravitelj, duh. asistent OFS-a

miletichrvoje@yahoo.com

fra Jure Barišić

ž. vikar, duh. asistent Frame

jure.barisic79@gmail.com

2. ČITLUK – Župa Krista Kralja

88 260 Čitluk

tel.: (036) (036) 642-540; 643-710

faks: (036) 640-018

zupa.citluk@tel.net.ba

fra Miro Šego

župnik, duh. asistent OFS-a

miro.sego1@tel.net.ba

fra Goran Azinović

ž. vikar, duh. asistent Frame

azinus@gmail.com

fra Luka Čorić

ž. vikar

lukacoric25@gmail.com

3. GORANCI – Župa Uznesenja BDM

88 000 Mostar

tel.: (036) 381-102

fra Ivan Ivanda

župnik

ivan.ivanda@gmail.com

4. GRADNIĆI – Župa sv. Blaža

88 260 Čitluk

tel./faks: (036) 642-006

fra Nikola Rosančić

župni upravitelj, duh. asistent OFS-a i Frame
nikolarosancic@gmail.com

5. MEĐUGORJE – Župa sv. Jakova apostola

Gospin trg 1

88 266 Međugorje

tel.: (036) 650-206; 650-310, 651-333

faks: (036) 651-444

www.medjugorje.hr

fra Marinko Šakota

župnik

marinko.sakota@medjugorje.hr

fra Ivan Dugandžić

ž. vikar

ivan.dugandzic@zg.htnet.hr

fra Karlo Lovrić

ž. vikar

karlo.lovric@medjugorje.hr

fra Mladen Herceg

ž. vikar

mladen.herceg@tel.net.ba

fra Slavko Soldo

ž. vikar

slavko.soldo@tel.net.ba

fra Dragan Ružić

definitor, ž. vikar, ravnatelj Majčinog sela

druzic@libero.it

fra Josip Marija Katalinić

časni brat

fra Zvonimir Pavičić

ž. vikar, duh. asistent OFS-a

zvonimir.pavicic@gmail.com

fra Renato Galić

ž. vikar, duh. asistent Frame

renatogalic26@gmail.com

fra Antonio Primorac

ž. vikar

toniprimorac3@gmail.com

fra Ivan Hrkać
ivan.hrkac.fra@gmail.com
kandidat za đakonat

Samostan školskih sestara franjevki
Donji Baraći 8
88 266 Međugorje
tel./faks: (036) 651 - 578

Duhovnik
fra Tomislav Pervan
tomislav.pervan@tel.net.ba

4. ŠIROKI BRIJEG – SAMOSTAN UZNESENJA BDM
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
tel.: (039) 702-900
faks: (039) 702-935

Uprava
fra Ivan Marić ml., gvardijan
fra Dane Karačić, vikar
fra Ante Penava, ekonom

Župa Uznesenja BDM
Kardinala A. Stepinca 14
88 220 Široki Brijeg
faks: (039) 702-936

Bratstvo

fra Ivan Marić ml.
gvardijan
maric.iko@gmail.com

fra Dane Karačić
sam. vikar, ž. vikar
fradanek@gmail.com

fra Stipe Biško
župnik, dekan
stipe.bisko@gmail.com

fra Ante Penava
sam. ekonom, ž. vikar
tonipenava@gmail.com

fra Stanko Banožić
de familia
stanko.b@bluewin.ch; stanko.banožić@hotmail.com

fra Vitomir Musa
de familia
rimotiv1@gmail.com

fra Miljenko Mića Stojić
vicepostulator, ž. vikar
www.miljenko.info

fra Ivan Landeka ml.
ž. vikar, područni asistent OFS-a
fraivanl@yahoo.com

fra Dario Galić
ž. vikar
dagalic987@gmail.com

fra Augustin Čordaš
ž. vikar, duh. asistent Frame
gusta432@gmail.com

fra Zlatko Čorić
ž. vikar
z.zlatko7@gmail.com

fra Džoni Dragić
ž. vikar
dzoni_mo@hotmail.com

fra Franjo Čorić
frafranjocoric@gmail.com
kandidat za đakonat

Kuće i župe samostanskog okružja

1. POSUŠJE - Župa Bezgrješnog začeća BDM
88 240 Posušje
tel.: (039) 681-052
faks: (039) 680-79

fra Mladen Vukšić
definitor, župnik, dekan
mladen.vuksic@tel.net.ba

fra Milan Lončar
ž. vikar
milan.loncar@tel.net.ba

fra Ante Leko
ž. vikar

fra Ivan Landeka st.
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
ivan.landeka@tel.net.ba

Adresar

fra Jozo Hrkać
ž. vikar, duh. asistent Frame
jozohrkac@gmail.com

fra Robert Pejičić
ž. vikar
fr.robertpejicic@gmail.com

2. IZBIČNO – Župa sv. Josipa Radnika
88 220 Široki Brijeg
tel./faks: (039) 719-500

fra Robert Kiš
župni upravitelj
zupniuredizbicno@gmail.com

3. KOČERIN – Župa sv. Petra i Pavla
88 226 Kočerin
tel.: (039) 711-300

fra Mario Knezović
župnik, duh. asistent Frame
fra.mario@tel.net.ba

fra Velimir Mandić
ž. vikar, duh. asistent OFS-a
velimir.mandic@tel.net.ba

4. LJUTI DOLAC – Župa sv. Ane
88 223 Ljuti Dolac
tel./faks: (039) 713-169
zupniuredljutidolac@gmail.com

fra Ante Kurtović
župnik
fraantekurtovic@gmail.com

5. POLJA, MASNA LUKA – Kuća molitve
Kapelanija sv. Ilike Proroka
p.p. 42
88 240 Posušje
tel./faks: (039) 718-100

fra Petar Krasić

fra Josip Vlašić
kapelan Polja, voditelj kuće duhovnosti
josipvl@gmail.com

6. POSUŠKI GRADAC – Župa sv. Franje Asiškog
88 243 Broćanac
tel./faks: (039) 694-321
www.posuski-gradac.com

fra Valentin Vukoja
župnik, duh. asistent OFS-a i Frame
metaljke@gmail.com

7. RAKITNO – Župa sv. Ivana Krstitelja
88 245 Rakitno
tel.: (039) 692-126
faks: (039) 692-533

fra Marinko Leko
župnik, duh. asistent OFS-a
marinko.leko@tel.net.ba

fra Tomislav Puljić
ž. vikar, zadužen za Badiju
tomislavpuljic@yahoo.com

8. RASNO – Župa sv. Franje Asiškog
88 342 Dužice
tel.: (039) 712-555

fra Ignacije Alerić
župni upravitelj
ignacije.aleric@gmail.com

5. TOMISLAVGRAD – SAMOSTAN SV. ĆIRILA I METODA
Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808
www.samostan-tomislavgrad.info

Uprava
fra Sretan Čurčić, gvardijan
fra Slaven Brekalo, vikar
fra Mario Ostojić, ekonom

Župa sv. Mihovila Arkandela
Trg fra Mije Čuića 1
80 240 Tomislavgrad
tel.: (034) 352-091; 352-447
faks: (034) 352-808

Bratstvo

fra Sretan Čurčić
definitor, gvardijan, duh. asistent OFS-a
sretan.curcic@tel.net.ba

fra Slaven Brekalo
župni upravitelj, duh. asistent Frame

fra Mario Ostojić
ekonom, ž. vikar, vojni kapelan
mario.ofm@gmail.com

fra Ante Pranjić
ž. vikar
a.pranjic@gmx.net

fra Ante Ivanković
ž. vikar

fra Gabrijel Mioč
ž. vikar

fra Klement Galić
de familia
klement.galic@tel.net.ba

fra Luka Zorić
de familia
zoricluka654@gmail.com

fra Josip Jolić
de familia
jozo.jolic@tel.net.ba

fra Radomir Krišto
časni brat

fra Drago Vujević
adresanovadrago@gmail.com

fra Mate Tadić
ž. vikar
mathetaus@gmail.com

fra Stipe Rotim
ž. vikar
stipe.rotim13@gmail.com

Kuće i župe samostanskog okružja

1. BUKOVICA – Župa sv. Franje Asiškog
80 243 Mesihovina
tel./faks: (034) 316-054

fra Mladen Rozić
župnik
mladen.rozic@tel.net.ba

fra Petar Drmić
ž. vikar, duh. asistent Frame
petar.drmic@tel.net.ba

2. KONGORA – Župa Presv. Srca Isusova
80 244 Kongora
tel/fax: (034) 365-600
zupni.ured.kongora@tel.net.ba

fra Stjepan Martinović
župnik, duh. asistent Frame

3. ROŠKO POLJE – Župa sv. Ivana Krstitelja
80 247 Roško Polje
tel./faks: (034) 369-105

fra Jozo Radoš
župnik, ravnatelj „Kapi ljubavi“, duh. asistent Frame

4. SEONICA – Župa Uznesenja BDM
80 343 Mesihovina
tel.: (034) 368-043

fra Vinko Kurevija
župnik, dekan, duh. asistent Frame
vinkokurevija1@gmail.com

5. ŠUICA – Župa sv. Ante Padovanskog
80 249 Šuica
tel.: (034) 367-100

fra Anthony Burnside
ž. upravitelj
asburnsi@bih.net.ba

HRVATSKA
Pozivni telefonski broj 00385

1. BADIJA – SAMOSTAN UZNESENJA BDM
pp 102
20 260 Korčula
tel.: +385-20-712-566
faks: +385-20-711-561

fra Tomislav Puljić
zadužen za obnovu samostana

2. SLANO – SAMOSTAN SV. JERONIMA
Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

1. Slano
Slanskih pomoraca 4
20 232 Slano
tel./faks: (020) 871-277

fra Stipan Klarić
gvardijan, župnik
stipanklaric@gmail.com

Adresar

fra Ante Medić
pastoralni suradnik
medi.a@bluewin.ch

fra Ivan Sesar
Delegat generalnog ministra za Kustodiju u
Albaniji te vizitator i delegat za zadarsku
franjevačku provinciju.
isesar@ofm.org

fra Damjan Perić
časni brat, ekonom
rujan.kuk@gmail.com

2. Ošje
tel.: 020 / 752-655
20 205 Topolo

fra Stipan Šarić
župni upravitelj: Ošje i Topolo
stipansaric@gmail.com

fra Ivan Marić st.
župni upravitelj: Smokovljani i Lisac
imarić1967@gmail.com

3. OREBIĆ - SAMOSTAN UZNESENJA BDM
Celestinov put 6 - 20250 OREBIĆ
tel. 020 - 713 075

fra Šimun Romić
upravitelj samostana
simonrezani@gmail.com

fra Milan Jukić
časni brat, čuvar muzeja i galerije

**4. ZAGREB – SAMOSTAN
BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA BDM**
Avenija Gojka Šuška 2
10 040 Zagreb-Dubrava
tel.: (01) 29-11-931
faks: (01) 29-11-935
www.herc-fra3.net

Uprava
fra Svetozar Kraljević, gvardijan
fra Ante Bekavac, sam. vikar
fra Josip Serđo Čavar, sam. ekonom

Bratstvo

fra Svetozar Kraljević
gvardijan, duh. asistent OFS-a
fr.svetozar@gmail.com

fra Josip Serđo Čavar
odgojitelj bogoslova, duh. asistent Frame
serdjo_cavar@yahoo.com

fra Šimun Oreč
ispovjednik
fr.simun.orec@gmail.com

fra Jozo Zovko
ispovjednik
padre.jozo@gmail.com

fra Zoran Senjak
ispovjednik
zo.senjak@gmail.com

fra Draženko Tomić
drazenko_t@yahoo.com
ispovjednik, bolnički dušobrižnik:

Kapelanijsa u Kliničkoj bolnici Dubrava
Avenija G. Šuška 6
10 040 ZAGREB
tel.: (01) 290-23-13

fra Ante Bekavac
ispovjednik, profesor, sam. vikar
antebekavac@gmail.com

fra Ivica Zovko
đakon, na liječenju
ivica.zovko@zg.t-com.hr

fra Frano Musić
policijski kapelan,
biskupski vikar za pastoral MUP-a i Redarstvenih
službi RH
frano.music@zg.t-com.hr

fra Alen Pajić
alen.pajic88@gmail.com

BRAĆA U ZAPADNOJ EUROPI
AUSTRIJA
Pozivni telefonski broj 0043

ŽUPE

1. MARIA SAAL

Tanzenberg 1
9063 MARIA SAAL
fra Franjo Vidović
profesor, rektor, župnik
franjo.vidovic@tanzenberg.com

fra Ivan Leutar
voditelj misije
leutar@a1.net

ITALIJA

Pozivni telefonski broj 0039

fra Branimir Novokmet
Via Merulana 124 B
00185 ROMA
student
fbranekmet@gmail.com

fra Vjekoslav Milićević
student
fravjekom@yahoo.com

fra Perica Ostojić

student
pegaostojic@gmail.com

NJEMAČKA

Pozivni telefonski broj 0049

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AUGSBURG

Alte Gasse 15-A
86152 Augsburg
tel.: (0821) 519-802; 581-839
faks: (0821) 582-702
www.hkm-augsburg.de

fra Ivan Čilić
voditelj misije
ICilic@gmx.de

fra Mate Logara
misionar
matelogara@yahoo.com

2. NERSINGEN

NEU – ULM
Alte Landstr. 3
89 278 NERSINGEN
tel.: 0049 – 7308 - 7734
www.hkm-neu-ulm.webnode.com

3. SINGEN-VILLINGEN

Rielasingerstr. 41
78224 Singen
tel: (07731) 66-353
fax: +49 – 7731 – 749 – 464.
www.hkmsingenvillingen.de
info@hkm-singen-villingen.de
stan: Pfarrhaus St. Nikolaus
Singenerstrasse 14
78315 Böhringen Radolfzell
tel.: 0049 7732 941172

Privremeno: fra Ljubo Lebo st.
voditelj misije
info@hkmsingenvillingen.de

ŽUPE

1. AUGSBURG

Inningerstrasse 29
86179 AUGSBURG
tel.: (0821) 881-103; faks: (0821) 883-254

fra Mate Čilić
župnik
mate.cilic@bistum-augsburg.de

2. BLANKENAU

Franziskanerkloster BLANKENAU
Propsteiplatz 7
36154 Hosenfeld
tel.: (06650) 254
faks: (06650) 85-98
Franziskaner.blankenau@gmx.de

fra Robert Crnogorac
upravitelj kuće; župnik
Pfarrei St. Peter und Paul
36154 Hosenfeld, Kirchberg 7
robert.crnogorac@gmx.de

fra Stipe Pervan

župnik
0049-6650-918-06-05
- Pfarrei St. Simon und Judas
36154 Hosenfeld-OT Blankenau, Propsteiplatz 7
i - Pfarrei St. Simplizius, Faustinus und Beatrix
36154 Hosenfeld-OT Hainzell, Kirchbergstrase 5

Adresar

FREIBURG

Erzbischöfliches Priesterseminar
Collegium Borromaeum
Schoferstr. 1
79098 Freiburg

fra Ivan Penavić
student
ivanpenavic@gmail.com

ŠVICARSKA

Pozivni telefonski broj 0041

HRVATSKE KATOLIČKE MISIJE

1. AARAU

Bahnhofplatz 1
5400 BADEN
tel.: 062-8220474
faks: 062-8225775

fra Nikola Leutar
Tödistrasse 21
5430 WETTINGEN
nleutar@bluewin.ch

2. BASEL

Waldenburgerstrasse 32
CH - 4052 Basel
Tel: 0041 61 692 76 40
petar.topic@bluewin.ch

fra Petar Topić
voditelj misije

3. BERN

Quartiergasse 12
3013 Bern
tel.: (031) 331-56-52
faks: (031) 332-12-48
www.hkm-bern.com

fra Gojko Zovko
voditelj misije
goja.z@bluewin.ch

4. FRAUENFELD

Klösterliweg 7
8500 Frauenfeld
mob.: +41 79 101 42 84
hkmfrauenfeld@bluewin.ch
www.hkm-frauenfeld.ch

fra Mika Stojić
voditelj misije
mika.stojic@gmail.com

5. GRAUBÜNDEN

Kath. Kroatenmission
Postfach 307
7004 Chur

fra Vine Ledušić
voditelj misije
vineledui@yahoo.it
hkmgr@bluewin.ch

6. LAUSANNE - WALLIS

Terbinerstr. 51a
CH - 3930 Visp

fra Vladimir Ereš
fra.vlado@gmx.ch

7. LUZERN

Hrvatska katolička misija
Kath. Kroatenmission
Matthofring 2/4
CH - 6005 Luzern
Tel.: 0041 41 360 04 47; 041 360 15 04
Fax: 0041 41 360 01 73
www.hkm-luzern.ch
hkm.luzern@bluewin.ch

fra Branko Radoš
voditelj misije
Mob.: 0041 79 541 35 08

8. SOLOTHURN

HKM Solothurn
Reiserstrasse 83
CH-4600 Olten
tel: 0041-62-2964100
faks: 0041-62-294101

fra Šimun Čorić
voditelj misije
s_coric@bluewin.ch

9. ST. GALLEN

Paradiesstrasse 38
9000 St. Gallen
tel.: (071) 277-83-31
faks: (071) 277-83-36
info@hkm-stgallen.ch; www.hkm-stgallen.ch

fra Mijo Pinjuh
voditelj misije
fra_mico@bluewin.ch

10. TICINO
Al Mai 18
6528 Camorino
tel.: (091) 840-23-06
faks: (091) 840-29-05

fra Slaven Mijatović
voditelj misije
slavenmijatovic777@gmail.com

11. ZUG
Landhausstr. 15
6340 Baar Zg
tel.: (041) 767-71-43
faks: (041) 767-71-44
hkm@zg.kath.ch

fra Slavko Antunović
voditelj misije

Langgasse 18
6340 Baar Zg
tel.: (041) 763-11-86
mob.: 0041/799391393
slavko.antun@gmail.com
slavko.antunović@ka.htnet.hr

12. ZÜRICH

Kroatische kath. Mission - Zürich
Schlossgasse 32
8003 Zürich
tel.: (044) 455-80-60
faks: (044) 461-19-39
hkm.zuerich@bluewin.ch; www.hkmzuerich.ch

fra Ivan Prusina
voditelj misije
ivan.prusina@bluewin.ch

fra Stjepan Neimarević
misionar

fra Antonio Šakota
misionar
tonisakota@gmail.com

ŽUPE

1. NETSTAL, Gl
Kreuzbühlstr. 9
8754 NETSTAL, Gl
tel.: (055) 640-17-75
faks: (055) 640-57-03

fra Ljubo Leko
župnik župe Netstal i ž. upravitelj župe Glarus
ljubo.leko@bluewin.ch

BRAĆA U KUSTODIJI

Hrvatska franjevačka kustodija Svete Obitelji

4848 South Ellis Avenue
CHICAGO (IL) 60615
tel.: (773) 536-05-52
faks: (773) 536-20-94
www.crofranciscans.com
chicagoofm@gmail.com

UPRAVA
fra Jozo Grbeš, kustos
fra Marko Puljić, savjetnik
fra Miro Grubišić, savjetnik
fra Nikola Pašalić, savjetnik
fra Dražan Boras, savjetnik

SAD

Pozivni telefonski broj 001

1. CHICAGO – SAMOSTAN SV. ANTE
4848 South Ellis Avenue
Chicago (IL) 60615
tel.: (773) 373-34-63; faks: (773) 268-77-44

Uprava
fra Josip Nenad Galić, gvardijan
fra Jozo Grbeš, kustos, sam. vikar

Bratstvo

fra Jozo Grbeš
kustos
+1-773-386-05-52
Jgrbes@gmail.com

fra Josip Nenad Galić
gvardijan
Josephgalic@aol.com

Adresar

fra Zvonimir Kutleša
vikar samostana
zcutlesa@yahoo.ca

fra Pavo Maslać
de familia
pmaslach1951@gmail.com

fra Ilija Puljić
de familia
vlahic@personainternet.com

fra Slaven Tomić
slaventomic@gmail.com
kandidat za đakonat

fra Slavko Andđelić
slavko.andjelic3@gmail.com
bogoslov

fra Vinko Baćak
cikitg@gmail.com
bogoslov

ŽUPE

1. CHICAGO – Mission of Bl. A. Stepinac
6346 N. Ridge Avenue - Chicago, IL 60660
tel.: (773)-262-05-35; faks: (773) 262-46-03
Bastepinacchicago@sbcglobal.net

fra Dražan Boras
župnik, voditelj Hrvatskog etničkog instituta
brljica@yahoo.com

2. CHICAGO – Župa sv. Jeronima
2823 S. Princeton Ave. - Chicago, IL 60616
tel.: (312) 842-18-71; faks: (312) 842-64-27
www.stjeromecroatian.org

fra Ivica Majstorović
župnik
frivicam@hotmail.com

fra Antonio Musa
ž. vikar
fr.antoniomusa@gmail.com

3. CHICAGO – Župa Presv. Srca Isusova
2864 East 96th Street
Chicago, IL 60617
tel.: (773) 768-14-23
faks: (773) 768-37-50
shcroat@aol.com

fra Stjepan Bedeniković
župnik
sbofm25@comcast.net

fra Dragan Bolčić
(boravi u samostanu)
župni vikar
draganbolcic@gmail.com

4. MILWAUKEE – Župa Presv. Srca Isusova
917 North 49th Street
Milwaukee, WI 53208
tel.: (414) 774-94-18
faks: (414) 774-74-06
sh.croatian@yahoo.com

fra Ivan Strmečki
župnik
ivanofm@gmail.com

**5. NEW YORK – Župa sv. Ćirila i Metoda
i sv. Rafaela**
502 West 41st Street
New York, NY 10036
tel.: (212) 563-33-95
faks: (212) 868-12-03
crkva.nyc@verizon.net;
www.crkvany.org

fra Nikola Pašalić
župnik
kuca502@gmail.com

fra Lovro Šimić
župni vikar
fralovro13@gmail.com

6. ST. LOUIS – Župa sv. Josipa
2112 S. 12th Street
St. Louis, MO 63104
tel./faks: (314) 771-09-58
sjchurch@netzero.net

fra Stjepan Pandžić
župnik
fr.pandzic@gmail.com

7. WEST ALLIS – Župa sv. Augustina
6762 West Rogers St.
West Allis, WI 53219
tel.: (414) 541-52-07
faks: (414) 541-02-73
www.staugwaexecpc.com

fra Lawrence Frankovich
župnik
Lafranofm@aol.com

KANADA

Pozivni telefonski broj 001

ŽUPE

1. KITCHENER – Župa Sv. obitelji
180 Schweitzer Street
Kitchener, Ontario, N2K-2R5
tel.: (519) 743-71-21
faks: (519) 743-29-64

fra Miro Grubišić
framiro@sentex.ca
župnik

2. LONDON – Župa sv. Leopolda Mandića
2889 Westminster Dr.
London, Ontario, N6N 1L7
tel.: (519) 681-84-72
faks: (519) 681-21-20

fra Jozo Grubišić
župnik
fra.j.grubisic@gmail.com

3. MONTREAL – Župa sv. Nikole Tavelića
4990 Place de la Savane
Montreal, Quebec, H4P-1Z6
tel.: (514) 739-74-97
faks: (514) 737-68-03

fra Stipe Renić
župnik
stiperenic@yahoo.com

4. NORVAL – Hrvatsko franjevačko središte „Kraljica mira“
9118 Winston Churchill Blvd.
Norval, Ontario, L0P -1K0
tel.: (905) 456-32-03
faks: (905) 450-8771
cfcnorval@gmail.com;
www.norvalqueenofpeace.com

fra Marko Puljić
župnik
markopofm@gmail.com

fra Robert Kavelj
ž. vikar
kaveljlith@gmail.com

5. SAULT STE MARIE – Župa Majke Božje zaštitnice putnika

466 Second Line East
Sault Ste Marie, Ontario
P6B-4K 1
tel.: (705) 253-81-91
faks: (705) 253-88-04

fra Veselko Kvesić
župnik
vkvesic61@gmail.com

6. WINDSOR – Župa sv. Franje Asiškog

1701 Turner Road
Windsor, Ontario, N8V-3J9
tel.: (519) 252-68-71
faks: (519) 252-69-42
francisofassisi@cogeco.net;
www.stfranciscroatian.com

fra Ljubo Branimir Lebo ml.
župnik
ljubo@cogeco.net

CONGO

La province St Benoit l'Africain
Av. Likasi 636, Lubumbashi
R.D. Congo

fra Pero Čuić
pperocuic@yahoo.fr

SVETA ZEMLJA

fra Željko Barbarić
zeljkobarbaric@gmail.com

